

KONVERZE FARY Č. P. 33
V BLANSKU U KAPLICE

DIPLOMNÍ PROJEKT

PETRA JÍLKOVÁ

Petra Jílková

OBSAH

A | ÚVOD

úvod
zadání
prohlášení

B | OKOLÍ

širší vztahy
Blansko vs. Kaplice
Blansko
areál fary
stávající stav

C | STAVEBNĚ HISTORICKÝ PRŮZKUM

anotace
úvod
základní charakteristika a dějiny sídla
kostel
fara
časová osa
stavební vývoj
popis jednotlivých částí, místností
analýza vybraných konstrukcí a prvků
inventarizace a nálezové situace

D | ANALÝZY

dopravní vybavenost
občanská vybavenost
SWOT analýza
vlastnosti, hodnoty a využití jednotlivých objektů
celek - stavební program
referenční stavby
literatura
závěr

E | NÁVRH

průvodní zpráva
koncept
situace širších vztahů
situace areálu
půdorysy - stará a nová část
pohledy a řezy
detail - výřez fasády
vizualizace

F | ZÁVĚR

literatura a prameny
poděkování
tiráž

A

ÚVOD

úvod
zadání
prohlášení

ÚVOD

Fara č. p. 33 se nachází v Blansku u Kaplice, na samém jižním cípu Jižních Čech, pouhých 10 km od hranic s Rakouskem. V hluboké historii tržní městečko je již dávno pouhou vesnicí vzdálenou 2 km od města Kaplice. Na úpatí Novohradských hor pokrývají zvlněnou krajinu pozůstatky kdysi hustého pomezního hvozdu. Novodobý vývoj po 2. světové válce způsobil násilné vylištění kaplického příhraničí, nedosídlení, kolektivizaci, obchodní cestu přetnula železná opona. V současné době územní rozvoj vesnice naznačuje zájem o nové bydlení, absence běžné občanské vybavenosti však určuje přímou závislost vsi na blízkém městě. Odprodej vybydlené a zchátralé fary do soukromých rukou potvrzuje tuto tendenci. Areál fary v těsném sousedství kostela sv. Jiří se hřbitovem připomíná svou podstatou středověkou selskou usedlost. V přízemí utilitární místnosti faráře a hospodářství, v patře parádní světnice a sýpka - pokladnice sedláka. Přední dvůr uzavírá průjezdná stodola, vzadu stojí kolna.

Hlavním využitím areálu je zařízení pro přechodné ubytování, konferenční centrum a doplnění chybějící občanské vybavenosti obce. Návrh vhodně kombinuje provoz pro obyvatele obce zejména s přihlédnutím na existenci domova s pečovatelskou službou cca 100 m od fary (knihovna, kavárna v přízemí) s provozem pro návštěvníky kongresového centra i pro turisty (cyklisty, běžkaře) ubytované v penzionu. Staré části jsou využity citlivě. V přízemí byt majitele a na něj navazující knihovna s kavárnou, ve stodole restaurace, patře v konferenční centrum. Nově zřízen průchod bývalými chlévy ze dvora do zahrady fary.

Novostavba ve spodní části zahrady využívá terén a ačkoliv v obou částech dvoupatrová, neruší dálkové pohledy na faru a ze zahrady do krajiny. Soustava dvou hmot se šikmou střechou a výrazným štítem vhodně doplňuje rostlou kompozici farního komplexu.

Petra Jílková

Petra Jílková, studentka architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

Jméno a příjmení: Bc. Petra Jílková
Datum narození: 12. 2. 1983
Akademický rok / semestr: 2017/2018 ZS
Obor: Architektura a urbanismus
Ústav: 15114 Ústav památkové péče
Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Gírsa
doc. Ing. Michael Rykl, Ph.D.
Téma diplomové práce: Konverze fary č. p. 33 v Blansku u Kaplice (modul památkové péče)

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Fara č. p. 33 se nachází v Blansku u Kaplice, na samém jižním cípu Jižních Čech, poblíž historické obchodní cesty, vzdálená pouhých 10 km od hranic s Rakouskem. V hluboké historii tržní městečko je již dávno pouhou vesnicí vzdálenou 2 km od města Kaplice. Na úpatí Novohradských hor pokrývají zvlněnou krajinu pozůstatky kdysi hustého pomezního hvozdu. Novodobý vývoj po 2. světové válce způsobil násilné vyhlídění kaplického příhraničí, nedosídlení, kolektivizaci, obchodní cestu přetnula železná opona. V současné době územní rozvoj vesnice naznačuje zájem o nové bydlení, absence běžné občanské vybavenosti však určuje přímou závislost vsi na blízkém městě. Odprodej zchátrané fary do soukromých rukou potvrzuje tuto tendenci.

Areál fary v těsném sousedství kostela sv. Jiří a hřbitovem připomíná svou podstatou více než co jiného středověkou selskou usedlost. Ve farním domě jen těžko nacházíme kancelář a světnici faráře, zato však jasně vymezeny jsou stáje, chlévy a stodola, z nichž budova sýpky je zřejmě nejstarší částí areálu. Objekty jsou nevyužívané a ve špatném stavebně technickém stavu. Projekt obnovy areálu bude koncipován tak, aby uchránil a zhodnotil historickou, duchovní a estetickou hodnotu místa.

Diplomová práce modulu památkové péče bude obsahovat rešerši dostupné literatury a úvodní průzkum hmotné památky včetně stanovení a odůvodnění problémových míst pro další průzkumy. V projektu bude kladen důraz na šetrný přístup a citlivé začlenění nových budov do stávajícího okrsku.

2/ Zadání a konkrétně specifikovaný stavební program

1. Část SHP
v návaznosti na téma fary bude diplomní část SHP pojata jako
1. rešerše dostupné literatury pojednávající o vývoji vesnice Blansko u Kaplice
2. úvodní průzkum památky dle charakteru OPD včetně vyznačení a odůvodnění problémových míst pro další průzkumy
2. Část návrhová
Projekt bude obsahovat návrh nového využití jednotlivých budov fary, návrh na úpravu plochy dvora, zadního dvora a sadu. Do návrhu bude zahrnuto pole na svažitém pozemku jižně od fary. Při tvorbě návrhu budou zohledněny výsledky stavebně-historického průzkumu, analýz a rešerší předdiplomního

semináře. Hlavní důraz bude kladen na zachování historické původnosti, celistvosti a malebnosti okrsku a na stanovení citlivého využití, které bude v souladu s těmito hodnotami a v souladu s blízkostí kostela a hřbitova. Při řešení novostaveb nebo při opravě těžce poškozených budov bude využito soudobý, moderní, ale kontextuální přístup.

Stavební program:

Hlavním využitím areálu bude zařízení pro přechodné ubytování a doplnění chybějící občanské vybavenosti obce. V rámci areálu bude řešeno ve stávajících budovách trvalé bydlení (správa areálu) s nezbytným provozním zázemím, případně s doplněním provozů k posílení občanské vybavenosti obce. Komplex ubytování pro turisty s restaurací a zázemím bude řešen v novostavbě, případně s využitím univerzálnosti historických hospodářských budov pro společenský život. V souvislosti s úpravami bude revitalizováno okolí fary, a to jak dvůr, tak zahrada.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

3. Část SHP
Textová, fotografická a výkresová dokumentace, prezentace na výkresech i v portfolio.
4. Část návrhová
Výkres širších urbanistických vztahů (1:10000 - 1:25 000), urbanistická koncepce, návrhová situace v měřítku (1:500 - 1:1000), půdorysy, řezy, pohledy (1:100 - 1:250), půdorysy s vyznačením stavebních úprav, vybrané architektonické detaily (1:10 - 1:20). Diplomová práce bude obsahovat vizualizace (exteriéru a interiéru, cca šest záběrů), průvodní zprávu v obvyklém členění a rozsahu (zadání, širší vztahy, stavební program, kapacity a provozy, technická infrastruktura, architektonické a konstrukční řešení). Veškeré části diplomního projektu budou odevzdány dle dané vyhlášky, tj. portfolio dva výtisky, CD s projektem, prohlášení diplomanta, zadání, plachty ve formátu A1 na výstavu diplomových prací.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu

Fyzický model celého okrsku (1:100 - 1:500)
Veškeré části diplomního projektu budou odevzdány dle dané vyhlášky, tj. portfolio ve formátu A4 dva výtisky, CD s projektem, prohlášení diplomanta, zadání, plachty ve formátu A1 na výstavu diplomových prací.

Datum a podpis studenta

9.10.17 Jílková

Datum a podpis vedoucího DP

9.10.17

Datum a podpis děkana FA ČVUT

27-10-2017

Registrováno studijním oddělením dne

9.10.17

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Petra Jílková AR 2017/2018, ZS NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) Konverze fary č. p. v Blansku u Kaplice (modul památkové péče) (AJ) Conversion of the Parsonage in Blansko by Kaplice JAZYK PRÁCE: čeština	
Vedoucí práce:	prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá doc. Ing. Michal Rykl, Ph.D. Ústav: 15114 Ústav památkové péče
Oponent práce:	Ing. arch. Karel Kuča
Klíčová slova (česká):	rekonstrukce, konverze, revitalizace, conversion, fara, country parsonage, stavebně-historický průzkum, historic building survey, Blansko u Kaplice, Kaplice, Kaplicko, renesance, sýpka, baroko
Anotace (česká):	Diplomová práce oboru architektura a urbanismus, modul památkové péče, se skládá ze dvou částí: části stavebně-historického průzkumu a části návrhové. V návaznosti na téma fary je diplomní část SHP pojata jako 1. rešerše dostupné literatury pojednávající o vývoji vesnice Blansko u Kaplice a 2. úvodní průzkum památky včetně vyznačení o odůvodnění problémových míst pro další průzkumy. Část návrhová: projekt obsahuje návrh nového využití jednotlivých budov fary, návrh na úpravu plochy dvora, zadního dvora a sadu. Nové využití: bydlení správce, knihovna, kavárna, konferenční centrum ve staré části; novostavba penzionu v zahradě fary.
Anotace (anglická):	The diploma project of architecture and urbanism, the module of monument care, consists of two parts: the part of the building-historical survey and the design part. In relation to the theme of the parish, the diploma part of building-historical survey is conceived as follows: 1st – research of available literature dealing with the history of the village Blansko by Kaplice, and 2nd: initial survey of the monument, including the highlight of problem areas for further surveys. Design part: The project includes a concept for new use of individual parish buildings: courtyard, back yard and garden. New use: house manager apartment, library, café, conference center in the old part; whereas new hotel building is designed in the bottom side of the garden.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 12. 1. 2018

podpis autora-diplomanta

B

OKOLÍ

širší vztahy
geomorfologie
vesnice
okrsek
budovy

VESNICE BLANSKO V KRAJINĚ KAPLICKA

Vesnice Blansko u Kaplice leží v nejnižším cípu jižních Čech, na úpatí lesnatého vrchu Hradiště (780 m), v krajině zvedající se k jihu předhůřím Novohradských Hor. V údolí město Kaplice je významným bodem na historické obchodní tzv. Cáhavské cestě vedoucí z Českých Budějovic do Linze, Salzburgu a přes Alpy do Benátek. Ves leží na počátku cesty stoupající z Kaplice do Nových Hradů, na odbočce do Trhových Svinů. K jižní zemské hranici to má pouhých 10 kilometrů. Ze severu je obtéká říčka Černá, ze západu Malše.

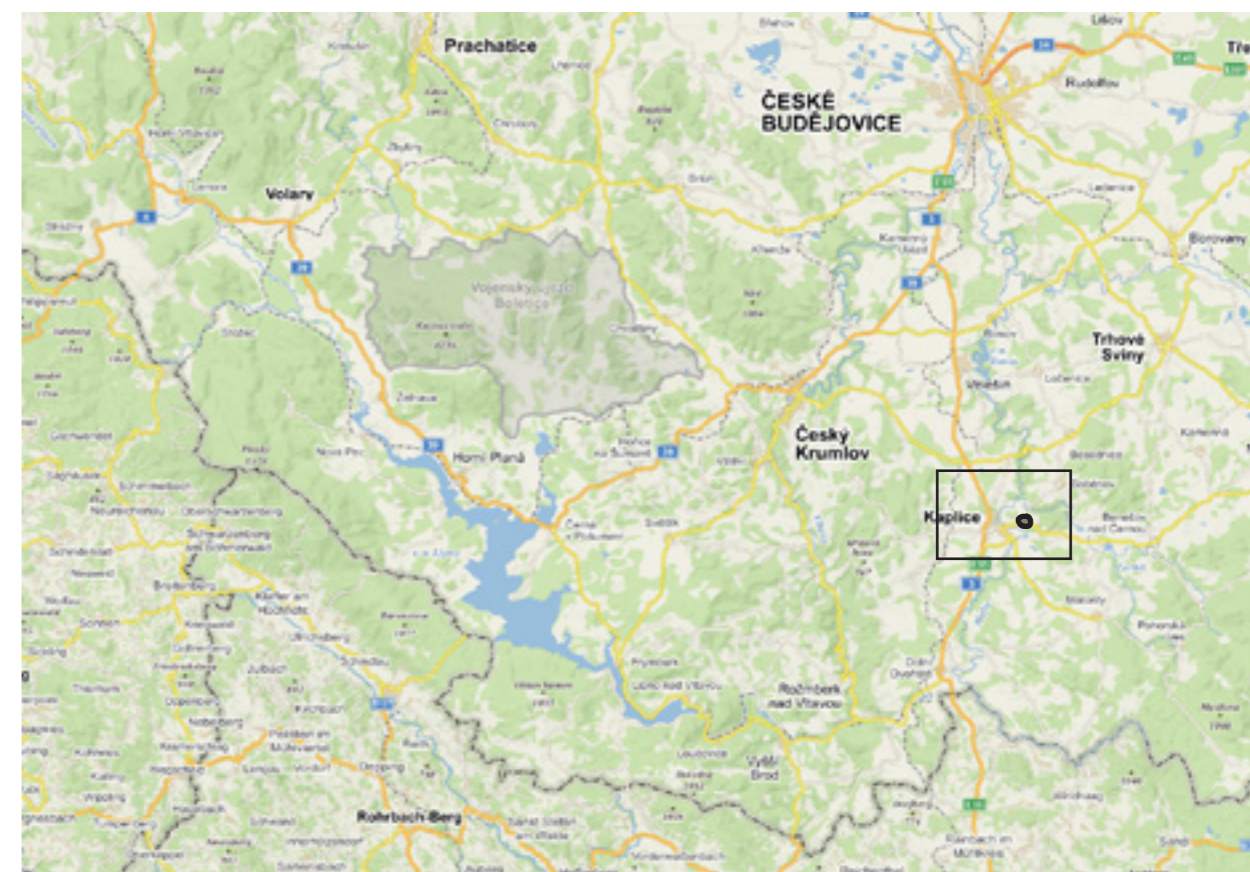
Krajina jižních Čech se od Českých Budějovic směrem k jihu zvedá proti proudu řeky Malše nejdříve přes Slepčí hory s nejvyšší horou Kohout (871), poté přebrodí údolí říčky Černé a dále se opět zvedá až k nejvyšší hoře Kamenci (1072 m) v Novohradských horách. Celý jihozápadní příhraniční pás táhnoucí se od Klatov až k Novohradským horám se nazývá Šumavskou hornatinou a tvoří jej krystalické břidlice a starší vyvřeliny pokryté kamrizemí. Až do 13. století pokrýval pohraničí hustý pomezní hvozd, v současnosti jeho pozůstatky tvoří od severu k jihu bukové, jedlobukové až smrkobukové porosty, potenciální přirozenou vegetací je zde buková a/nebo jedlová doubrava v teplejších oblastech a květnatá bučina s kyčelnicí devítilistou v oblastech chladnějších.

Samotné Blansko leží v nadmořské výšce 590 m, Hradištský vrch tvoří „zelená záda“ vsi, z něhož Blansko vykrojilo ve 14. století své plužiny. Drobné lesíky pokrývají prudké jižní svahy k Malši a zemědělská půda pokrývá vyvýšenou rovinu západní a severní. Blansko se k Malši přibližuje na půl kilometru a tyčí se vysoko na terénu. Na západě ke Kaplici a taktéž na východě za říčkou Černou je terén rovinný již bez souvislejších lesů. V blízkosti se na obou řekách nachází několik menších rybníků.

Cechner 1921, Atlas krajiny 2009, Mapy.cz 2017

Vztah Blanska ke Kaplici

Poloha Blanska v Jižních Čechách

Geomorfologie Kaplicka

České Budějovice 24 km
Kaplice - nádraží 1 km

Trhové sviny

Soběnov

Hubenov

Přísečno

býv. Kůzlův dvůr

Rožnov

Žďár

U Exlů

železnice
České Budějovice - Linz

hospoda

U Tupů

zahrádkářská osada

632

Zikeš

Mlýn
U Dubu

býv. Jermaly

ryb. Jermaly

ryb. Pentle

Na Papírné

zřícenina
hradu
Sokolčů

Milíkovský vrch
591

Motokros

Černá

Hradiště

Blažkov

Blansko

Hradišský vrch
780

budoucí D3

Kaplice

Nové Hrady

II/154

Hradiště

Blanský vrch
647

zastávka vlaku
silnice I, II. a III. třídy
železnice
vrchol
významný bod
osada
vesnice
větší vesnice, městys
město

Podolí

Stradov

Nový rybník

II/154

Pytlový rybník

594

Omlenice vlak

Malý Stradov

II/158

Mostky

Horšov

Zámeček

Mašše

609

Letiště Kaplice

Pivovarský
ryb.

U Kovářů

Dobechov

Freistadt

ŠIRŠÍ VZTAHY
1 : 5 0 0 0

Besednice 7 km
Trhové sviny 17 km

počátek vrchu Hradiště

rybníček

JZD před 1952 - kravín, vepřín

zástavba po r. 2000

BLANSKO

hospoda Kaplice

dub letní

tržní náves 230 m

30-85 m

Boží muka
a nádrž na vodu

domkářská zástavba před 1826

bývalá samoška - po 1952

zastávka autobusu

zastávka autobusu

domkářská zástavba před 1826

původní škola, nyní dům s pečovatelskou službou

domkářská zástavba před cca 1880

zástavba 2. pol. 20. stol.

Kaplice 2 km
Kaplice - nádraží 7 km

zástavba 2. pol. 20. stol.

fara č. p. 33

socha sv. Jana Nepomuckého

kostel sv. Jiří
v předlokační poloze

hřbitov

Hradiště 2 km
Nové Hradky 25 km

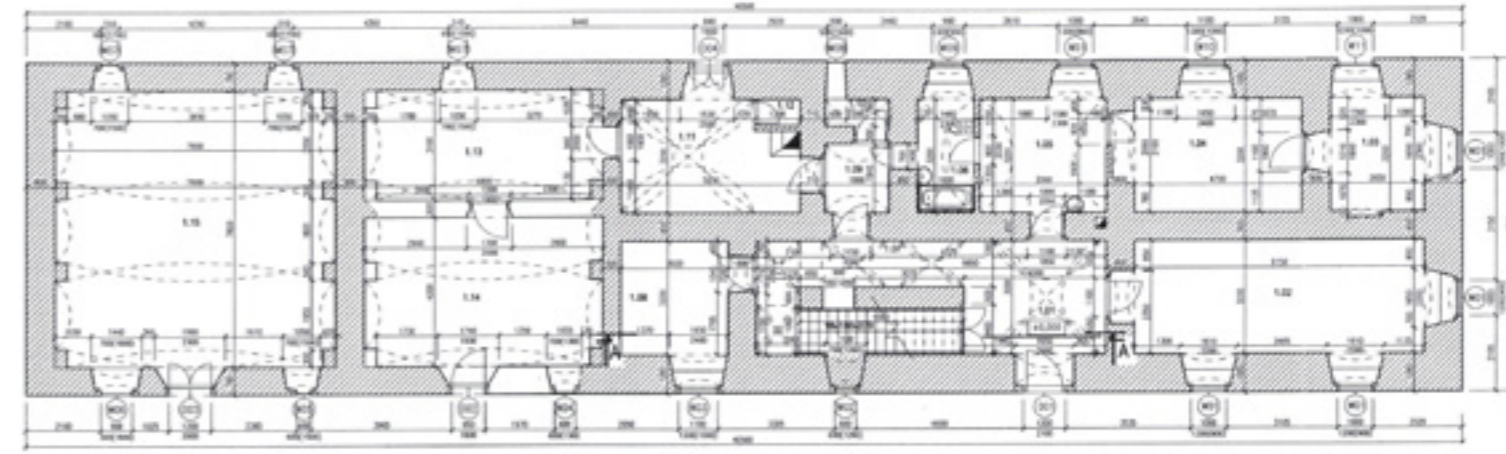
ŠIRŠÍ VZTAHY
VESNICE BLANSKO

OKRSEK

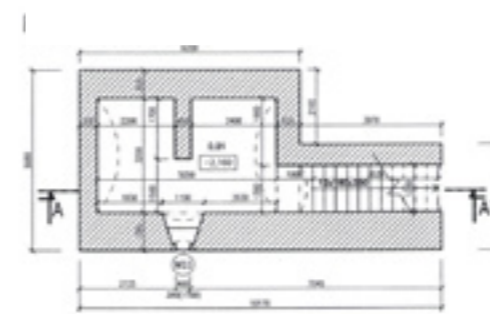

Nahore: Poskytnuté zaměření.
Dole: Mapa katastru nemovitostí.

Půdorys přízemí

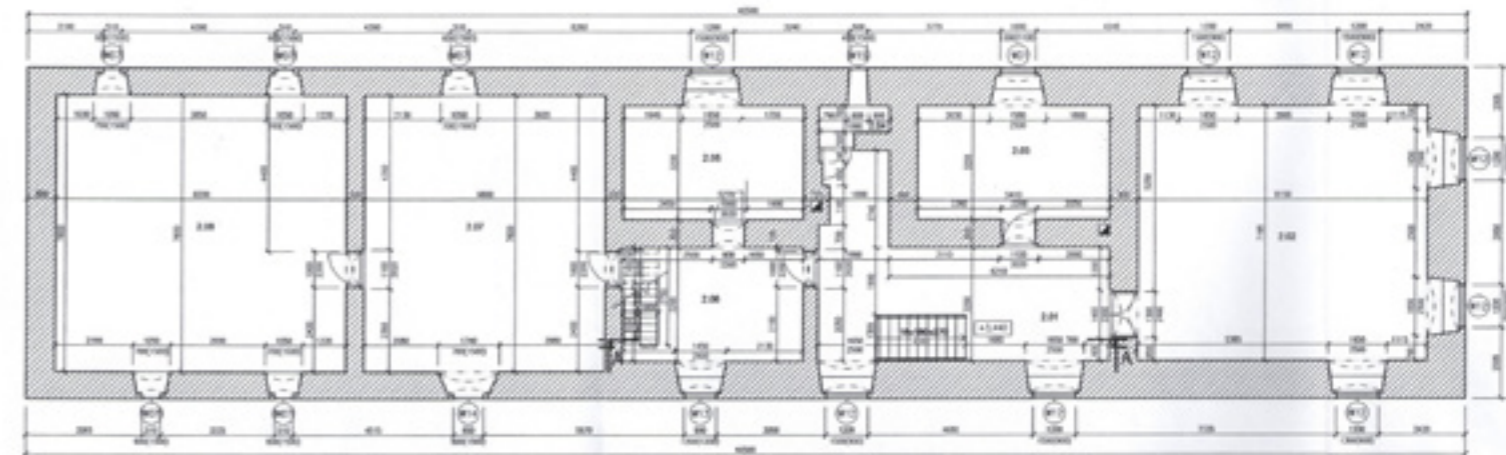
Půdorys sklepa

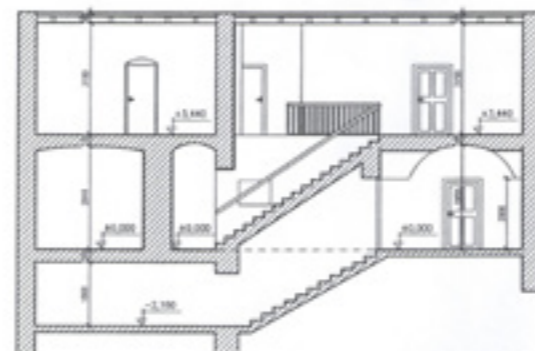
LEGENDA MATERIÁLŮ:

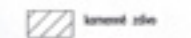
Objekt: PO: FARA BLANSKO U KAPLICE	Datum: 24.7.2014
Vypracoval: ROMAN DEKRET	Mřížka: 1:100
Vlastník: ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST BLANSKO U KAPLICE	Formát: BxM
Výřez: PŮDORYS 1NP A 1PP	Číslo výřezu: 01

Podélný řez A-A'

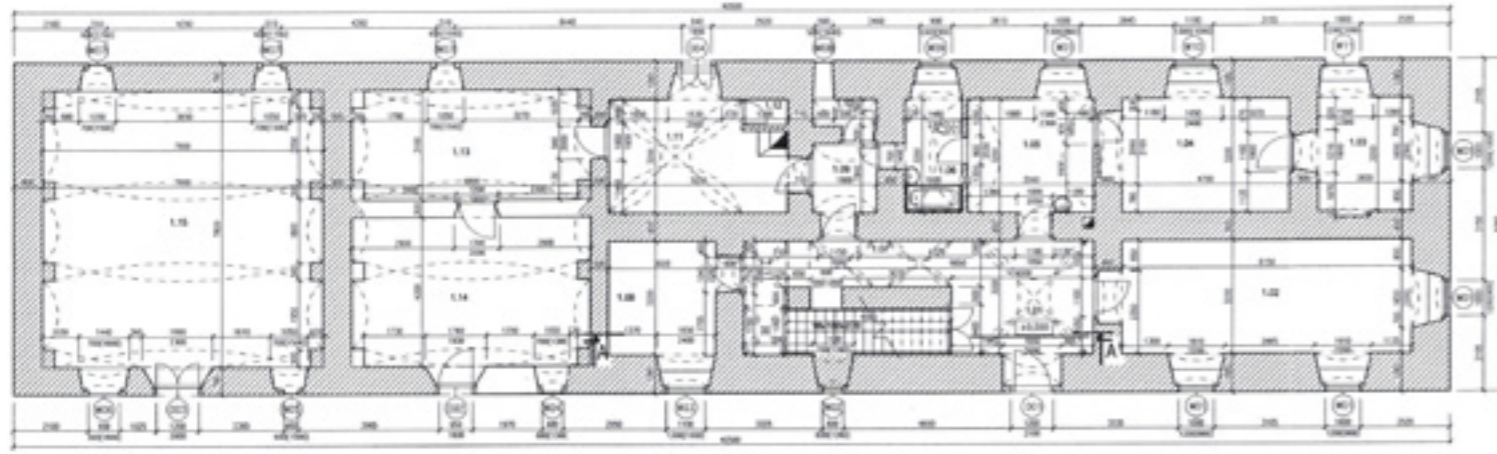

LEGENDA MATERIÁLŮ:

Objekt: PO: FARA BLANSKO U KAPLICE	Datum: 24.7.2014
Vypracoval: ROMAN DEKRET	Mřížka: 1:100
Vlastník: ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST BLANSKO U KAPLICE	Formát: BxM
Výřez: PŮDORYS 2NP A ŘEZ A-A'	Číslo výřezu: 02

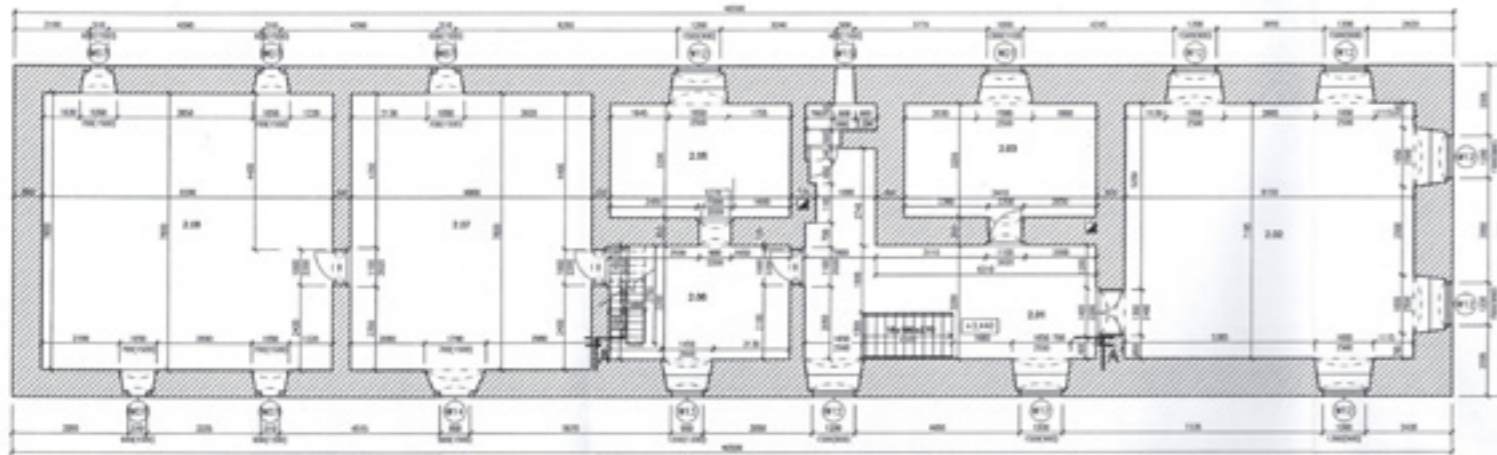
Půdorys přízemí

Půdorys sklepa

Půdorys patra

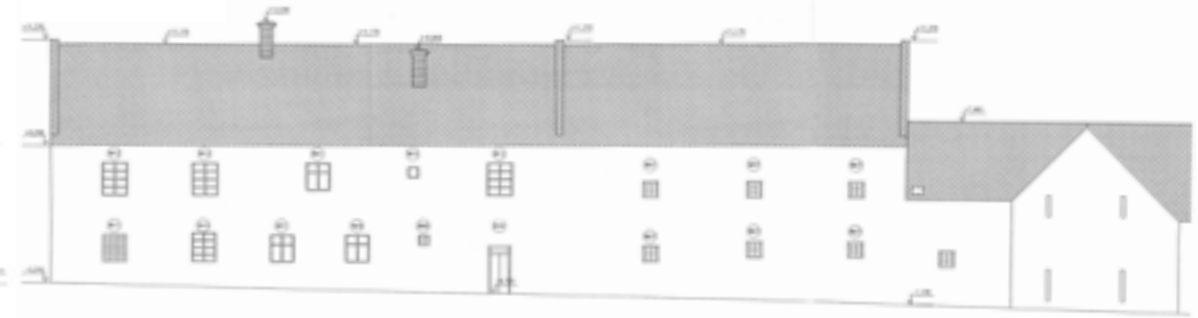
Podélný řez A-A'

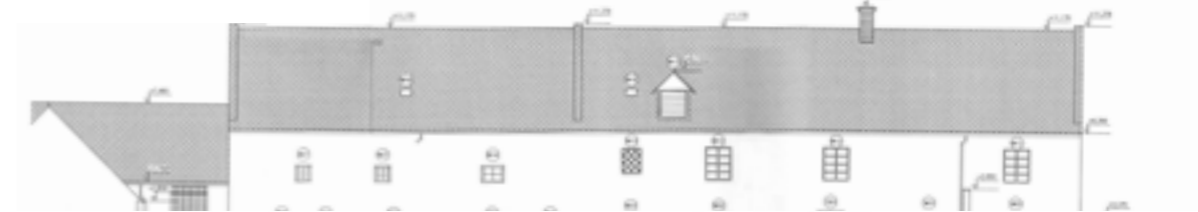
Pohled severní

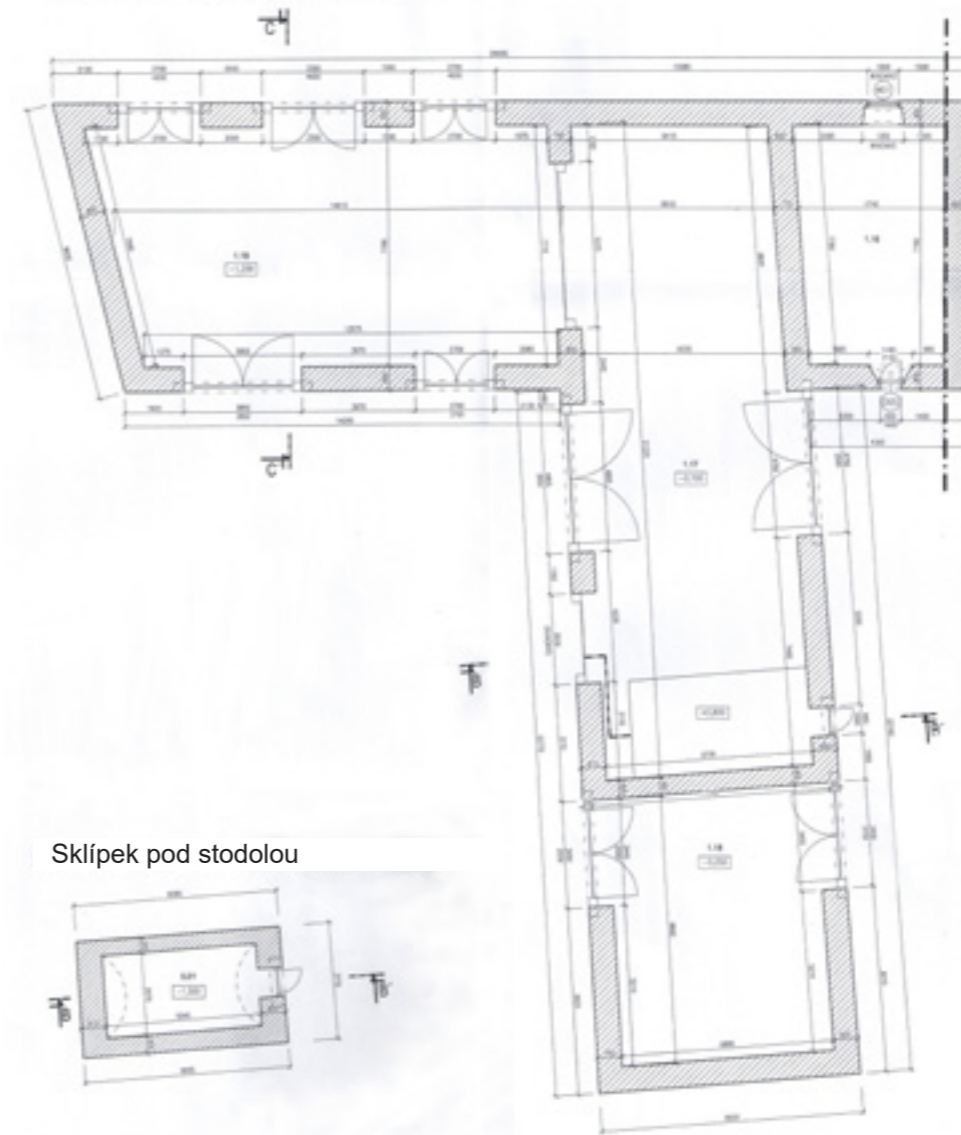
Pohled západní

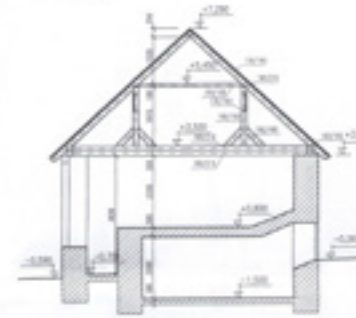
Pohled východní

Půdorys přízemí

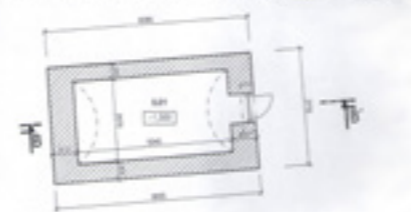
Řez B-B'

Řez B-B'

Skřípek pod stodolou

STAVEBNĚ HISTORICKÝ PRŮZKUM

anotace
 úvod
 základní charakteristika a dějiny sídla
 kostel
 fara
 časová osa
 stavební vývoj
 popis jednotlivých částí, místností
 analýza vybraných konstrukcí a prvků
 inventarizace a nálezové situace

ANOTACE

Stavebně historický průzkum fary č. p. 33 v Blansku u Kaplice je studentskou prací posluchaček Fakulty architektury ČVUT pod vedením doc. Michala Rykla. Zkoumán je areál fary jako celku s hlavním důrazem na obytnou část a sýpku jakožto zřejmě nejstarší části domu a nositele nejvyšší reprezentativnosti. Průzkum začíná časovou osou, která porovnává vývoj fary s vývojem přilehlého kostela sv. Jiří a vesnice Blansko. Následuje nástin dějin osídlení a analýza stavebního vývoje. Průzkum končí popisem stávajících objektů, pasportizací a dokumentací nálezových situací.

ÚVOD

Stavebně historický průzkum fary č. p. 33 jsme provedly společně se studentkou Annou Piskáčkovou pod vedením doc. Michala Rykla v březnu až září 2017. Měly jsme k dispozici nepřesné zaměření nezohledňující skutečnou podstatu historického objektu prošlého složitým vývojem. Po návštěvě státního oblastního archivu v Českém Krumlově a archivu NPÚ v Českých Budějovicích jsme nezískaly relevantní archivní data. Základní oporou nám proto byla časová osa vyextrahovaná z dostupné literatury, srovnávací letopočty farského úřadu s kontextem vývoje přilehlého kostela sv. Jiří a vesnice jako celku s přihlédnutím k osidlování Kaplicka. Vycházely jsme z předpokladu, že když se přestavoval kostel, mohla se přestavovat také fara. Přesný záznam půdorysné struktury fary nám poskytl až stabilní katastr z roku 1826, ilustraci zevnějšku litografie Vojtěcha Brechlera z 19. století. Další poznání jsme již hledaly v hmotné památce samotné. Uvědomovaly jsme si, že navenek barokní dům skrývá v sobě starší, středověké jádro. K přibližné dataci posloužil pečlivý rozbor stavebních prvků, jejich slohová a konstrukční charakteristika a porovnání s fázemi přestavby kostela. Relativní dataci poskytly analýzy spar, dílčí sondy do topeniště a stratigrafie omítek. Výsledkem se stal historický rozbor současného stavu a základní nástin vývoje, který může posloužit jako odrazový můstek pro další, hlubší zkoumání.

Petra Jílková

Petra Jílková, studentka architektury

VESNICE BLANSKO - STAVEBNÍ VÝVOJ

STRUKTURA ZALOŽENÍ

Vesnice Blansko u Kaplice je pravoúhloú návsní vsí. Výrazný lichoběžníkový půdorys návsi o délce 230 m a šířce 30 – 85 m odkazuje na založení ve vrcholném středověku. Ze západu přicházející hlavní cesta z Kaplice, která se na západě dělí na sever do Trhových Svinů a na východ do Nových Hradů, dala příležitost vytvoření tržní návsi. Vesnice se německy uvádí také jako Pflanzten.

Dlouhé úzké traťové plužiny vycházejí na severu a východě kolmo na návsní frontu a zařezávají se do zalesněného vrchu Hradiště na východě, na jižním svahu a v rozích je pak jejich dělení nepravidelné. Fakt, že si návěs ponechala svůj čistý tvar a domkářská zástavba se spokojila takřka pouze s jednou výpadovou silnicí naznačuje, že demografický vývoj zde byl poměrně stabilní. Postranní poloha kostela sv. Jiří je předlokačního původu. Okapní orientace domů vznikla zřejmě až v průběhu 19. století.

Blansko má typologicky velmi blízko k okolním tržním městečkům vidlicového typu¹. Zdá se, že i městečka úplně v jižním cípu Čech jsou domácího založení, zatímco vsi v okolí mohou být německé. Těchto tržních center na pomezí mezi městem a vesnicí bylo ve 13. a 14. století založeno poměrně mnoho a měla mezi sebou někdy i velmi malou vzdálenost. Některá z těchto městeček se rozvinula dále do města, jiná, tak jako Blansko, si naopak zachovala svůj vesnický ráz.

BLANSKO JAKO TRŽNÍ MĚSTEČKO

Blansko bylo vyměřeno nejpozději před rokem 1352, poprvé je doloženo roku 1360 a v roce 1368 se dočasně uvádí jako město. Roku 1396 je zmínka o zdejší mýtě, městečko mělo snad být tržním střediskem panství hradu Sokolčín, nacházejícího se 2 km východně na opačné straně vrchu Hradiště za říčkou Černou. O tomto hradě však nejsou z té doby dochovány zprávy a nyní je zříceninou. Městečko brzy na to (v konkurenci výhodněji položené Kaplice) pokleslo opět na ves, jejíž zástavba nepřesáhla příliš obvod náměstí.

Předlokační osídlení obce leželo nejspíše severně od dnešní návsi a zástavba lemující cesty z návsi na východ je mladší domkářská. V 18. a 19. století se severně od vsi nacházela papírna.

STRÍDÁNÍ VLASTNÍKŮ, ÚBYTEK OBYVATEL PO 30-LETÉ VÁLCE

V polovině 14. století Blansko patřilo Zdeňkovi ze Šternberka, později Janovi z Dobré Vody a Ledenic a od roku 1386 k hradu Porešínu. Od 15. století byla ves rozdělena na několik podílů, vesnice je až do zániku patrimoniálního uspořádání roku 1848 rozdělena, posledními vlastníky jsou arciděkanství v Českém Krumlově, jezuitská kolej v Českém Krumlově, cisterciácký klášter ve Zlaté Koruně a Buquoyovské panství Nové Hradky.

1. a 2. vojenské mapování (1763-1787 a 1806-1869).

Nahoře: Současná situace vesnice (2017) a stabilní katastr (1826) ve stejném měřítku. Dole: Indikační skica se změnami cca do r. 1870.

Před třicetiletou válkou měla vesnice 36 usedlostí, z toho značný počet zaujímali domkáři. Domkářských usedlostí ale také nejvíce ubylo, Berní Rula uvádí v polovině 17. století 30 usedlostí osazených a 6 pustých (11 + 1 – 4 – 15 + 5), během století do Tereziánského katastru ještě 2 domy ubyly (15 – 6 – 1 – 2 – 4 = 28 domů). Ve stabilním katastru je uvedeno 53 čísel popisných. Dá se říct, že po třicetileté válce část chudšího obyvatelstva ubylo, pak došlo opět postupně k nárůstu.

ROŽMBERSKÁ GOTIKA, BAROKO A DALŠÍ VÝVOJ

Po husitských válkách si gotika v jižních Čechách vyvinula zvláštní výstavný styl. Pod vlivem třicetileté války a vymření Rožmberků však na několik desetiletí v jižních Čechách stavební činnost utichá, rozvíjí se teprve v závěru 17. století pod vlivem baroka. Ale teprve od první třetiny 19. století dochází k přezdívaní mnoha do té doby tradičně roubených regionů a vzniku „tradiční“ jihočeské zděné lidové architektury. Některá literatura v souvislosti s tímto rozděluje jihočeskou lidovou architekturu na „klasickou“ s výstavnými zděnými domy inspirovanými městskými styly (tzv. „selské baroko“) a architekturu „německých oblastí“ s patrovými domy nebo čtyřbokými dvorci, „vierkanty“. V Blansku se nacházíme v lokalitě druhého typu.

V souvislosti s druhou světovou válkou byla nejdříve značná část příhraničních oblastí po roce 1938 připojena k německé říši a následně vzhledem vysokému německému podílu obyvatel vysídlena. Nedostatečné dosídlení vedlo k zániku mnoha vesnic a násilná kolektivizace a změna poměrů přetrhala i na Kaplicku tradiční venkovské vztahy a vedla k celkovému úpadku venkova, ze kterého se po roce 1989 jen pomalu vzrývá.

Berní rula, Tereziánský katastr, Stabilní katastr, Cechner 1921, Šimák 1938, Kuča 1996, Škabrada 1999, Pešta 2004, Atlas krajiny 2009. 1 - Srovnávací studii okolních městeček a vesnic se zabývá seminární práce pod vedením doc. Hauserové 2017.

Letecké snímkování vesnice z 50. let. 20. století.

KOSTEL SV. JIŘÍ

POPIS

Nad údolím Malše na jihovýchodním okraji Blanska se tyčí kostel sv. Jiří. Pozdně gotická podoba kostela s věží s dlátkovou střechou skrývá v jádru starší středověký základ. Podle odsunuté polohy lze předpokládat, že dnešní gotický kostel měl starší předlokační předchůdce. Kostel s původně snad strážní funkcí věže je vidět i z 10 km vzdáleného Dolního Dvořiště. Obdélníkovou loď svatyně ukončuje presbytář s hrotitými okny a opěrnými pilíři, klenební žebra kryl vápenný šedočerný nátěr.

STAVEBNÍ VÝVOJ

Stavební vývoj kostela je pro nás důležitý: v těsném sousedství fary je nám oporou pro určení historie celého okrsku. Vycházíme z předpokladu, že v dobách stavebního ruchu v kostele spíše mohlo docházet k přestavbám fary.

Kostel je poprvé doložen roku 1368 jako farní. Rozsáhlou přestavbu lodi, kněžiště s jedním polem křížové klenby a sakristie s hřebínkovou klenbou zakončila výstavba věže s dlátkovitou střechou a osazení zvonu s datací 1494. Z této přestavby pochází i nový severní pravoúhlý portál, hrotitá brána s okoseným ostěním (v baroku přestavěna) a vzácná mřížka sanktuáře v kněžišti. Malované znaky s růžemi na věži jsou svědectvím slavné doby rožmberské gotiky. Do této doby můžeme s jistotou mírou hypotézy datovat i nejstarší nedochovanou podobu fary. Přístavky v severní části kostela mohou používat gotický materiál až druhotně, stejně jako může být druhotná hrotitá branka do dvora fary.

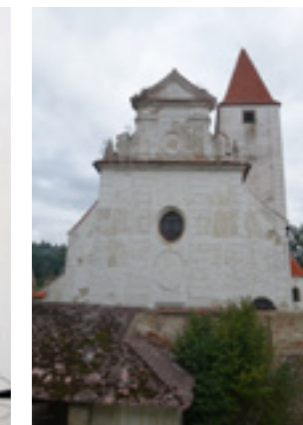
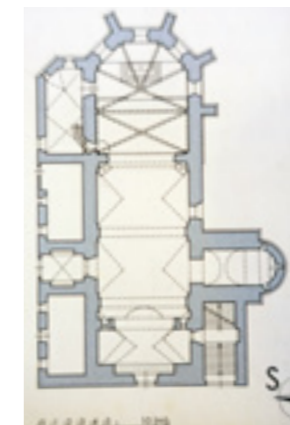
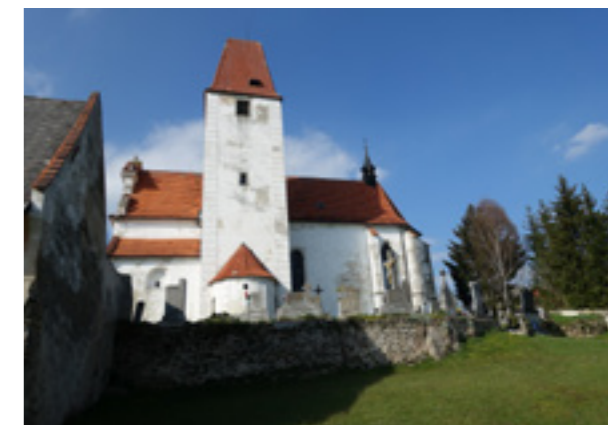
Ze 16. století pochází náhrobník z červeného mramoru se znakem pánů z Pořešína v kněžišti.

V souvislosti s následky 30-leté války byl kostel v r. 1696 nově zřízen jako farní. Následnou přestavbu lodi zakončilo vztyčení západního vrcholně barokního štítu v roce 1735. Loď byla sklenuta valeně s výsečemi na pasech, stěny rozčleněny toskánskými pilastry, klenba pokryta štukovým dekorem a hlavní loď zastřešil nový krov. V roce 1741 byla zřízena podvěžní kaple sv. Jana Nepomuckého s apsidou v přízemí, sklenutá valeně a konchou.

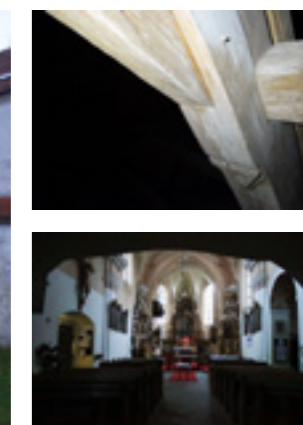
V 2. polovině 18. století byly zřízeny dva protějškové boční oltáře, v roce 1798 založen oltář sv. Linhata. V roce 1810 bylo vzato všechno zlato kostelu. Roku 1912 byl kostel nově vymalován.

Významným prvkem mobiliáře kostela je socha svatého biskupa z Kaplicka s datací okolo 1350 a tzv. oltář z Blanska z let 1500 - 1510.

Cechner 1921, Poche 1977, Kuča 1996, Škabrada 1999, Škabrada 2003, Pešta 2004, Hajer 2009, Lavička 2013

Gotický kostel sv. Jiří získal v 15. století věž s dlátkovitou střechou a v 18. století prošel vrcholně barokní přestavbou.

Gotický portál byl v baroku přezděn, západní průčelí nahlíží do dvora fary. Některé gotické prvky mohou mít druhotnou polohu.

POPIS

Neodmyslitelným sousedem kostela sv. Jiří v Blansku je fara č. p. 33. Fara se tyčí na vyvýšenině, jejíž jižní a východní hranu lemuje zeď a svah klesající k potoku. Postranní poloha vymezuje okrsek kostela s farou oproti mladší kolonizační struktuře.

Fara se otáčí do kostelní ulice severním dvoupatrovým štítem. Nároží zdobí iluzivní bosáž ve štuku a obdélná okna mají barokní kamenné ostění se stezkou po obvodu. Do dvora vede točnicová brána a pozdně gotická branka s okosením.

Podlouhlý půdorys venkovského domu je ve své podstatě spíše selskou usedlostí nežli farou. V obytném domě jen těžko rozplétáme historické provozní vztahy farního úřadu, zato však jasně vymezeny jsou sýpka, stáje, chlévy a průjezdná stodola, z nichž obvodové zdi sýpky jsou zřejmě nejstarší částí areálu. Základní obytnou jednotkou je severní část domu s předpokládanou kanceláří faráře v přízemí a obytnými místnostmi v patře. Následuje sýpka s chlévy v přízemí, a za ní mladší krček s chlévy. Přední dvůr uzavírá průjezdná stodola. Ze zadního dvorku, ohraničeného zdí a zadní stodolou, se otevírá výhled do krajiny, okrsek doplňuje na západě ovocný sad a uzavírá ohradní zeď.

Fara se tyčí na vyvýšenině nad údolím Malše. Ze vsi se k ní přichází ze severu.

STAVEBNÍ VÝVOJ

Existence farního úřadu je doložena k roku 1368, fara však pravděpodobně stála již dříve. Jaký byl její tehdejší vzhled, nevíme. Její současný nejstarší hmotný základ je možná pozdně středověký (v souvislosti s přestavbou kostela v letech 1490 - 1494), nejpozději však renesanční. Dle naší hypotézy mohl být původně částečně dřevěný dům, jehož severní štít lícoval s ohradní zdí, v baroku přezděn a protažen na sever, takže nejstarší dochovanou částí domu zůstala sýpka se stájemi.

Do jaké míry byla fara poškozena nebo zpuštěna jako následek třicetileté války, není známo. V roce 1671 byl farní úřad obnoven, 1690 fara nadána, 1696 nově zřízen kostel jako farní. Do této doby můžeme dle naší hypotézy datovat již zmíněné přezdění obytného domu a zastřešení domu se sýpkou jednotným krovem s polovalbami. Zřejmě v průběhu 18. století došlo k dalším rozsáhlejší barokní úpravě obytné části se sýpkou, jež se může shodovat se stavební aktivitou v kostele v letech 1735 - 1741.

Na mapě 1. vojenského mapování z 2. třetiny 18. století máme vedle kostela zakresleny dvě budovy, kterými mohou být farní dům se sýpkou a průjezdná stodola. Budovy jsou vzájemně v nepřesné poloze a tak je toto mapování pouze dokladem, že

Nahoře: Severní štít s iluzivní bosáží (1988).
Dole: Jižní pohled na průjezdnou stodolu a zadní stodolu.

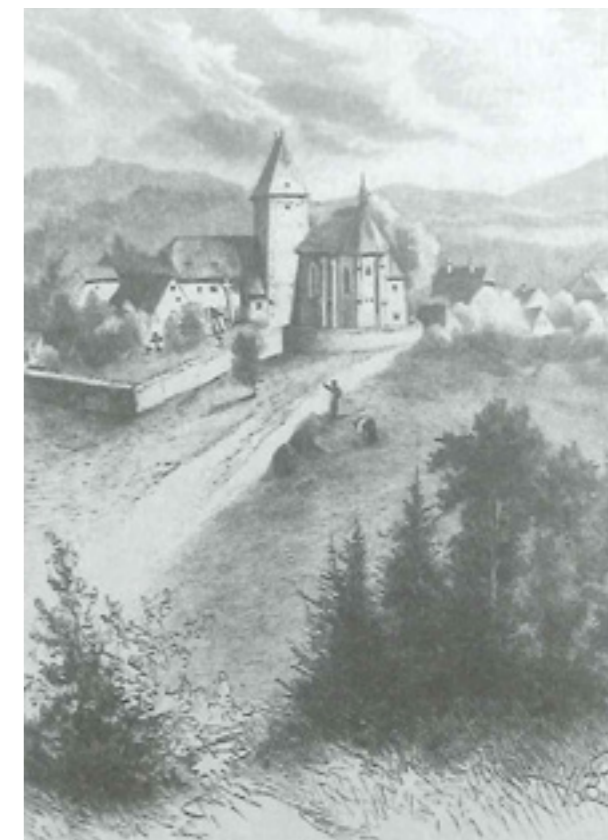
tou dobou existovaly stavby dvě.

Věrně v dnešní poloze jsou tyto budovy zakresleny na císařském otisku z roku 1826: obytný dům se sýpkou a stavba v půdoryse dnešní stodoly, která mohla být složena ze dvou na sebe kolmých hmot, jak je zachycuje litografie Vojtěcha Brechlera z cca r. 1875. Kvalita litografie otištěná v Kaplickém poutníku bohužel neumožňuje bližší určení budov.

V průběhu 19. století došlo k prostorovému rozvoji okrsku. Jak vyplývá z indikační skicy, nejdříve byl mezi lety 1826 a cca 1870 přistaven krček chlévů mezi stodolou a sýpkou (na skice dokreslen), koncem 19. století přibyla zadní stodola (na skice již není). V 19. století došlo také k výměně či doplnění některých oken a postupnému přezdění kleneb stájí.

V letech 1915 - 1917 dle datace na štítech dochází ke změně tvaru střechy sýpky a obytného domu a k vyzdění nových štítů. Pravděpodobně v této době získala i stodola dnešní štít a tvar v souvislosti se zvýšením střechy krčku s chlévy. Tím se vývoj fary zastavil a takto se dochovala do 21. století.

1. vojenské, Stabilní katastr 1826, Kuča 1996, Škabrada 1999, Pešta 2004, Hajer, Lavička 2013

Litografie V. Brechlera (cca 1875) zobrazuje sýpku s polovalbou a s okýnkem ve štítu. Stodola má jiné členění oken ve štítu a zdá se kratší, se západní částí napříč. Vidna část jižní brány.

Pohled na blanskou faru s kostelem tyčící se nad údolím Kaplice (cca 1940). Je vidět sýpka s novou střechou a štíty z roku 1915 - 1917 a zadní stodola.

Osidlení okresu událo se proti ostatním krajům Čech dosti pozdě, až mezi 9. a 10. stoletím. Nejstarší obyvatelé jižního cípu Čech byli z českého kmene Doudlebů, pod vládou pražského knížete, jenž zde zřídil župu Doudlebskou.^{Čechner}

Předlokační osídlení bylo situováno převážně na svahu severně od dnešní vsi.^{Pešta}

Doložena Kaplice, později uváděna jako městečko, městys.^{Pešta}

Na okraji jižního srázu vznikl nepochybně před vyměněním dnešního půdorysu Blanska kostel. Podle odsunutí polohy lze předpokládat, že mohli mít staršího předchůdce.^{Kuča Pešta}

(Před 1352) Vyměřeno městečko s neobyčejně velkým obdelným tržištěm, jehož jižní stranou procházela cesta z Kaplice do Benešova nad Čermou a ze severního kouta vybíhala cesta na Besednici a Trnové Sviny. Mělo snad být tržním střediskem panství hradu Sokolčín.^{Kuča Pešta}

1360 Blansko poprvé doloženo, patřilo Zdeňkovi ze Sternberka na Konopišti. 1368 se dočasně uvádí jako městečko, patřilo Janovi z Dobré Vody a Ledenic (erbu růže). 1386 panství hradu Pofešín.^{Kuča Pešta Šmák}

1416 Blansko poprvé doloženo, patřilo Jorga z Tírné, dceři Markvarta z Pofešína. 1423 Blansko patří panství N. Hradý (Rožmberkové). V 15. stol. ves rozdělena do více podlů, z nichž panství N. Hradý dominuje. Na Kaplicku v pol. 15. stol. převládli páni z Rožmberka, kteří pak pro rychlejší osidlování okolí obchodních stezek obdarovávali svými pozemky mnišské řády.^{Kuča Pešta Šmák Čechner}

Kaplice obdržela městská práva.^{wikiKaplice}

Zmínka o mýtě v Blansku.^{Pešta Šmák}

1416 Blansko věnem manželce Jorga z Tírné, dceři Markvarta z Pofešína. 1423 Blansko patří panství N. Hradý (Rožmberkové). V 15. stol. ves rozdělena do více podlů, z nichž panství N. Hradý dominuje. Na Kaplicku v pol. 15. stol. převládli páni z Rožmberka, kteří pak pro rychlejší osidlování okolí obchodních stezek obdarovávali svými pozemky mnišské řády.^{Kuča Pešta Šmák Čechner}

Jako městečko stagnovalo a brzy pokleslo zpátky na ves. Zástavba nepřesáhla příliš obvod náměstí. Druhotná chalupnická a domkářská zástavba se vyvinula podél cesty do Benešova nad Čermou a tím se prostorový vývoj vesnice prakticky zastavil.^{Kuča Pešta ŠmákKuča Pešta}

Blansko rozdělené mezi 4 vlastníky: arciděkanství v Českém Krumlově, Dolní Římov (jezuité), klášter Zlatá Koruna a Buguyovovské panství Nové Hradý. Po třicetileté válce zaničko 6 domů z 36-ti, z nich pouze jeden sedlácký a 5 domkářských (11/1+4+15/5=30/6).^{Berni rubaKuča Pešta}

(1657) Boží muka při silnici Kaplice - Nové Hradý a ze 17. stol. Boží muka gotického typu před obcí směrem na Kaplici.^{Poche}

198 duší.^{Kuča}

Pokračuje rozdělení vsi: panství Český Krumlov - Vyšší Brod - Zlatá Koruna, arciděkanství Český Krumlov, Nové Hradý a Římov. Nárůst obyvatel: 35+9=44 domů. Správní okres Budějovický kraj.^{Kuča Ter kal.}

Obdelná kaplička při cestě do Kaplice zaklenutá plackou. V 18. a 19. století papírna severně od Blanska.^{Kuča Poche}

Podélně orientovaná zástavba návsi, domkářská zástavba podél.^{Stabini}

Zahájena doprava na koněpřežné dráze České Budějovice - Linz.^{wiki}

Zánik patrimoniálního uspořádání = zánik rozdělení vesnice.^{Kuča Pešta}

Přestavba koněpřežky na železnici, v prosinci zahájen lokomotivní provoz na celé trati z Budějovic do Lince. Zřízeno dnešní nádraží Kaplice 2 km od města Kaplice.^{Kuča Pešta}

71 domů, 362 obyvatel - 56 Čechů, 297 Němců.^{Kuča}

80 domů, 324 obyvatel - 69 Čechů, 255 Němců.^{Kuča}

1938 - 1945 Německý zábor.^{Kuča}

231 obyvatel.^{Kuča}

70 domů, 214 obyvatel.^{Kuča}

Elektrifikace železniční trati.^{wikiZabezpečení}

1200

1257

1300

Snad z Blanska pochází socha sv. biskupa v interiéru kostela z poloviny 14. století.^{Lavička}

Doložen kostel s farou.^{Kuča Poche Lavička Čechner}

Po husitských válkách dostavěny mnohé vyhořelé, pobořené a opuštěné starší kostely, jež původně měly lodi kryté dřevěnými stropy, ale při přestavbách byly sklenuty pomocí vestavěných pilířů nebo sloupů ve víceodní, jež staly se pro jižní Čechy charakteristické.^{Čechner}

1398

1398

1416

1423

Rozsáhlou přestavbu kněžiště se sakristií a depozitářem v patře v letech 1490 – 1494 zakončila výstavba věže a osazení zvonu. Presbytář sklenut jedním polem kříž. klenby, sakristie hřebinkovou klenbou.^{Kuča Pešta Lavička Poche}

(1500 - 1510) Malovaná oltářní predela původně se sochafskou výzdobou, tzv. oltář z Blanska, vytvořil Lienhart Sechspesperger.^{Lavička}

Ze 16. stol. pochází náhrobník z červeného mramoru v jižní zdi kněžiště se znakem pánů z Pofešína.^{Čechner}

1620

V této době je kostel nejspíše opuštěn, nevyužíván.

1654

Kostel nově zřízen jako farní. Okolo roku 1700 vzniká hlavní barokní oltář s Buquoyovým znakem.^{Čechner Poche}

1671

Vrcholně barokní úpravy kostela. Lodí sklenuta valeně s výsečemi na pásech, stěny členěny toskánskými pilastry. Nové západní průčelí opatřeno datací. Brána ke kostelu je původně pozdně gotická, barokně přestavěná.

1741 - Úprava přízemí věže na kapli sv. Jana Nepomuckého.^{Pešta Poche Čechner}

1757

1763

2. pol. 18. stol. - dva protějškové boční oltáře. Na jižní straně v rokokových rozvilinách obraz sv. Linharta z konce 18. století.^{Pešta Poche}

1798

Založen oltář sv. Linharta.

1810

Vzato všecko stříbro (a některé zlato) kostelu.^{Čechner}

1826

1832

1848

1872

1912

Vymalován - stěny tonované, pilastry bílé a kladí mramorované.^{Čechner}

1921

1930

1938

1947

1952

1991

2000

Doložena fara jako poměrně bohatá. Faru v 2. pol. 14. stol. spravuje Doudlebský děkanát a arcijáhensví Bechyň.^{Kuča Poche Šmák}

Možná výstavba fary v souvislosti s přestavbou kostela. Pozdně gotický lomený portálek v ohradní zdi fary naznačuje, že jádro fary skrývá středověké konstrukce. Možná ovšem druhotný.^{Kuča Pešta Lavička}

Do pozdní gotiky až renesance zhruba datujeme sypku jako nejstarší dochovanou část domu. Předpokládáme, že přední obytná část byla přezděna. Zdivo západního průčelí sypky

1490 - 94

1500

Fara zanikla (fara Kaplice).^{Kuča}

1671 Fara obnovena, 1690 nadána.^{Kuča}

Do doby obnovy kostela a fary po třicetileté válce hrubě datujeme přestavbu přední části farního domu. Vzniká krov nad farou - ležatá stolice staršího „renesančního“ typu s mezerou mezi hambalkem a rozpěrou, s rozpěrou probíhající až ke sloupku. Krov měl v té době polovalbu. Sifň je sklenuta hřebinkovou klenbou, okna osazena barokními ostěními.

V souvislosti s přestavbou kostela je pravděpodobná 2. fáze baroka.

Na 1. vojenském mapování zobrazen kostel a dvojice budov, zřejmě farní dům a stodola.^{1. vojenské}

Stabliní katastr: Stojí obytný dům se sýpkou a odděleně stodola. Mezi budovami mezera pro průchod na záhradu. Není zadní stodola a „krček“ chlévů. Zobrazen sad „krček“ chlévů. Zadní dvořek za prújezdnou stodolou zřejmě mylně označen jako hřbitov.^{Stablini}

Do doby pozdního klasicismu okolo 1860 - 1880 datujeme přestavbu oken farního domu. Byla odstraněna barokní ostění, doplněna vnější okna s žaluziovými závěsy. V této době zřejmě také přestavěna klenba chlévů s pruskou plackou. „Barokní“ bosáž může pocházet také až z této doby.^{Kuča}

Mezi 1826 a 1880, zřejmě ale po železnici 1872 postaven krček chlévů s klenbou do travěz. Pro armaturu kanálku pod chlévy druhotně použito barokní kamenné ostění se stezkou po obvodu. Do této doby vkládáme odhad přestavby kleneb chlévů pod sýpkou. Zadní stodola a kůlna jsou mladší než krček chlévů - nejsou zobrazeny ani na indikační sktce.^{Stablini Indikační}

Pozemky pod farou označeny JZD.^{Topo-S-10000}

Letecké snímkování: zachycen kostel s hřbitovní zdi po celém obvodu. Fara stojí v současných obrysech - včetně kůlny. Plužiny jako 1826.^{Letecké 1936}

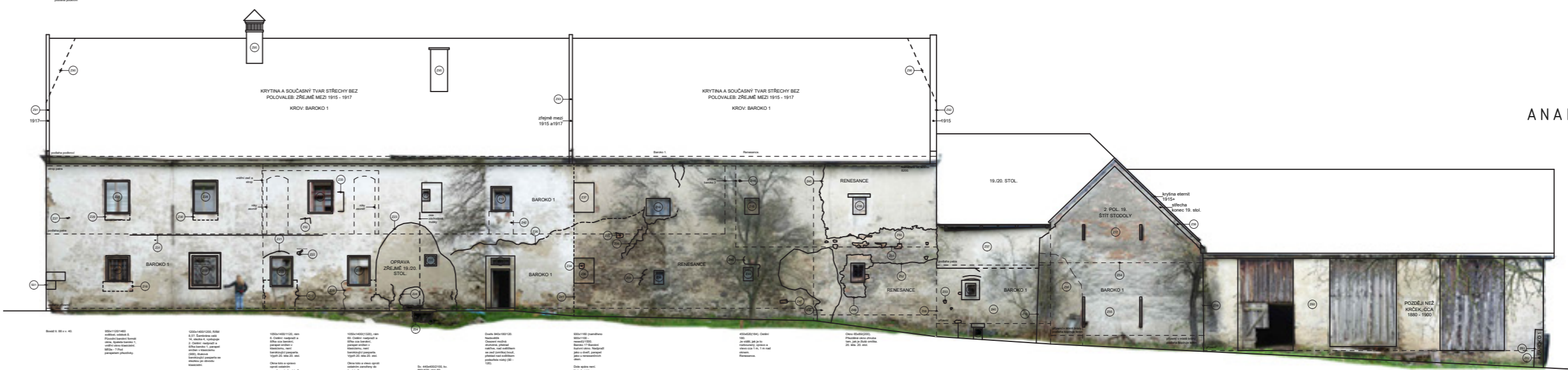
POPIS

text Anna Piskačková, Petra Jílková
S01 - Nárožní bosáž - dobu vzniku nutno prověřit - VHODNÉ K HLOUBKOVÉ SONDE.
Z01 - (Jako S2) okna s výměnnými rámy z doby klasicismu, rozměry okenních otvorů však zachovány z období rané barokní stavby.
Z02 - Okno se zachovalou ozdobnou šambránou, pravděpodob. z doby klasicismu (1. pol. 19. stol.).
Z03 - Okna s kováním z 20. let 20. stol.
Z04 - Odhalená názevová situace s vývody tří odpadních trubek (každá jiného stáří) a zazděnými ještě staršími otvory - vhodné k podrobnému průzkumu.
Z05 - Okénko s dřevěným ostěním, narozdíl od zachodového okna v patře není osazeno v nice, přilehlé zdivo zřejmě přezděno. Okénko stejně jako přezdivané zdivo okolo = 19./20. stol., případně barokní vhodné pro podrobný HLOUBKOVÝ PRŮZKUM.
Z06 - Nepravidelné spáry ve zdivu; očekávaná spára mezi renesančním a barokním zdivem těžko čitelná, na barokní původ severní části fary ukazují především slepé niky (Z36 a Z37) dodržující rytmus fasády přední části fary.
Z07 - Okno s kamenným nadpražím druhotně osazeným a vylehčovacím záklenkem, výplň z počátku 20. st. a v této době pravděpodobně celé

okno přezděno.
Z08 - Očekávaná spára mezi sýpkou a zdi přístavku nenalezena ani po hloubkové sondě, západní zeď přístavku vznikla pravděpodobně současně se zdi sýpky nebo byla spolu s ní přezděna, pouze nadezdívky podkrovi přístavku je od sýpky oddělena jasně znatelnou spárou, tato dosahuje pravděpodobně k cihelnému pasu, ale pokryta omítkou 30 mm nad pasem. VHODNÉ PRO DALŠÍ PRŮZKUM: je třeba najít spáru mezi sýpkou a krčkem a podpořit tím hypotézu, že sýpka je renesanční a krček barokní.
Z09 - Okno 47x62. Renesanční nebo barokní ostění, barokní mříže hranolové. Cihelný základnek není na ose okna, mohlo zde být osazeno druhotně. Nutné ověřit. VHODNÉ PRO DALŠÍ PRŮZKUM.
Z10 - Zdivo stodoly předstupuje o 5 cm do v. cca 60 cm pod okapem, tam se ústupek ztrácí. To odpovídá výšce nadezdívky štítu stodoly a krčku. Do výšky 110 cm je zdivo odhalené a vypadá provázané, na jihu smíšené, zřejmě vysprávka. Výše pokračuje omítka. Nelze ověřit přítomnost spáry. Místo VHODNÉ K HLOUBKOVÉ SONDE, zeď zde pravděpodobně vznikla už v době baroka 1 a uzavírala dvůr (přístavek ve dvoře k ní dostavěn později), ale nutno potvrdit.
Z11 - Okno 1150x1340 s masivním klasicistním rámem členěným poutcem (na rozdíli od ostatních klasicistních oken, např. v místnosti 2.02), kování z 1. pol. 19. stol. Ostění zvětšené v klasicismu, sedí mezi osami dolního okna.
Z12 - Zachodové okénko s dřevěným ostěním, pro určení stáří je potřeba

podrobné prozkoumat stratigrafii přilehlých omítek, okno je umístěno v nice která má pravděpodobně rozměr původních rané barokních oken (sš. 96 cm, sv. 139 cm). VHODNÉ PRO HLOUBKOVÝ PRŮZKUM.
Z13 - Okno s rámem, který odpovídá velikostem nikám v barokním zdivu, ale pochází zřejmě z období klasicismu (1. pol. 19. stol.). Vnější křídla mají kování z doby kolem r. 1910, vnitřní křídla jsou z období 1. rep.
Z14 - Okno se nachází na předělu mezi renesanční zdi a zdi baroka 1. Okno má dřevěné ostění a na západní fasádě je jediné svého druhu, podobné mu je protilehlé okno na východní fasádě. Tvaroslovím baroko, skutečný rozsah zdiva jednotlivých fází prověří až hloubkové sondy. Okno nemá kamenné ostění a typologicky se řadí k oknům barokních sýpek. Pracovní verzí je zatím datace baroko 3. SITUACE VYŽADUJE DALŠÍ PRŮZKUM.
Z15 - Okno s nezdobeným kamenným ostěním, zřejmě renesanční.
Z16 - Okno s kamenným nadpražím, ale s výplní z počátku 20. stol. pravděpodobně přezděno na počátku 20. století stejně jako okno umístěné v přízemí pod ním; skutečný rozsah odhalí hloubková sonda.
Z17 - Štít stodoly vyzděný z cihel pravděpodobně až po opravě krovu stodoly v 2. pol. 19. stol.; na rozdílu od východního štítu tl. kolem 45 cm má tento tloušťku pouze 15 cm.
Z18 - Parapet zděný o tl. 35 mm pocházející z doby vzniku fary.
Z19, Z20 - Nepravidelná spára mezi zděným parapetem a kamenným zdivem naznačuje přezdivání parapetu okna v kuchyni v souvislosti s osazením nových oken v 20. letech 20. stol. Tloušťka parapetu 380 mm.

Z21 - Otisk základku okna Z03.
Z22 - Závlač.
Z23 - Ovalná stopa ve zdivu a jiný druh omítky indikuje opravu omítky v této části. Ovál se nachází přesně pod záchodem v patře a zřejmě souvisí s promáčením zdiva. Viz též okénko Z05.
Z24 - Stopa přezdivání nad Z04 - vývodem odpadních trubek je starší než ovalná oprava Z23. Přezdivání pochází z 20. let 20. stol. nebo souvisí s výstavbou koupelny v 2. pol. 20. stol.
Z25 - Ostění vstupních dveří s nadsvětlíkem, překlad nadsvětlíku nápadně tenčí (10 cm) než ostatní prvky zárubné a v okolí ostění se nacházejí úlomky cihel, což může ukazovat na druhotně osazený prvek.
Z26 - Hrana opadané omítky.
Z27 - Závlač nejasného určení.
Z28 - 2x okno 1150x1340: ostění zvětšené v klasicismu, sedí na ose dolního okna.
Z29 - Zřejmě hrana přezdělení v klasicismu. Šířka parapetu 200.
Z30 - Předpokládaná hrana přezdělení v klasicismu podobně jako Z29. Šířka parapetu 200.
Z31 - Viditelná hranice na omítce mezi přízemím a patrem zřejmě naznačuje pouze technologickou přestávku v rámci jedné barokní fáze. Odpovídá úrovni 1. patra.
Z32, Z33 - Nepravidelné stopy ve zdivu mohou naznačovat přezdivání nebo pouze poruchy ve zdivu a nejsou průkazné.
Z34, 35 - Vysprávka nebo stopa po lešení ve výšce +1900, +3300. Data-

ZÁPADNÍ FASÁDA
ANALÝZA STAVEBNÍHO VÝVOJE

zdivo
výplně

GOTIKA
konec 15. - 16. stol.

RENEŠANCE
16. - 17. stol.

RANÉ BAROKO 1 (okolo 1680)
1671 fara obnovena, 1690 nadána

RANÉ BAROKO 2
díleč úpravy určené SHP analýzou

VRCHOLNÉ BAROKO (okolo 1735)
menší stavební úpravy, změny dispozic určené SHP analýzou, paralelně s úpravami na kostele datovanými do 1735

KLASICISMUS
(1. pol. 19. stol.)

2. POLOVINA 19. STOL (1850 - 1900)
krov na staré stodole dřívě než přilehlé mladší krovy

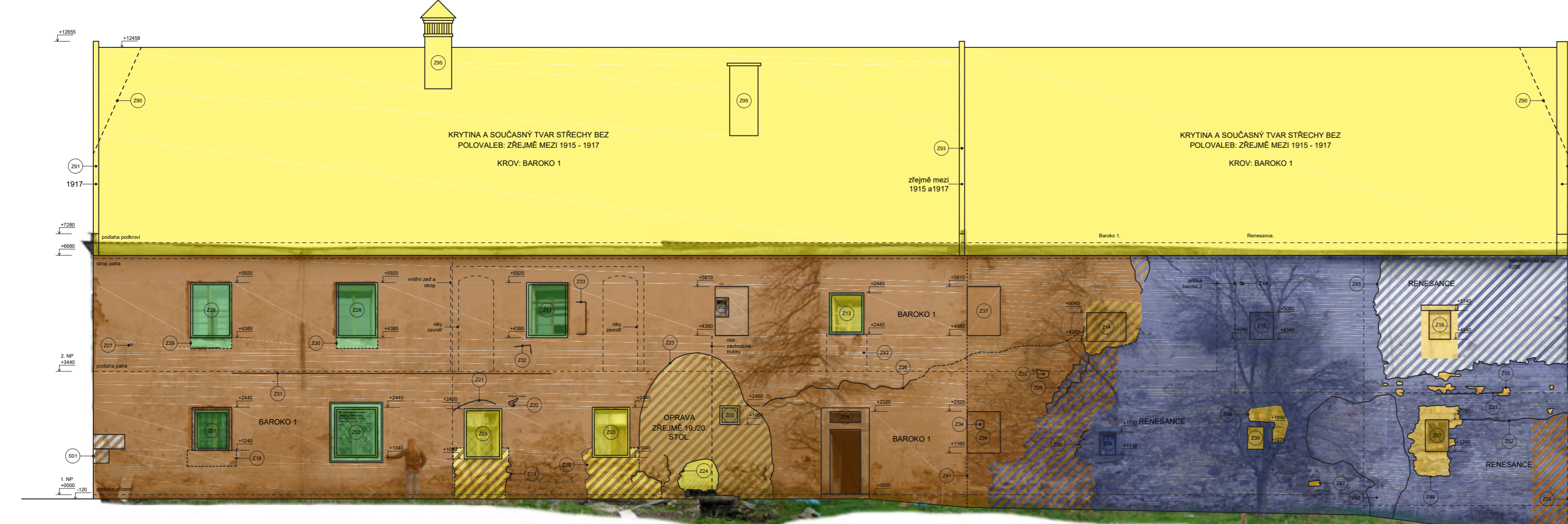
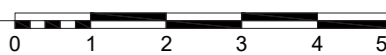
2. POLOVINA 19. STOL. (1850 - 1900)
obecně

KONEC 19. STOL., PŘELOM 19./20. STOL.

1. POL. 20. STOL. (1900 - 1948)
úpravy sýpky a oken fary, změna střechy nad farou a sýpkou

2. POL. 20. STOL. (1948 - 1990)
úpravy koupelny fary

NOVODOBÍ (okolo 1990)

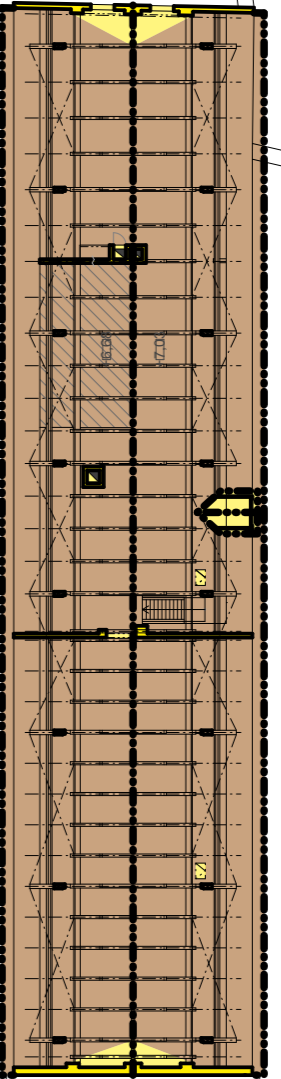
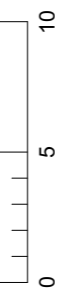
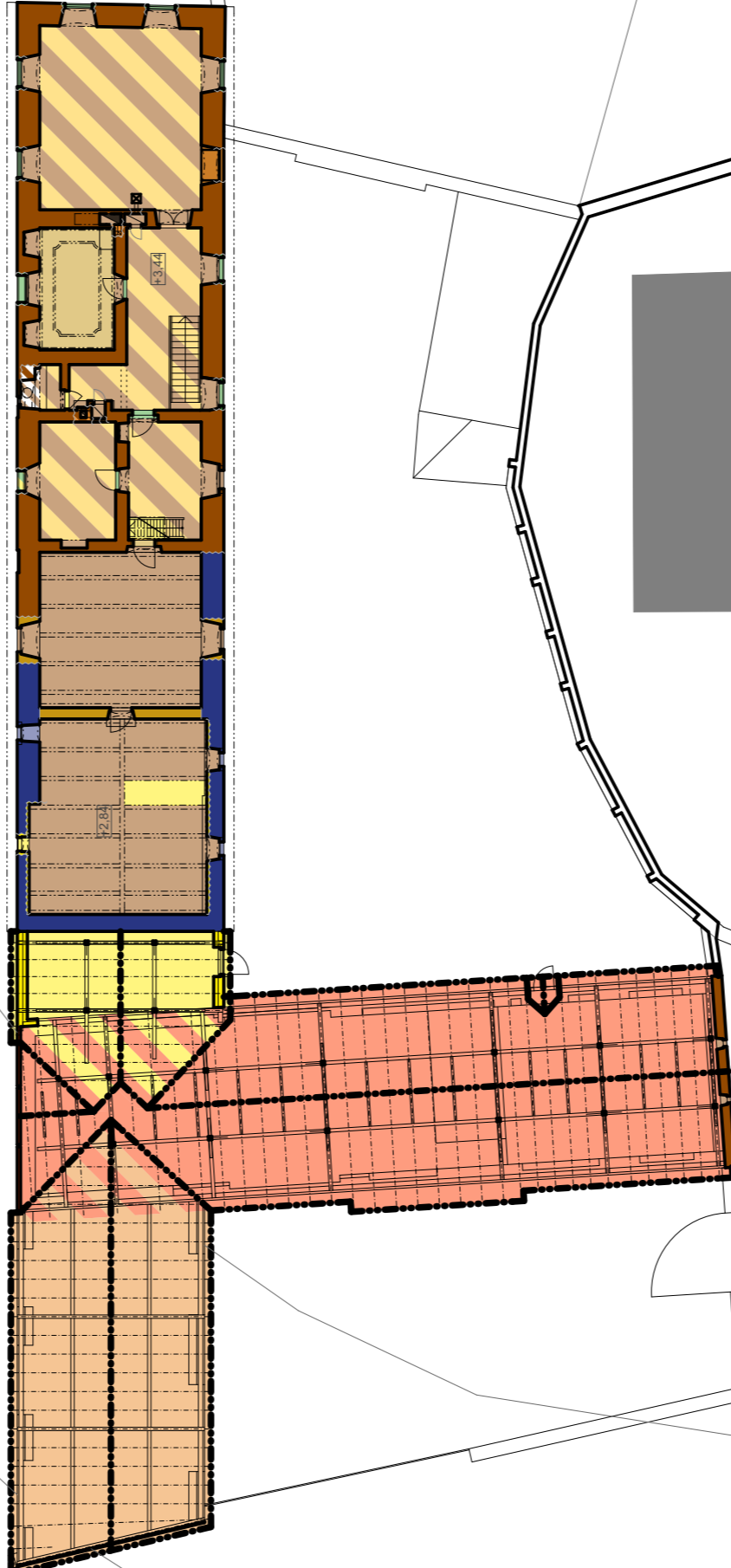
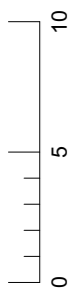

ce nejspíše zároveň se zdivem.
Z36, 37 - Barokní iluzivní okna cca 930x1160 a 930x1370 navazují svým rytmem na severní barokní část fary.
Z38, 39 - Renesanční okna 440x640 s barokními mřížemi.
Z40 - Zdivo krčku v přízemí dle naší hypotézy vzniklo zřejmě již v době baroka 1, v té době bylo ohradní zdi a uzavíralo dvůr, mohly se při něm nacházet přístavky a možná nemělo okno. Se zdi stodoly je provázáno nejméně do výšky 110 cm. Zdivo je odhalené, na jihu smíšené, zřejmě vysprávka.
Z41 - Hrana omítky není stavební spárou.
Z42 - Parapet pod oknem Z13 je zděný tl. 400. Pochází buď z doby výstavby fary baroko 1 nebo byl později přebourán.
Z43 - Odvodňovací kanálek dvora 40x49 cm, překlad v. 20. Pro armaturu použito i druhotně kamenné ostění s polodrázkou. Datace neprůkazná.

Z44 - Závlač je ve zvláštní poloze: v polovině výšky mezi stropními trámy a oknem, mimo příčku. Je vysunutá ven, zřejmě při přestavbě v baroku 1 ztratila svůj původní účel. Je možné, že určuje úroveň stropu v renesanci nebo polohu jiné příčky. VHODNÉ K HLOUBKOVÉMU PRŮZKUMU.
Z45 - Rozhraní dvou druhů omítky. Omítka jižněji v 2. NP je hladká, oproti okolním částem nápadně drží na podkladu. Zřejmě souvisí s přezdiváním okna Z16 nebo celého zdiva v období 1. republiky.
Z46 - Okolí okna Z39 obsahuje úlomky.
Z47 - V této části obsahuje zdivo mnoho cihelných úlomků.
Z48 - Toto místo obsahuje cihly a omítka drží lépe, než v okolí.
Z49 - Hrana přezdělení.
Z50 - Vysprávky zřejmě z doby změn oken - počátek 20. stol.
Z51, 52 - Spáry s větším množstvím malty. Mohou být technologickou přestávkou, pro dataci nejsou průkazné.
Z53 - Plenty nejasné datace, podobně se vyskytují na renesanční části sýpky.
Z54 - Linka určuje, kam dosahuje starší zdivo tl. 80.
Z55 - Starší zdivo tl. 80 zřejmě barokní. Zdivo je zřejmě provázáno se zdivem krčku do výšky nejméně 110 cm.
Z56 - Opravovaná část zdiva či omítky.
Z57 - Zdivo krčku v patře vzniklo zřejmě po zbudování klenutého stropu

(segmentové klenby do travců) na poč. 20. stol.
Z58 - Horní štít nadezdívky běhounovým zdivem (150), spára cca 30 cm pod střechou. Nadezdívka štítu stodoly souvisí zřejmě s opravou krovu staré stodoly na konci 19. stol. Eternitová krytina cca 1915+.
Z59 - Odpovídá názevové situaci 121A. Průběžná spára mezi starou stodolou a mladším jižním křídlem.
Z60 - Zadní stodola není zakreslena v indikační skice, vzniká tedy na konci 19. století. V jižní části je zdivo založeno na starší ohradní zdi.
Z61 - Odpovídá názevové situaci 122A. Zevnitř znatelná hluboká spára v nižší části zdi. Spára ukazuje, že jižní zdivo mladší zadní stodoly je nastavěno na ohradní zdi.
Z62 - Ohradní zeď zřejmě již z doby baroka 1.
Z90 - Pravděpodobně původní barokní tvar střechy dle názevových situací v krovu 301C a D. Krov zachován barokní, na počátku 20. stol. byly odstraněny výrazné námetky a zrušeny polovalby.
Z91, Z92 - Štíty přezděny v souvislosti se změnou tvaru. Na štítech je datace 1917 a 1915.
Z93 - Požární zídka, předpoklad vzniku v souvislosti se štíty 1915 -1917.
Z94, 95 - Oba komíny přezděny, ale situace uvnitř domu naznačuje starší původ.

Boská 6, 96 v. 40.
950x12011460
světlost, okna 6
Původní barokní formát okna, špičaté baroko 1, vnitřní okno klasicismu. Mříže v 1. patře parapetem přehlížky.
1200x14001200, RAM
8.57. Šambrána ocelá 14, špičata a, výstupuje 2. Ostění nadpraží a špičata baroko 1, parapet sítěm i klasicismu (900). Hluboká barokizující parapeta se sítěm po obvodu klasicismu.
1050x140011320, rám
60. Ostění nadpraží a špičata baroko 1, parapet sítěm i klasicismu, není barokizující parapeta. Výplň 20. let 20. st.
Okna tato a více oproti ostatním zanořeny do fasády 7 cm.
1050x140011320, rám
60. Ostění nadpraží a špičata baroko 1, parapet sítěm i klasicismu, není barokizující parapeta. Výplň 20. let 20. st.
Okna tato a více oproti ostatním zanořeny do fasády 7 cm.
930x1160 (naměřeno 900x1100, nesouhlasí 1300)
Baroko 1? Barokní kování okna, nadpraží jako u dveří, parapet jako u renesančních oken.
Dole spára není. Nadeč štíty.
450x200(184) Ostění 180.
Je vidět, jak je to rozbouráno, výprava a více cca 1. 16. 1. m nad oknem.
Okno 65x84(200).
Přezděné okno zřubka tam, jak je žubá omítka. 20. Mla 20. stol.
přízemí v místě krčky podlaha kopouje brána
přízemí v místě brány podlaha kopouje brána

OBYTNÝ DŮM

POPIS

Po průchodu pozdně gotickou brankou se ocitneme na dvoře fary, z něhož se vpravo barokními dveřmi vstupuje do obytné části. Farní dům zaujímá severní část objektu, následován sýpkou a stájemi. Dům má trojdílnou dispozici a podélně se jedná o dvourakt.

PŘÍZEMÍ

Při vstupu se nachází křížově sklenutá síň s kuchyní v zadním traktu. Kuchyně a s ní sousedící koupelna byly původně jedinou velkou místností, s valenou klenbou mírně stoupající k topeništi, což může poukazovat na existenci dymníku. V současné době je kuchyň obslužená tahovým sporákem. Z kuchyně a síně se vstupuje vpravo do obytných místností, které byly také zřejmě nejdříve jedinou místností a rozpříčkovány až dodatečně. Ze síně se dále vstupuje vlevo do křížově sklenuté komory, drobných komor a prádelny se vstupem do sadu a do chlévů a vedou odtud schodiště do sklepa s valenou klenbou a do patra. Dochované jsou historické zárubně na vstupních dveřích a dveřích vedoucích do kanceláře.

PATRO

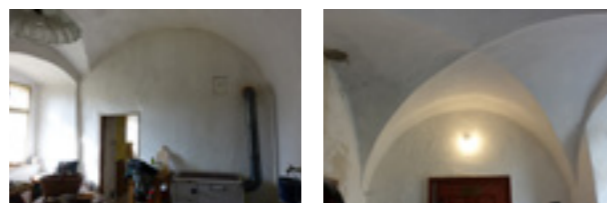
Z chodby v patře je přístupná hlavní parádní světnice, zaujímající přední díl domu. Ve světnici se nachází kromě pěti oken i vestavná barokní skříň. V patře se dále nachází ložnice faráře se sníženým podhledem se štukovým zrcadlem a další obytná místnost, určená možná pro vizitace. Odsud jsou obslouženy dvě komínová tělesa, určená pro nepřímé vytápění. Ze chodby se vstupuje do sýpky, na suchý záchod a z přesíně sýpky vedou vedou odsud schody do podkroví. Parádní světnici v 1. patře vytápěla kachlová kamna z počátku 20. století.

STAVEBNÍ VÝVOJ

Na místě současného zděného domu stála dle naší hypotézy do 16. století dřevěná budova, která byla podle našich předpokladů v závěru 17. století přezděna. Původní dům mohl být kratší a dosahovat právě k ohradní zdi. Po přezdění byla do domu pravděpodobně vložena další komora a dům se celkově protáhl tak, že na severu vystoupil před ohradní zeď. Jelikož se zdí bylo manipulováno, z této přestavby také může teprve pocházet druhotně použitá gotická branka. Pod přední částí je dobré místo na archeo průzkum.

Současná nejstarší podoba zděného domu dle našich předpokladů pochází ze závěru 17. století, a to přízemí i patro včetně zakrytí sýpky a obytného domu jednotným krovem. Tehdy vznikla křížová klenba síně, komora a prádelna, valeně sklenutá černá kuchyně a velká světnice v přízemí, která byla teprve dodatečně, zřejmě v průběhu 18. století rozčleněna.

V druhé barokní etapě v 18. století bylo také možná změněno schodiště ze síně do patra. Klenební pas je ve východní části odtesán, zřejmě aby se tam vešlo nové schodiště. Předchozí schodiště mohlo být kratší a v opačném směru, novější s vřetenovou zdí zasáhlo do posledního klenebního pasu v jižní části síně, který zde vykazuje asymetrii. Variant vývoje je ovšem více.

Nahoře: „Byt kuchařky“ a „kancelář faráře“.
Dole: Kuchyň a síň.

Nahoře: Východní fasáda obytné části.
Dole: Západní fasáda obytné části.

VÝVOJ „KOMŮRKY FARÁŘE“

„Komůrka faráře“ v patře měla zřejmě zajímavý vývoj. Prvotně bez vlastního vytápění byla zřejmě ohřívána pouze podlahou od kuchyně a dymníkem. V té době byla vymalována bílou vápennou omítkou, jejíž zbytky lze najít v podkroví. Pravděpodobně v druhé barokní fázi v 18. století získala snížený podhled se štukovým zrcadlem, okenice pro uchování tepla a mohla být vyhřívána ohřívací pánví (cihlová podezdívka v SV rohu). Ve třetí fázi došlo k připojení tahovými kamny na existující severní komín.

MNOHOVRSTVÝ VÝVOJ SPODNÍ SVĚTNICE

Spodní světnice prodělala v 18. - 19. století změny zřejmě mnohokrát. Fází mohlo být dle našich předpokladů asi pět až sedm. Z hloubkových sond a stratigrafie omítek vyplývá, že v první fázi se jednalo o jednu velkou světnici nebo ratejnu vytápěnou nepřímo kamny obsluhovanými z kuchyně. V druhé fázi došlo k rozpříčkování na tři místnosti a ke zřízení dveří z kuchyně do „světničky kuchařky“, zatímco přední místnost byla „kancelář faráře“ (vytápěné společným tělesem) se samostatným „archivem“ (bez vytápění). V této době bylo proraženo „větrací okénko“ patrně pro přepouštění teplého vzduchu ze „světničky kuchařky“ do „archiv“. Následovaly tyto fáze:

- Fáze třetí: Spojila se „světnička kuchařky“ s „archivem“ a vznikl „byt kuchařky“ pro přepouštění teplého vzduchu, zatímco „kancelář“ měla už jen jednu místnost. Sdílená kamna se přestěhovala do severnější polohy, nebo byly pouze v jedné z těchto místností - nevíme.

- Fáze čtvrtá, 3. čtvrtina 19. století: Dveře do „bytu kuchařky“ zazděny a ze síně se vstupovalo rovnou do trojdílného „bytu“ či „kanceláře“. Tento „byt“ byl nově vytápěn dvěma tahovými kamny. Nejspíš zrušení dymného provozu v kuchyni, možná zřízen velký sporák, který zatarasil vstup a proto vznikly nové dveře. Podstatným způsobem změněna kuchyň a vznikly zmiňované dveře.

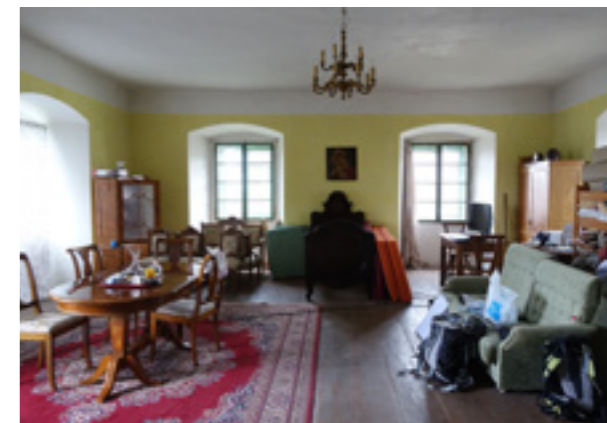
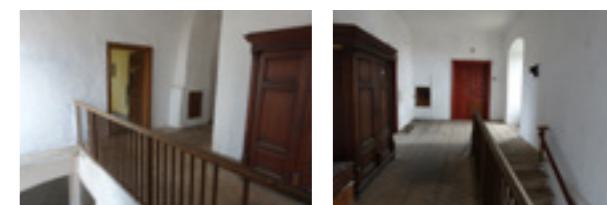
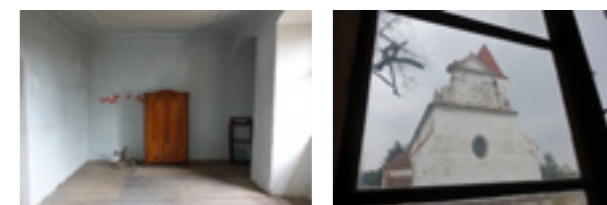
- Fáze pátá: Návrat k předchozí fázi, „byt“ se opět rozdělil na „byt kuchařky“ a „kancelář“, vytápěné každý samostatně tahovými kamny. Výměna sporáku. Došlo k prohození kamen - výhodnější pro dlouhou místnost. Zazdění a odslepení dveří.

Kancelář mohla být ve skutečnosti ta ratejna.

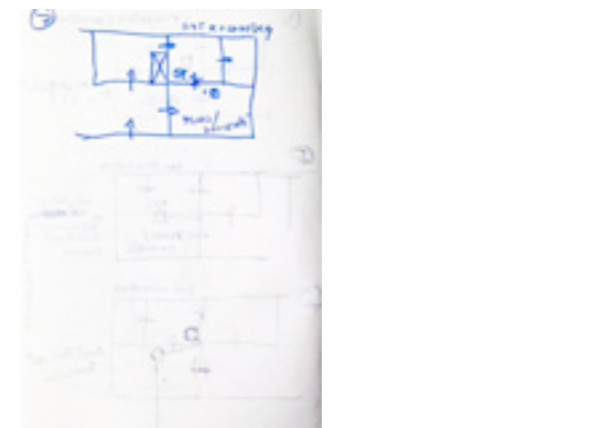
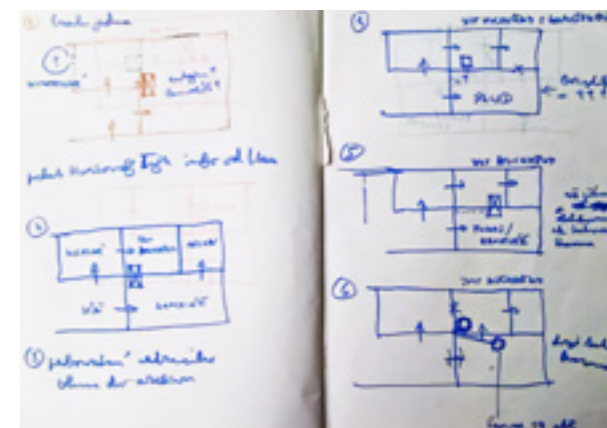
DALŠÍ PRŮZKUM

Dále se zabývat fázemi vývoje světnice v souvislosti s nejnovějšími poznatky.

Bez citace.

Nahoře: „Ložnice faráře“ a pohled na kostel z chodby fary.
Dole: Parádní světnice.

Pracovní náčrtky ke změnám spodní světnice v 18. a 19. století.
Autor: Anna Piskáčková a Michal Rykl

VYTÁPĚNÍ OBYTNÉHO DOMU

POPIS

Vytápění obytných místností fary a vaření v kuchyni je v současnosti obsluženo dvěma tahovými komíny. Severní komín má příkládací prostor ve stěně mezi chodbou a parádní světnicí v patře, těleso jižního komínu vystupuje na chodbě volně do prostoru. Při bližším průzkumu těchto prostorů najdeme zazděné příkládací otvory pro nepřímou obsluhu kachlových kamen v patře.

STAVEBNÍ VÝVOJ

Černé kuchyně s nepřímým vytápěním světnice a vytápění skrze příkládací prostor ve stěnách se na českém území vyskytují od renesance až do klasicismu. Teprve v 2. polovině 19. století dochází na venkově k přechodu na sporáky a přímo obsluhovaná kamna. V jižních a západních Čechách se jako černé kuchyně vyskytují nejčastěji místnosti valeně sklenuté v celém půdorysu zadní části síně.

Předpokládáme, že severní komín odváděl po nejprv kouř z nepřímě obsluhovaných kachlových kamen v parádní světnici v patře, zatímco kouř z kuchyně a kamen v přízemí byl odváděn dymníkem nad kuchyní. Komín vznikl se vznikem zděné přední části domu pravděpodobně závěrem 17. století. Někdy v druhé polovině 19. století byla ke komínu připojena dvoje tahová kamna v přízemí a tahová kamna v „komůrce faráře“ a v parádní světnici. Příkládací otvor byl zazděn.

Jižní komín nepřímě obsluhoval kamna v „inspekčním pokoji“ v patře, který byl od počátku vytápěný. Na komín se nejspíš v průběhu 19. století připojila mladší tahová větev z přízemí, obsluhující prádelní hrnec v prádelně a také bojler v koupelně. V patře se kamna změnila na tahová a příkládací otvor byl opět zazděn.

V podkroví je severní komín mohutnější s jasným tvarem sbíhajících se větví. Pozůstatky dehtu na zdivu okolo naznačují existenci staršího dymníku. Na střeše je komín neomítaný, zakryt stříškou s valbičkou. Jižní komín vystupuje do krovu již jako jeden hranol a nad střešou vychází neomítaný, zcela bez ozdoby.

Škabrada 1999, Škabrada 2003

Nahoře: Severní komín. Dole: Topeniště parádní světnice. Vpravo: Zazděný příkládací otvor do kamen parádní světnice.

Nahoře: Mnohačetné změny topeniště v přízemí sev. komínu. Dole: Již. komín v chodbě, v podkroví; komíny zleva sev. a jižní.

SÝPKA

POPIS

Sýpka je zřejmě nejstarší částí fary. Navazuje na severní obytnou část domu a z jihu na ní navazuje chlévní krček.

V přízemí jsou samostatně přístupné chlévy sklenuté pruskou placou, do těchto chlévů lze vstoupit i přes prádelnu obytného domu, a stáje sklenuté klenbou segmentovou. V patře přístupné z obytného domu se nachází dvě sýpkové komory s prkenou podlahou a překládaným trámovým stropem. Podkroví je jednotné s podkrovím obytného domu.

STAVEBNÍ VÝVOJ

Předpokládáme dle naší hypotézy, že koncem 17. století došlo k přezdění dřevěné přední části domu a přistavění vnitřní zdi sýpky, zatímco obvodové zdi sýpky zůstaly v předchozím renesančním či pozdě gothicím stavu. Původ těchto nejstarších konstrukcí lze odhadnout do závěru 15. století (kdy došlo k přestavbě kostela, 1490 - 1494) nebo do století šestnáctého.

Odhalené zdivo západní fasády sýpky ukazuje kamenné nepravidelné lomové zdivo bez rádkování. Větší kusy kamene jsou doplněny menšími šibry. Kamenné ostění nejstarších oken jsou z kamenicky opracovaných neokosených kvádrů, mají nepravidelné okraje a bylo tedy zřejmě určeno k omítnutí. Tvarosloví naznačuje renesanci.

Zatím není zřejmé, kde přesně se nachází hranice mezi renesanční a novější barokní částí domu, zde doporučujeme provést v přízemí i v patře hloubkovou sondáž s cílem nalézt stavební spáru. Iluzivní okna v přízemí a patře západní fasády jsou však již zřejmě barokní.

Při barokní přestavbě došlo k současnému rozdělení přízemí i patra sýpky na dvě části a k jednotnému zastřešení. V klasicismu 1. pol. 19. století došlo ke sklenutí severního chléva pruskou placou, příčka rozdělující tento chlév na dvě části je z konce 19. stol. V závěru 19. století nebo počátkem 20. století, nejdříve však po 1873 (železnice do Kaplice) byla rozpříčkována a sklenuta segmentovou klenbou do traverz jižní stáj. Tato změna může souviset s výstavbou nebo přestavbou chlévního krčku (buď 1870 - výstavba nebo 1915 - přestavba).

Bez citace.

Nahoře: Segmentová klenba v přízemí, trámový strop v patře. Dole: Pruská placca v přízemí sýpky.

Nahoře: Východní fasáda sýpky. Dole: Západní fasáda sýpky.

SPOLEČNÝ KROV NAD SÝPKOU

POPIS

Obytný dům se sýpkou zastřešuje jednotný hambalkový krov s ležatou stolicí staršího, „renesančního“ typu. Nad obytným dělí plné vazby vždy tři vazby jalové, nad sýpkou jsou vloženy vazby jalové čtyři. Vzdálenost mezi plnými vazbami v prvním a druhém severním poli je větší, než ve zbylém krovu, ale vazby jsou jinak stejného řemeslného provedení po celé délce.

Základním nosným schématem ležaté stolice je v plné vazbě dvojice sloupků ukotvená do vazného trámu, vynášejících podélné vaznice. O vaznice se v každé vazbě opírají dvojice krokví, rozpírané středovým a horním hambálkem. Krokve jsou doplněny o námětky. Sloupky jsou rozeprény rozpěrou a provázány pásky. V podélném směru zavětrují krov podélné rozpěry a šikmé pásky ve tvaru ondřejských křížů.

Krov s ležatou stolicí navazuje na starší konstrukční princip stojaté stolice. Tyto krovy se začaly používat v renesanci a jejich užití pokračovalo přes baroko až do pol. 19. století, kdy byly nahrazeny krovy vaznicovými.

Rozdíl mezi renesanční a barokní formou lze spatřovat zejména v míře provázání stolice s krovky a hambálkem. Zatímco starší forma pásku prochází od krokve až k hambálku, mladší pásek s nimi neprovazuje. V našem případě se pásek s krovky a hambálkem provazuje a objevuje se zde typická mezera mezi hambálkem a rozpěrou, což ukazuje na starší „renesanční“ typ. Neobvyklým jevem je přechod rozpěry přes sloupek až na krokve. Pásky jsou ozdobně hraněny tzv. andělskými křídly.

STAVEBNÍ VÝVOJ

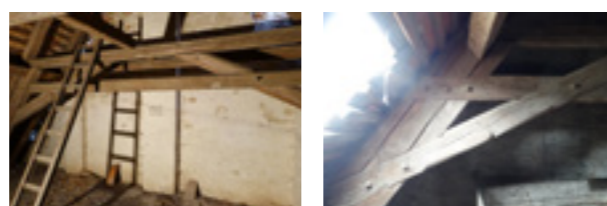
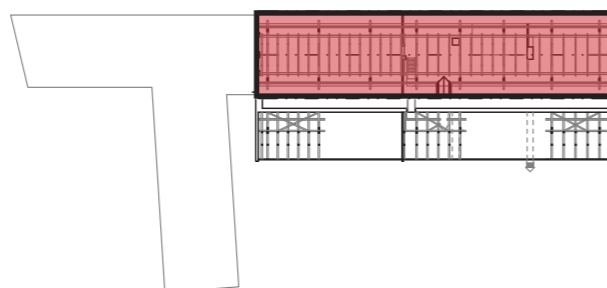
V poměrně odlehlejší kraji a v souvislosti s tím, že fara byla 1671 obnovena a do této doby datujeme přezděnění dřívě snad roubené obytné části domu, předpokládáme, že krov vznikl právě jako zastřešení po této rozsáhlé přestavbě v třetí třetině 17. století. Krov měl původně horní polovalby, jak ukazuje litografie z 2. pol. 19. století, a vstupovalo se do něj pravděpodobně vnějším dřevěným schodištěm z jižního štítu. (Na litografii je možná okénko - nejasné). Stopy po hřebecích ve východní části poukazují na výraznější námětky a velký přesah střechy směrem do dvora.

V letech 1813, 1861 a 1898 docházelo dle datací na trámech k dílčím opravám krovu či krytiny. V letech 1915 - 1917 došlo podle datace na štítech k přezděnění štítů a pravděpodobně také ke zrušení polovaleb, změně námětků, zřízení vikýře a proražení vnitřního schodiště. V této podobě zůstal krov do dnešních dnů.

DALŠÍ PRŮZKUM

K dalšímu průzkumu doporučujeme přízemí jižního štítu (odhalení stop po vnějším schodišti). Hypotézy jsou 2: vnitřní schodiště v sýpce a vnější v místě krčku. Hledání důkazů pro ověření hypotéz. Na litografii schodiště není, jen okénko. a rekonstrukci tvaru námětků a polovaleb. Doporučujeme provést dendrodataci krovu.

Škabrada 1999, Škabrada 2003, konzultace Jan Pešta

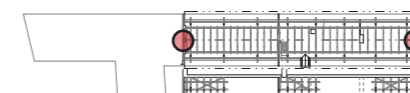

Nahoře: Plná vazba v sev. části; datace úprav (nikoliv vzniku).
Dole: Již. štít s datací 1915; zdobné hranění „andělská křídla“.

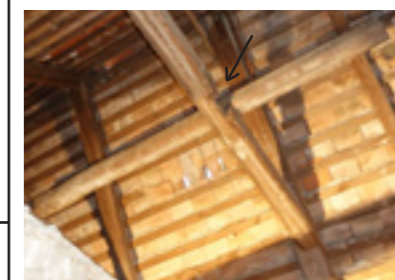

Nahoře: Severní část - nad obytným domem.
Dole: Jižní část - nad sýpkou.

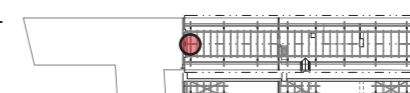
DRÁŽKY PO POLOVALBÁCH

umístění	podkroví, 302 - krov nad sýpkou, u J štítu
popis	U jižního a severního štítu se na vrchních hambalkách nacházejí šikmé zářezy, které svědčí o existenci původních polovaleb.
datace	polovalby - baroko 1 - cca 1690

STOPY HŘEBECH NÁMĚTKŮ

umístění	podkroví, 301 a 302 - krov, u V fasády
popis	U východní fasády se nalézají na každé plné vazbě otvory po dřevěných hřebecích. Pravděpodobně se jedná o stopy po původních námětcích, které více přesahovaly přes východní fasádu a dávaly střeše jiný tvar. Kdy došlo k jejich výměně, nevíme. Litografie z r. ca 1875 je nejednoznačná. Doporučujeme k dalšímu průzkumu.
datace	námětky - baroko 1 - cca 1690

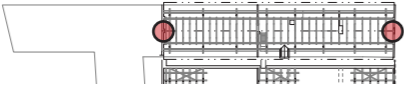
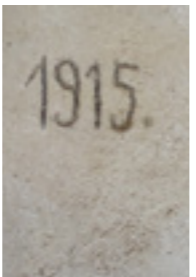

PLOCHA NAD 203

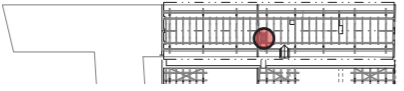

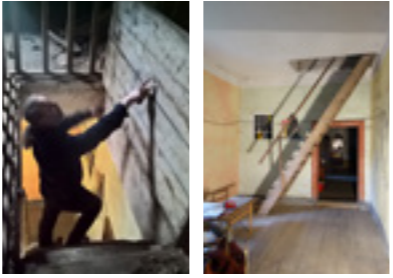

umístění	podkroví, 301 - krov nad domem, v místě nad 203
popis	V místě nad „komůrkou faráře“ odstraněn násyp, podlahová prkna a odřezány vazné trámy. Omítka na vnější obvodové zdi vystupuje nad zbylý násyp, jelikož tam byl dřívě běžný záklop na vazných=stropních trámech. Důvodem odstranění je nejspíše souvislost se snížením stropu v místnosti 301 v druhé barokní fázi. Je potřeba také zvážit varianty, zda se nejednalo o dřívější schodiště. Doporučujeme k dalšímu průzkumu.
datace	baroko 2 - pol. 18. stol.

VIKÝŘ		
umístění	301 - krov nad obytným domem, V fasáda	
popis	Ve východní části krovu se nachází dodatečně vložený vikýř. Vikýř pasuje mezi krokve a byla kvůli němu odříznuta část ondřejského kříže a vaznice. Vikýř má sedlovou stříšku a jednoduchou dřevěnou konstrukci.	
datace	pravděpodobně 1915 - 1917 s přezděním štítů	

ŠTÍTY, JEJICH KO- TVENÍ A DATA		
umístění	301 a 302 - krov nad domem a sýpkou, S a J štít	
popis	Na jižním štítu se nachází datace 1915, na severním 1917. Štíty jsou ukotveny přes několik vazeb pomocí kotvícího trámu.	
datace	1915, 1917	

SCHODIŠTĚ		
umístění	301 - krov nad domem	
popis	Schody svým nezdobným tesařským provedením poukazují na poč. 20. stol. Otvor byl zřejmě dodatečně proražen a zřízen vnitřní vstup do krovu poté, co byly přezděny štíty a zrušeno předchozí schodiště. Hledání stop po předchozím schodišti vhodné k dalšímu průzkumu.	
datace	pravděpodobně 1915 - 1917	

KRČEK S CHLÉVY

POPIS

Mezi sýpkou a stodolou se nachází úzký „krček“. Přízemí tvoří chlév zaklenutý segmentovou klenbou do traverz, podkroví je přístupné nakládacím otvorem nebo po žebříku ze stodoly. Krov se stojatou stolicí v této části se napojuje na starší krov stodoly. Pod krčkem vede odvodňovací kanálek, jehož armaturu tvoří druhotně použité renesanční nebo barokní okenní ostění s polodrážkou.

STAVEBNÍ VÝVOJ

Krček je zřejmě novodobější přístavbou na ohradní zeď. Nejdříve mohly být na zdi přilepeny „kurníky“, které nemusely být zakresleny ve stabilním katastru, čemuž nasvědčuje i absence spar v západní fasádě.

Datace této části není jednoznačná. Na stabilním katastru z roku 1826 není krček zakreslen, zato je však doplněn do indikační skici, jeho vznik můžeme tedy předpokládat mezi lety 1826 a 1870-80. Zároveň však víme, že dovoz traverz byl možný až po zřízení železnice po roce 1873. Navíc máme litografii z roku cca 1875, jež zobrazuje za stodolou ještě jednu blíže neurčenou budovu.

Nabízí se tedy varianty, že byl krček postaven rovnou ve své současné podobě záhy po roce 1873, nebo vznikl nejdříve jako přízemní a následně byl nově sklenut segmentovou klenbou do traverz a navýšen o půdní polopatro, případně že segmentová klenba vznikla dříve, než usuzujeme podle železnice. V současné době se přikláníme spíše k druhé variantě.

Při zřízení současného krovu byl původní krov nad stodolou v tomto místě rozebrán a napojen. Současně s vyzděním krčku vznikl zřejmě také kanálek s druhotně použitým ostěním.

DALŠÍ PRŮZKUM

Pro další průzkum doporučujeme ověřit dendrodataci stání krovu a hloubkovým průzkumem ověřit nepřítomnost spar v západní fasádě, a tudíž potvrdit existenci a původní výšku ohradní zdi. Je také možno pátrat v interiéru chléva po stopách dřívějšího schodiště do podkroví sýpky.

Stabilní katastr, Indikační skica, Brechler 1875, Hajer 2009

Vlevo: Východní fasáda. Vpravo: Vnitřek chléva; odvodňovací kanálek pod chlévem s druhotně použ. ostěním s polodrážkou.

Nahore: Vaznicový krov. Dole: Západní fasáda krčku.

STODOLA

POPIS

Průjezdna stodola je kolmá na sýpku a uzavírá přední dvůr. Průjezd přes stodolu umožňuje vjezd do menšího zadního dvora a na jih na pole, které patřilo faře.

Stodola se dělí na dvě části, menší východní částěčně podsklepenou a hlavní průjezdnou západní část. Zastřešení tvoří jednotný krov se stojatou stolicí, přerušeny v místě mladšího napojení chlévního krčku. Krov je otevřen také do zadní stodoly.

Směrem na západ se stodola projevuje dvěma dvojicemi větracích štěrbin, k východu se otáčí dvě okna kulatá. Na východním štítu je patrné přezdívaní.

STAVEBNÍ VÝVOJ

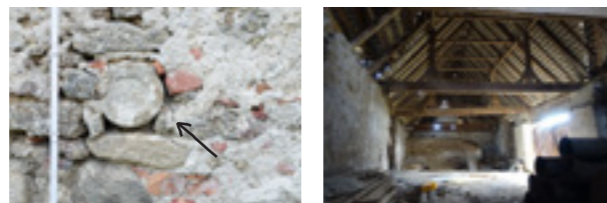
Stodola je zřejmě jedna ze dvou budov zakreslených již na 1. vojenském mapování v 2. polovině 18. století, její původ však může být mnohem starší. Stabilní katastr zachycuje v roce 1826 stodolu v současném půdoryse, ovšem na litografii z roku cca 1875 je vidět jiné rozmístění oken ve východním štítu a také původní sklon střechy (a krytina - s jistou rezervou). Zřejmě tedy v závěru 19. století nebo počátkem 20. století došlo k nadezdění štítů a úpravě oken. Při té příležitosti byla možná vyměněna i krytina za současný eternit (1915+). Také sklípek byl být zřízen až druhotně.

Ve východním štítu se nachází spára či prasklina s druhotně použitým kamenicky opracovaným (možná gotickým) materiálem. (Podklad pod točnici dveří?) Spára naznačuje, že zeď a štít nejsou z jedné stavební etapy. Severně od tohoto štítu se v ohradní zdi vedoucí ke hřbitovu nachází nejspíše zazděný otvor. Ten mohl dříve sloužit pro přímý pohyb faráře mezi kostelem a farou. Kdy došlo k jeho zazdění, nevíme.

DALŠÍ PRŮZKUM

Pro další průzkum doporučujeme provést dendrodataci krovu, modelaci původního tvaru štítů a průzkum spáry a otvoru ve východním štítu.

Stabilní katastr, Indikační skica, Brechler 1875, Hajer 2009

Nahoře: Druhotně použitý kamenický materiál ve vých. štítu; vaznicový krov stodoly. Dole: severní a jižní fasáda.

Nahoře: Východní fasáda se zazděným vchodem a druhotně použitým kamenickým materiálem. Dole: Západní fasáda.

ZADNÍ STODOLA

POPIS

Zadní stodola se nachází v nejjižnější části fary a odděluje zadní dvůr od ovocného sadu. Tvoří ji dva prostory vzájemně oddělené dřevěnou příčkou ze svislých kulatin. Jižnější část plnila zřejmě funkci stodoly nebo skladu, kdežto severnější část sloužila pro ustájení zvířat, které mohly chodit na pastvu do sadu. V tomto chlévě se nachází dřevěné jesle.

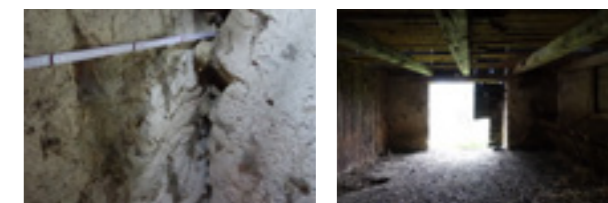
Zadní stodola má trémový strop s jednoduchým překladem či spíše prkny volně loženými na trámech. Krov tvoří mladý vaznicový systém s eternitovou krytinou. Jižní štít je nad základní zídka v úrovni krovu tvořen jednoduchými prkny. Tato stodola zřejmě měla funkci pouze sezónního uskladnění.

STAVEBNÍ VÝVOJ

Zadní stodola je oproti ostatním částem okrsku mladá, není zachycena ani v indikační skice, tj. může být mladší než cca 1870.

Mezi podélným zdívem a jižním štítem se nachází spára, která naznačuje, že stodola byla přistavěna k již existujícímu ohradnímu zdívu.

Stabilní katastr, Indikační skica, Brechler 1875, Hajer 2009

Nahoře: Jižní část stodoly s vyznačením spáry; pohled do krovu. Dole: spára u jižního štítu; severní část stodoly je chlévem.

Nahoře: Východní fasáda, napojení zadní stodoly na stodolu. Dole: Západní fasáda s prkennými výplněmi.

KŮLNA

POPIS

U ohradní zdi předního dvora pod štítem kostela se nachází kůlna. Její konstrukce je přehlídkou domácího kutilství v kombinaci s druhotně použitým materiálem.

STAVEBNÍ VÝVOJ

Kůlna vznikla nejspíše počátkem 20. století. Její hodnota může spočívat v soustředění cenného „odpadního“ stavebně historického materiálu.

DALŠÍ PRŮZKUM

Pro další průzkum doporučujeme podrobit prohlídce jednotlivé stavební prvky, ze kterých se kůlna skládá.

Nahoře: Z. fasáda je přehlídkou druhotně použitého materiálu.
Dole: Jižní fasáda do dvora a celkový pohled.

Nahoře: Jižní fasáda.
Dole: Celkový pohled do dvora.

Stabilní katastr, Indikační skica, Brechler 1875, Hajer 2009

PŘEDNÍ A ZADNÍ DVŮR, SAD

POPIS

Přední dvůr se nachází za ohradní zdi a poskytuje vstup do farního domu a chlévů. Je hlavním komunikačním místem fary, poskytuje sevřený výhled na fasády domu a západní barokní štít kostela. Vysoká zaoblená hřbitovní zeď vytváří zajímavá zákoutí.

Zadní dvůr je oproti přednímu menší, soukromější, protože se do něj může vstoupit pouze průjezdnou stodolou. Na druhou stranu však poskytuje výhled na jih do lesa a do krajiny a další postranní pohled na hřbitov u kostela. Svůj charakter polouzavřeného prostoru získal zřejmě až s vyzděním zadní stodoly.

Ovocný sad na západní straně farního domu poskytuje jiné vnímání celé fary. Sad umožňuje celkový odstup a nabízí vzdálenější pohledy na celou mohutnou stěnu západní fasády, dojem umocňuje mírný podhled. Sad také poskytuje další výhledy do krajiny a možnost osahat si pobořenou ohradní zeď. Pro neznalého návštěvníka poskytuje volnost sadu oproti sevřenosti dvora pocit překvapení.

STAVEBNÍ VÝVOJ

Přední dvůr, sad a celý okrsek ohraničený ohradní zdi, z nichž je vyčleněno zvláštní místo kostela a hřbitova, jsou zobrazeny schématicky již na mapě 1. vojenského mapování v závěru 18. století a jednoznačně na mapě stabilního katastru v roce 1826.

DALŠÍ PRŮZKUM

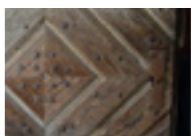

1. vojenské mapování, Stabilní katastr

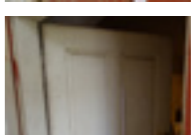
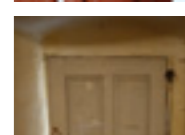

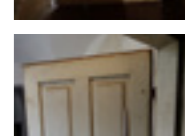

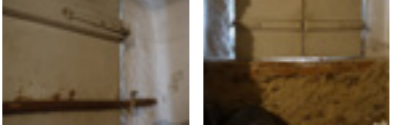

Přední dvůr.

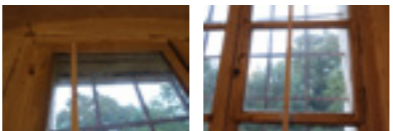

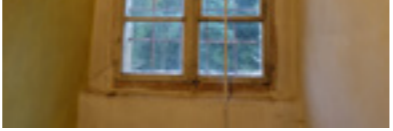

Nahoře: Pohled do krajiny ze zadního dvora
Dole: Ovocný sad.

DVEŘE D 1 0 1			
umístění	vstupní dveře, přízemí 101 - síň, Z fasáda 3. osa		
materiál	ostění - kámen; dveře - dřevo; závěsy, kování - železo		
rozměry	-		
popis	Barokní vstupní deskové dveře. <u>Barokní ostění</u> kamenné s nadsvětlíkem. <u>Rubová strana</u> : svislé desky. <u>Lícová strana</u> : desky pobity diagonálními profilovanými pokrývky tvořícími čtvercový dvor, kované hřeby. Pokrývky vedou až do konce desky a jsou naznačením rámové výplně. <u>Závěsy</u> z rubu kovové pásové, ke konci zužované, rozkované. Dodatečné doplnění dřevěnými lištami. <u>Kované čepy</u> zatlučené do kamenného ostění. <u>Zámek</u> vnější krabicový, dvojice kovaných klik. Zámek mladší. <u>Štítek</u> obdélný strojní výroby, stopy po původním tvarovaném štítku. <u>Očko s hákem</u> pro zajištění dveří v otevřené poloze. Dveře sedí do otvoru a zřejmě byly od začátku ve své poloze.		
datace	deskové dveře - baroko 1, zámek a kliky - klasicismus, očko s hákem - neznámá, nejspíš 19. stol., štítek - 20. stol.		
hodnocení	-		
stav a doporučení	zanedbaná údržba; doporučujeme zrestaurovat, natřít ochranným bezbarvým nátěrem; obnovit původní štítek dle otisku		

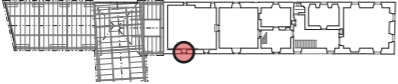
DVEŘE D 1 0 1 - 1 0 2			
umístění	mezi síní 101 a kanceláří 102		
materiál	dveře, zárubeň - dřevo; klika, závěsy - železo		
rozměry	-		
popis	Rámové dveře do kanceláře, dvojité, tepelně a zvukově izolační, dovnitř-ven otvíravé. <u>Zárubeň</u> profilovaná obložková, červenohnědý nátěr. Dveře mají podobné členění, ale různou profilací. <u>Vnější dveře</u> : rámové se 4 výplněmi, venkovní svislé závěsy se nehodí do zárubně (obvyklé by bylo vnitřní závěsy - druhotně, nebo doznívající jev), červenohnědý nátěr. Dvoudílné závěsy spojuje šroub se čtvercovou matkou. <u>Zavírání</u> : zvenku pouze západka s pákovou klikou a pružinou bez možnosti zamykání, zevnitř klika s kosočtvercovým štítkem a kroucené madlo. <u>Vnitřní dveře</u> : rámové se 4 výplněmi, jiná profilace než vnější, nátěr slonová kost. <u>Zámek</u> krabicový, tři různé vnitřní závěsy s různým tvarem žaludů, strojové.		
datace	přítahovák - baroko; vnitřní - pol. 19. stol.; vnější - 2. pol. 19. stol.; vnější závěsy, západka starší (?); štítek 20. stol.;		
hodnocení	hodnotné dveře historicky spjaté s objektem		
stav a doporučení	špatná údržba; zrestaurovat, obnovit nátěr; kování očistit od nátěru; prozkoumat otisk původního štítku - případně kopie		

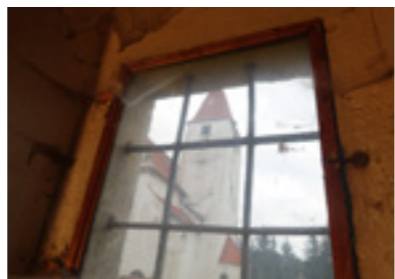
OKNO 0102C		
umístění	přízemí 102 - kancelář, V fasáda 2. osa	
materiál	rámy a okenice - dřevo; závěsy, rohovníky, kličky - železo	
rozměry	-	
popis	Okno dovnitř a ven otvíravé bez deštění a poutce. <u>Vnější okno</u> do líce ostění, dvoukřídlé se šesti tabulkami. Vnější hranaté rohovníky bez výzdoby, zapuštěné žaludové závěsy, kličky k zarážkám. Zasklení na tmel + kovové plíšky. Z vnitřku hnědý nátěr, z vnějšku bez nátěru. <u>Vnitřní okno</u> zapuštěné 10 cm, dvoukřídlé se šesti tabulkami. Vnější kované rohovníky s kulatým zakončením, vnější rohové závěsy, kované trny. Zasklení nasucho do drážky. Bílý nátěr - okno vč. závěsů. <u>Okenice</u> dvoukřídlá desková se svlaky, pásové kované závěsy s rozklepanými konci. Bez rámu, kované háky zatlučeny do zdi. Zajištění závorou (klacek do kovaných háků), pravý hák ozdobný se zatočením.	
datace	vnitřní - baroko, vnější - klasicismus (pol. 19. stol.), okenice - možná baroko	
hodnocení	hodnotné okno související s barokní a klasicistní přestavbou objektu, vnějšek užitkový	
stav a doporučení	bez údržby, chybí zasklení; doporučujeme zrestaurovat, vnitřní bílý nátěr může opět krýt závěsy; sjednotit háky	

OKNO 0103A		
umístění	přízemí 103 - trezor, Z fasáda 1. osa	
materiál	rámy a okenice - dřevo; závěsy, rohovníky, kličky, mříž - železo	
rozměry	-	
popis	Okno dovnitř a ven otvíravé, vnější rám i okno chybí, provlékaná mříž. <u>Parapet</u> zděný, <u>Špaleta</u> dřevěná. <u>Vnitřní okno</u> do líce ostění, dvoukřídlé se šesti tabulkami. <u>Kování</u> : vnější kované rohovníky s rozkovanými konci, závěsy - kované trny, kličky k zarážkám, zasklení na tmel. 1 tabulka dovnitř otvíravá, klička k zarážce. Nátěr slonová kost. <u>Mříž</u> provlékaná s horizontálními oky, ručně kovaná. Porovnání s O103B: dovnitř-ven otevírané, také provlékaná mříž, vnější rám dnes druhotně použitý, nacpáno „druhotně“ jiné okno, vnitřní jako O103A. Mříže O103A jsou otočeny jinak než O103B. O103B má oka horizontálně, O103A vertikálně.	
datace	špaleta - baroko 1, vnitřní okno - klasicismus	
hodnocení	důležitý doklad původního barokního formátu oken v přízemí	
stav a doporučení	zanedbaná údržba; okno a mříž zrestaurovat, doplnit vnějším oknem, sjednotit barevnost oken nátěrem slonová kost	

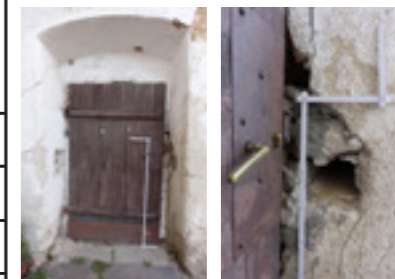
SKŘÍŇ T202A		
umístění	patro 202 - parádní světnice, 2. osa	
materiál	skříň - dřevo, kování - železo	
rozměry	-	
popis	Barokní vestavná skříň s policemi v nice, 2 dveřní křídla. <u>Dveře</u> každé s 2 poli, desková se svlaky a vnějšími kovanými závěsy, ranně barokní zdobení - čtvercové „uší“. Analogie tvarosloví - Plasy 1670 (in: Škabrada 2003 s. 317) <u>Nohy</u> - „buchtý“. Ozdobné kované štítky. Krabicový zámek. Otázkou je, zda je skříň osazená do dříve zazděného okeního otvoru, nebo zda je nika od začátku policová. Vhodné k dalšímu průzkumu.	
datace	škříň - baroko 1, zámek - klasicismus	
hodnocení	velmi hodnotná barokní skříň	
stav a doporučení	zanedbaná údržba; doporučujeme podrobný průzkum, dataci a odbornou restauraci	

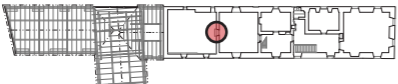
ELEKTROMĚR E201A		
umístění	patro 202 - chodba	
materiál	plast, kov	
rozměry	-	
popis	Původní elektroměr s nápisem „FR. KŘIŽÍK, A. S. PRAHA / STŘÍDAVÝ ELEKTROMĚR“.	
datace	1925	
hodnocení	původní elektroměr, doklad elektrifikace fary; estetická hodnota	
stav a doporučení	dobrý stav, funkčnost neznámá; doporučujeme ponechat na místě jako funkční součást nových rozvodů, nebo jako artefakt	

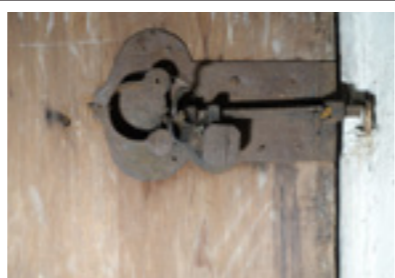
OKNO O 2 0 8 B		
umístění	patro sýpky, 206 - sýpka zadní, V fasáda	
materiál	rám - dřevo; závěsy, kličky, mříže - železo	
rozměry	-	
popis	Okno dovnitř otvíravé bez deštění a rámu, jednoduché v kamenné omítané armatuře, vložena mříž. <u>Vnitřní okno</u> novodobé, do líce ostění, jednokřídlé, bez členění. Otvírání podomáčku vyjmutím celého okna, zajištění kličkou. Zasklení na tmel. Bez nátěru nebo přírodní nátěr. <u>Mříž</u> kovaná proplétaná.	
datace	ostění - renesance 16. stol., vnitřní - novodobí 20. stol., mříž - možná baroko	
hodnocení	nehodnotné okno, ostění a mříž hodnotné	
stav a doporučení	doporučujeme výměnu za dvojitelné dovnitř-ven otvírané, sjednocení s ostatními okny, mříž zrestaurovat	

VSTUPNÍ DVEŘE D 1 0 0 A		
umístění	vstup z ulice do okrsku, severní ohradní zeď	
materiál	dveře, pouzdro - dřevo; závěsy, plech - železo; klika - mosaz	
rozměry	-	
popis	Vstupní dveře v ohradní zdi s barokním tvaroslovím v pozdně gotické brance. <u>Kamenné ostění</u> okosené, možná v druhotné poloze, kamenný práh. Dveře svlakové deskové. Rubová strana: svislé desky, svlaky. Lícová strana: diagonální profilované pokrývy, vzor čtveret nakoso, kované hřeby. Závěsy z rubu kovové pásové, ke konci zúžené, rozkované. Zámek mladší vnitřní, klika elegant, doplněno strojním plechem. Oplechování mladší - strojní plech z rubu i z lícu. Dveře sedí do otvoru a zřejmě byly od začátku ve své poloze. Štítek s č.p. Plastová schránka na noviny. Pouzdro na závora hloubky 1,5 m s dřevěným deštěním, závora chybí.	
datace	ostění - pozdní gotika, možná v druhotné poloze; dveře - baroko 1; klika, zámek, plechy - poč. 20. stol.	
hodnocení	hodnotné barokní dveře v hodnotném barokním ostění, rušivě novodobé doplňky	
stav a doporučení	špatná údržba; odstranit štítek, schránku, zrestaurovat, nátěr bar/bezbar; plech nahradit vhodnějším; příp. obnova závory	

DVEŘE D 2 0 7 - 2 0 8		
umístění	patro sýpky, dveře mezi 207 a 208 - sýpkou přední a zadní	
materiál	dveře, zárubeň - dřevo; závěsy, zámek, ztužení - železo	
rozměry	-	
popis	Dveře mezi přední a zadní komorou sýpky jsou jedny z nejstarších dveří fary. Jednokřídlé svlakové dveře jsou osazeny do jednoduché tesařské zárubeň. <u>Dveře</u> jednokřídlé, deskové na dva profilované svlaky, vnější kované pásové závěsy zavěšené na kovaných čepích, ozdobně rozkované. Vyřiznutý otvor pro průchod kočky. <u>Zárubeň</u> jednoduchá tesařská bez profilace. <u>Zámek</u> pružinový s odkrytou mechanikou na podkladním plechu s trojlaločným koncem mladšího gotického typu, štítek na zámek trojúhelníkový, bez kličky či madla. Oko a dřevěná deska na zamykání visacím zámkem novodobé.	
datace	dveře a zárubeň - baroko 17. - 18. století, zámek pozdní gotika 15. stol. nejspíš druhotně použitý, oko na visací zámek nové	
hodnocení	hodnotné dveře související s barokním přepřičkováním sýpky, velmi hodnotný (druhotně použitý) pozdně gotický zámek	
stav a doporučení	bez údržby, poškrábané; doporučujeme zrestaurovat, bezbarvý nátěr, odstranit novější oko na zámek, doplnit madlem	

VSTUPNÍ VRATA D 1 0 0 B		
umístění	vstup z ulice do okrsku, severní ohradní zeď	
materiál	vrata, překlad - dřevo; kování - železo; pálená taška; kámen	
rozměry	-	
popis	Dvoukřídlá desková točnicová vrata. <u>Rubová strana</u> : svislá prkna, svlaky, zavětrování. <u>Lícová strana</u> : desky pobity diagonálními profilovanými pokrývy ve vzoru rybí kost, kované hřeby. <u>Petlice</u> zapadá do kovaného oka s řetězem. <u>Točnice</u> dole do kamenné patky, nahoře do dřevěného překladu. <u>Stříška</u> z bobrovek. Kamenný tesaný <u>patník</u> .	
datace	nejspíše baroko 1	
hodnocení	hodnotný prvek venkovské architektury, včetně točnice a patníku	
stav a doporučení	špatná údržba; doporučujeme zrestaurovat, nátěr bar/bezbar; doporučujeme dendrodatici překladu	

NÁLEZOVÉ SITUACE VE 102 - „KANCELÁŘ FARÁŘE“ NEBO „RATEJNA“

Stěny jsou opatřeny nátěrem válečkem s ozdobnou linkou pod fabionem, strop je bílý. Omítka na východní stěně místy chybí a je odhaleno lomové zdivo i kolem výklenků. Pouze u 2. východní osy je odhaleno cihelné zdivo. Podlahu tvoří prkna s červeným nátěrem o šíři 22 cm, prkna u dveří v druhém směru mají 25 cm (102B). Záklenek dveří je na východní straně doplněn mladším zdivem, opatřen omítkou. O pozdější úpravě dveří svědčí fakt, že prkna zabíhají pod zazdívkou, která tvoří v půdoryse dutý oblouk. Obvodová lišta chybí. Okna jsou opatřena okenicemi, zřejmě se jednalo o vytápěnou místnost. Domněnkou je, že zde byla kancelář faráře či ratejna pro čeled, a docházelo zde k mnoha změnám topeniště.

PŘEZDÍVÁNÍ OKEN

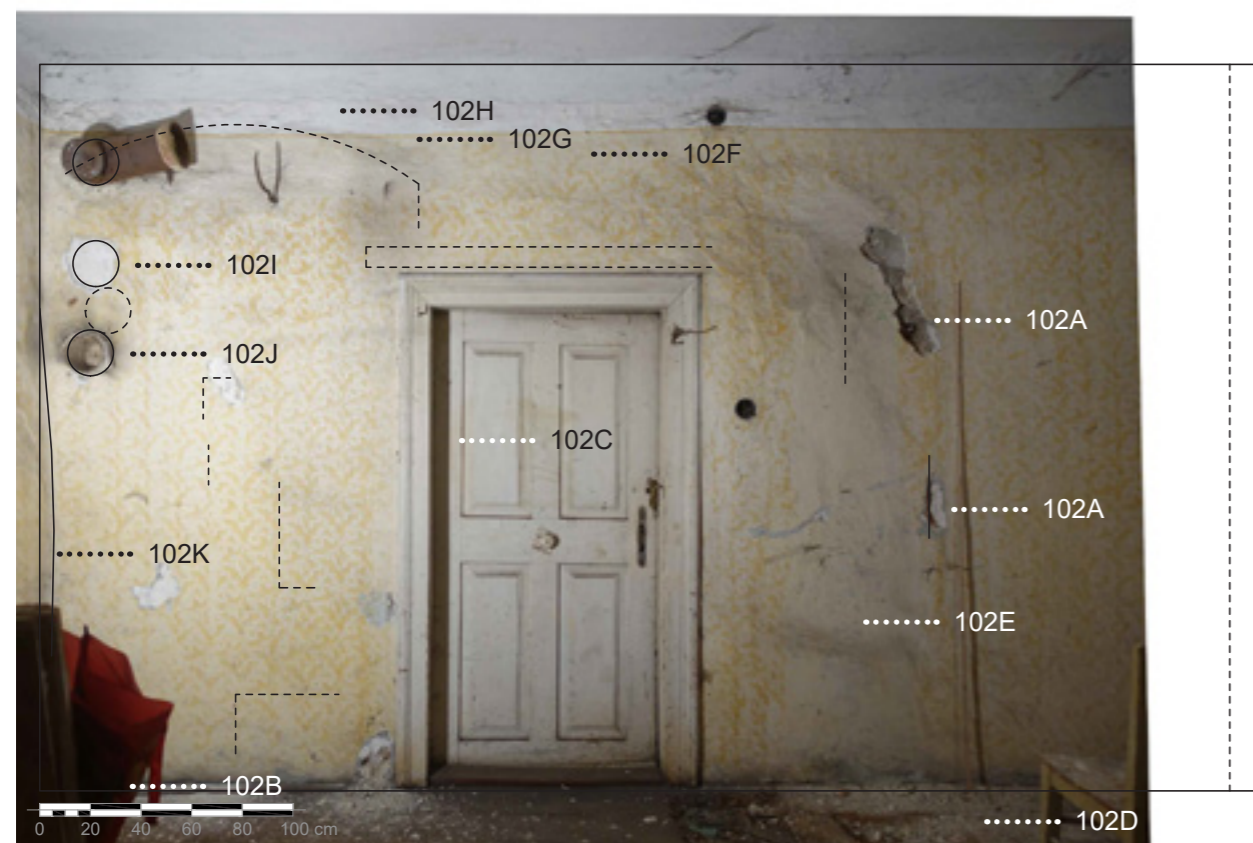
Okno v severní a v první ve východní fasádě (O102A a B) jsou špaletová, dovnitř-ven otvíravé s pevným poutcem. Jejich původní otvor byl větší, zřejmě došlo k přezdívaní. Druhé okno východní osy (O102C) je starší než ostatní okno, nemá parapet a vyskytuje se zde cihelné zdivo.

ZMĚNY DISPOZICE A TOPENIŠTĚ

Zajímavým úkazem jsou zazděné dveře vedoucí z „kanceláře“ do „světničky kuchařky“ 104 (D102-104, nález 102C). Ze strany kanceláře se jeví jako běžné dveře, ovšem ze strany světničky jsou zazděné. V západní zdi je patrná stopa zazdívkou dřívějšího otvoru do „archivu“ 103, z kteréžto strany se nachází nika. Ze sond v místnosti 103 víme, že tato západní zeď vznikla později, než zdi obvodové. Vpravo od zazděných dveří se nachází cihlová podezdívka zřejmě tahových kachlových kamen napojených vodorovnou rourou do komína ve vnitřní zdi (102D - H). Jsou zde viditelné stopy po vedení kamen. V JZ koutu místnosti jsou čitelná napojení starších fází kamen (102I - J). Vstupní dveře jsou dvojitě, tj. tepelně izolační, vnitřní dveře z pol. 19. stol. byly zatepleny v 2. pol. 19. stol., což pravděpodobně souvisí s osazením kachlových kamen (102D).

DALŠÍ PRŮZKUM

Pro hloubkový průzkum je vhodné probádat, zda se vyskytuje spára mezi vnitřní zdi a obvodovou zdi v SZ koutě, a dále ze stratigrafie zazděných dveří určit dobu jejich umístění. Nutno prověřit hloubkovým průzkumem zazdění dveří D102-103 a příčinu změn záklenku nad vstupními dveřmi D101-102 na východní straně, stejně jako změny podlahy. Průzkum ztížen velkým množstvím nábytku a věcí podél stěn.

Nálezové situace v jižní zdi mezi 102-104. Čárkovane jsou zakresleny nálezy ze světničky kuchařky 104. Zákres je ve stejném měřítku, jako zákres ze 104.

102A SPÁRA			
umístění	přízemí, 102 - kancelář faráře, Z zeď		
popis	Ve východní stěně, kterážto je příčko, se nachází spára, možná stopa po starším otvoru.		
datace	-		

102B SITUACE U DVEŘÍ			
umístění	přízemí, 102 - kancelář faráře, vstupní dveře D101-102		
popis	Podlahu místnosti tvoří prkna s červeným nátěrem, šíře prken je 22 cm, zatímco prkna u dveří mají 25 cm a jsou kladena v druhém směru. Záklenek dveří je na východní straně doplněn mladším zdivem, opatřen omítkou. O pozdější úpravě dveří svědčí fakt, že prkna zabíhají pod zazdívkou, která tvoří v půdoryse dutý oblouk.		
datace	-		

102C DVEŘE D102-104			
umístění	přízemí, 102 - kancelář faráře, Z zeď		
popis	Zajímavým úkazem jsou zazděné dveře vedoucí z kanceláře do světničky 104. Ze strany kanceláře se jeví jako běžné dveře, ovšem ze strany světničky jsou zazděné. Dveře jednokřídlé v obložkové zárubni s profilací jsou opatřeny kovaným barokním přitahovákem a je zde stopa po klíče elegant. Konstrukce je rámová 2x2 pole symetrická, klasicistní.		
datace	-		

102D PODEZDÍVKA KAMEN 		
umístění	přízemí, 102 - kancelář faráře, před Z zdi	
popis	Zhruba uprostřed západní zdi vpravo od zazděných dveří se nachází cihlová podezdívka zřejmě tahových kachlových kamen napojených vodorovnou rourou do komína ve vnitřní zdi. Cihelná podezdívka je v úrovni podlahy. Kolem kamen vlevo od podezdívky je podlaha propadlá (uhnílá).	
datace	-	

102E NAPOJENÍ KAMEN 2 		
umístění	přízemí, 102 - kancelář faráře, Z zed', JZ roh	
popis	Starší napojení kamen, zaslepený otvor s bílou omítkou/výmalbou.	
datace	-	

102E, F A G STOPA PO KAMNECH 		
umístění	přízemí, 102 - kancelář faráře, Z zed'	
popis	Nad cihelnou podezdívkou a nad zazděnými dveřmi v západní fasádě lze pozorovat svislou stopu po kachlových kamnech a vodorovnou stopu po trubce. Válečková výmalba nesahá za místo s kamny a částečně chybí za bývalým vedením roury, dále je zde vidět hák držící trubku a stopy sazí.	
datace	-	

102G NAPOJENÍ KAMEN 3 		
umístění	přízemí, 102 - kancelář faráře, Z zed', JZ roh	
popis	Jiné starší napojení kamen se zbytkem roury, oproti 102E a H v nižší poloze.	
datace	-	

102H NAPOJENÍ KAMEN 1 		
umístění	přízemí, 102 - kancelář faráře, Z zed', JZ roh	
popis	Zřejmě nejnovější napojení kamen se zbytkem roury. Souvisí s podezdívkou 102D a stopami na východní zdi 102E - G.	
datace	-	

102K VYBOULENÍ ZDI 		
umístění	-	
popis	V JZ rohu je J zed' vyboulená. V místě se může nacházet pře-zdívané zdivo. Doporučujeme prozkoumat příčinu boulení.	
datace	-	

NÁLEZOVÉ SITUACE VE 103 - „ARCHIV“

Stěny kryje vápenná omítka a celkem neporušený žlutý nátěr, proto nelze určit, z čeho je zdivo. Na zdech nejsou žádné trhliny. Nátěr nedosahuje k fabionu, končí 10 cm pod stropem. Strop tvoří rákos s fabionem. Podlahová prkna šíře 31 cm jsou opatřena bílým nátěrem. Prkna leží v celé místnosti kromě SZ rohu, zde chybí jedno prkno k oknu. Podlaha je oproti 104 „světničce“ zvednutá o 6 cm, což je asi 1 tloušťka prken. Prkna jsou v opačném směru než ve 104 a nemají lištu. Zdá se, že 104 vznikla dodatečně rozdělením místnosti 103 a 104 a ještě předtím byla 102+103+104 jedinou velkou místností.

JIŽNÍ A VÝCHODNÍ STĚNA

Jižní stěna zasahuje do záklenku západního okna a je patrně vůči oknu dodatečná. Pravděpodobně vyplněno „omítkou“. Nad vstupem do místnosti se nachází podélné okno, světlík či větrací otvor (103C), který zasahuje do fabionu. Světlík je opatřen dřevěným rámem, v rámu okna jsou podélné drážky na zašupování desky. Světlík je mimo osu. Současná omítka dosahuje k rámu, rám byl dřív, než omítka. V současné podobě nelze opatřit výplň, která by se do něj zašupovala. Je pravděpodobné, že se jedná o dodatečný otvor, sloužící k přepouštění tepla ze „světničky“ do „archivu“ v době, kdy byla světnička vytápěna a archiv byl obytnou místností.

Ve východní stěně se nachází nika, nejspíše zazděné dveře. Vztah jižní a východní stěny prozkoumán sondou ze 104.

OKNA

Okna jsou „špaletová“ dovnitř a vně otvírává. O103A v první ose západní fasády: vnější: rám i výplň chybí, provlékaná mříž ručně kovaná; vnitřní: vnější kování ruční, jedna samostatně otevíravá tabulka, vše na kličky – asi novější, parapet zděný. O103B v severní fasádě: také provlékaná mříž, dovnitř-ven otevírané, vnější rám dnes druhotně použitý, do vnějšího rámu vtěsnáno „druhotně“ jiné okno; vnitřní jako O103A. Mříže O103B má oka horizontálně, O103A vertikálně.

DALŠÍ PRŮZKUM

Doporučujeme prozkoumat druhotnost jižní zdi vůči zdi obvodové západní sondou v JZ rohu, zda otvor zazděných dveří byl zároveň se stěnou nebo dodatečně a vztah světlíku ke zdivu a k omítkám.

103A SPÁRA + STRATIGRAFIE			
umístění	přízemí, 103 - archiv, SV roh		
popis	Na severní obvodové zdi nalezena vrstva omítky a 4-5 nátěrů, které zasahují pod východní stěnu (běžový-meruňkový, bílý, šedohnědý, meruňkový, okrový). Z toho vyplývá, že vnitřní zeď byla postavena dodatečně. Následuje mnoho vrstev nátěrů. První společný je pískový, potom bílý, 2x okrový, 1x světle okrový, tmavě šedý, dále dekorativní bílá + dvoubarevná modro-modrá linka, dále světle šedá, bílá, žlutá. Modro-modrá může být současně se šablonovou výmalbou v 104. Dále nalezeno zuhelnatělé dřevo v rohu této příčky. V sondě je příčka vystavená z kombinovaného zdiva. Cihla je na rozdíl od omítky na zdi a omítky na příčce méně kvalitní. Nález je důkazem toho, že 102+103+104 byla rozpříčkována dodatečně.		
datace	-		

103B SONDA VÝKLENKU			
umístění	přízemí, 103 - archiv, JV roh		
popis	V sondě se nachází spára, zdivo výklenku je zřejmě mladší, než zdivo východní zdi. Výklenek jsou nejspíše zazděné dveře do 102. Zeď byla buď postavena současně s dveřmi, nebo byla první zeď, poté probourány dveře a poté dveře opět zazděny.		
datace	-		

103C SVĚTLÍK			
umístění	přízemí, 103 - archiv, J stěna nahoře		
popis	Nad vstupem do místnosti se nachází podélné okno, světlík či větrací otvor (103C), který zasahuje do fabionu. Světlík je opatřen dřevěným rámem, v rámu okna jsou podélné drážky na zašupování desky. Světlík je mimo osu. Současná omítka dosahuje k rámu, rám byl dřív, než omítka. V současné podobě nelze opatřit výplň, která by se do něj zašupovala. Je pravděpodobné, že se jedná o dodatečný otvor, sloužící k přepouštění tepla ze „světničky“ do „archivu“ v době, kdy byla světnička vytápěna a archiv byl obytnou místností. Z místnosti 102 světlík nemá rám.		
datace	-		

NÁLEZOVÉ SITUACE VE 104 - „SVĚTNIČKA KUCHAŘKY“

Místnost opatřená vápennou omítkou místy odhaluje lomové zdivo. Strop je rákosový. Stěny a strop mají mnoho vrstev nátěrů, poslední je žlutý stejně jako v archivu 103. Nápadné jsou zbytky šablonové výmalby s florálními motivy v kombinaci červené a tyrkysové a malované zrcadlo. Pro přesnější stanovení souvislostí byl proveden stratigrafický průzkum omítek. Podlahu tvoří prkna šíře 31 cm s červeným nátěrem, profilovaná lišta chybí u dveří do archivu a u zazdívký (níže) a u celého výklenku do kuchyně až k rohu.

SEVERNÍ A VÝCHODNÍ STĚNA

V současnosti je místnost vytápěna tahovými kamny. Za kamny zdivo z cihel plných je vícekrát přezdívané, nachází se zde i ohořelá omítka. Byl proveden průzkum příčky a nalezeny stopy starších kamen.

ZMĚNY OKEN A DVEŘÍ

Vstupní dveře z kuchyně D104-105 mají přebouraný záklenek, který způsobil statické poruchy v jižní stěně. Současná zárubeň stojí částečně v místě přebourání. Jedná se o prostou tesařskou zárubeň se strojně zapuštěnými závěsy a s okem pro krabicový zámek. Dveře chybí. Dříve zde zřejmě stály dveře nebo kamna v ose záklenku, které byly zazděny při změně dispozice a v další fázi opět zřízeny o kus dál.

Dveře do archivu D103-104 tvoří dřevěné tesařské zárubně s obložkou pouze ze strany světničky 104. Jedná se o dveře rámové se 4 stejně velkými poli, barokní venkovní kované závěsy jsou barokní (každý jiný, horní 29,5 cm, dolní 25 cm) nesedí k zárubni. Zámek je krabicový z poč. 20. stol, klika mosazná elegant. Otvor byl vyláman a dveře jsou vsazené do příčky dodatečně. Obložka nedosahuje k podlaze, linka nátěru na prahu poukazuje na dřívější krytí lištou. Světlík O103-104 z této strany není opatřen rámem.

Okno O103 v druhé ose západní fasády je dovnitř-ven otvíravé s vnějším (barokním) kováním, otvíráním na klíčky, bez parapetu. Vnější rám i s křídly je ve špatném stavu, chybí pět okenních tabulek z 8 a jedna příčka, zasklení je konstrukční do drážky bez tmelu. Na vnitřním okně je jiná profilace než na vnějšku. Mříž je provlíkaná diagonální, mnoho nátěrů znemožňuje bližší určení.

DALŠÍ PRŮZKUM

Další průzkum bude směřovat k ověření teorie o 5-7 fázích rozdělení a vytápění této dolní trojmístnosti.

Nálezové situace v severní zdi mezi 102-104. Čárkovane jsou zakresleny nálezy ze kanceláře 102. Zákres je ve stejném měřítku, jako zákres ze 102.

104 A SONDA V SV KOUTĚ 		
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, SV kout	
popis	Omítka východní a severní zdi spolu kamarádí, je pravděpodobné, že byly vyzděny současně (ale nalezen kámen, který prochází východní zdi za zeď severní – neprůkazné).	
datace	-	

104 B SONDA U ZAZDÍVKY 		
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky	
popis	Zazdívká dveří velmi mladá – pouze s modrým a žlutozeleným nátěrem; starší omítky včetně šablonového dekoru směřují na šikmém ostění za zazdívkou.	
datace	-	

104 C SONDA U JV KOUTĚ 		
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, JV kout u kamen	
popis	Okouřený kámen, zdivo v koutě nepravidelné, pravděpodobně vysprávký a dozdívký související se změnou topeniště. Očekávaná situace, že nejstarší omítky na jižní stěně pokračují za stěnu východní, se nepotvrdila. Nátěry: bílá, bílá, béžová – světle okrová, bledě modrá, šedá, žlutě modrá, 2x růžová, modrá, žlutá.	
datace	-	

104 D A L ZAZDÍVKA OTVORU			
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, V stěna		
popis	Cihelná zadržka pravděpodobně otvoru do kamen. Vrstvy omítek mnohem tenčí než jinde = mnohokrát přezdívána.		
datace	-		

104 G A H SONDA U FABIONU			
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, V stěna		
popis	Sondy G a H hledaly dobu vzniku V příčky. Byla nalezena omítka modelující fabion a pod ní další vrstvy nátěrů. Fabion je oproti zdi dodatečný, předtím mohla být světnička bez rákosového pohledu. Prvním nátěrem na fabionu je modrý „O“ dle stratigrafie 104N.		
datace	-		

104 E VYSPRÁVKA			
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, V stěna		
popis	Velká vrstva maltové vysprávk. Vodorovně kladené lomové zdivo.		
datace	-		

104 I ZÁKLENEK			
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, V stěna		
popis	Stopy po záklenku patrné nejen v sondě, ale i po celé délce záklenku směrem k jihu. Záklenek svědčí o dřívějším otvoru ve východní stěně, otvor mohl být vyzděn současně se stěnou, nenacházíme stopy přebourávání nad záklenkem. Je pravděpodobné, že v době vyzdění východní stěny a tím rozpříčkování velké dolní světnice sloužil tento výklenek jako otvor pro kamna, která vytápěla obě místnosti.		
datace	-		

104 F SVISLÁ SPÁRA			
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, V stěna		
popis	Ve východní stěně severně od zazděných dveří se nachází svislá spára. Spára je svědectvím o starší poloze nějakého otvoru - buď dveřního, nebo v souvislosti s kamny. Doporučujeme k dalšímu průzkumu.		
datace	-		

104 J			
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, V stěna		
popis	Jižně od zazděných dveří zhruba v úrovni dřevěného překladu se nachází cihelná zadržka kruhového otvoru. Otvor je černý od sazí. Jedná se zřejmě o starší polohu odkouření kamen. Vrstvy omítek mnohem tenčí než jinde = mnohokrát přezdívána.		
datace	-		

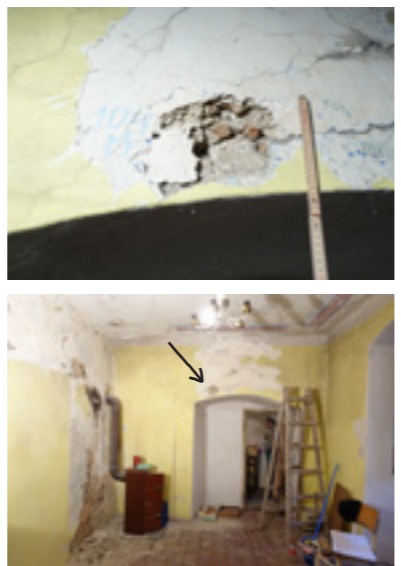
104K VYSPRÁVKA		
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, V stěna	
popis	Velká vrstva maltové vysprávky. Vodorovně kladené lomové zdivo.	
datace	-	

104O OTISK V ZÁPADNÍ STĚNĚ		
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, Z stěna	
popis	V západní stěně je patrné vynechané obdélníkové místo po jakémsi panelu (výška 105 cm), který byl pevně přidělán ke zdi. Mladší výmalby končí u tohoto obdélníku. Obdélník zasahuje pod S zeď a je důkazem, že tato zeď je vůči obvodové zdi dodatečná.	
datace	-	

104M SONDA NAD DVEŘMI		
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, J stěna nad dveřmi	
popis	Zdivo nad V částí dveřního otvoru se skládá z malých nepravidelných kousků cihel, zřejmě se jedná o vysprávku či přezdivku staršího otvoru. Otvor může být vůči zdi dodatečný.	
datace	-	

104P		
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky	
popis		
datace	-	

104N STRATIGRAFIE NÁTĚRŮ		
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, S stěna	
popis	Nad světlíkem v S stěně byla provedena stratigrafie výmalb. Bylo nalezeno 17 vrstev nátěrů (písmena A - Q).	
datace	-	

104Q OTISK PO LAVICI		
umístění	přízemí, 104 - světnička kuchařky, Z stěna, okenní záklenek	
popis	V severní bočnici okenního záklenku se nachází otisk okenní lavice. Otisk je zaplentován kousky prohnutých pálených tašek, zřejmě prejz. Otisk svědčí o přítomnosti okenní lavice v ranní fázi stavby (domněnka: baroko 1). Plenta poskytuje informaci, že se na faře mohly nacházet prejzy na jedné ze střech. Na litografii V. Brechlera z r. cca 1875 se zdá, že střecha sýpky byla kryta prejzami (k jejímu přeložení došlo 1915-17). Je možné prozkoumat, zda se lavice vyskytovaly i v dalších oknech, kde se nenachází zděný parapet (O103A, O102C).	
datace	domněnka: baroko 1	

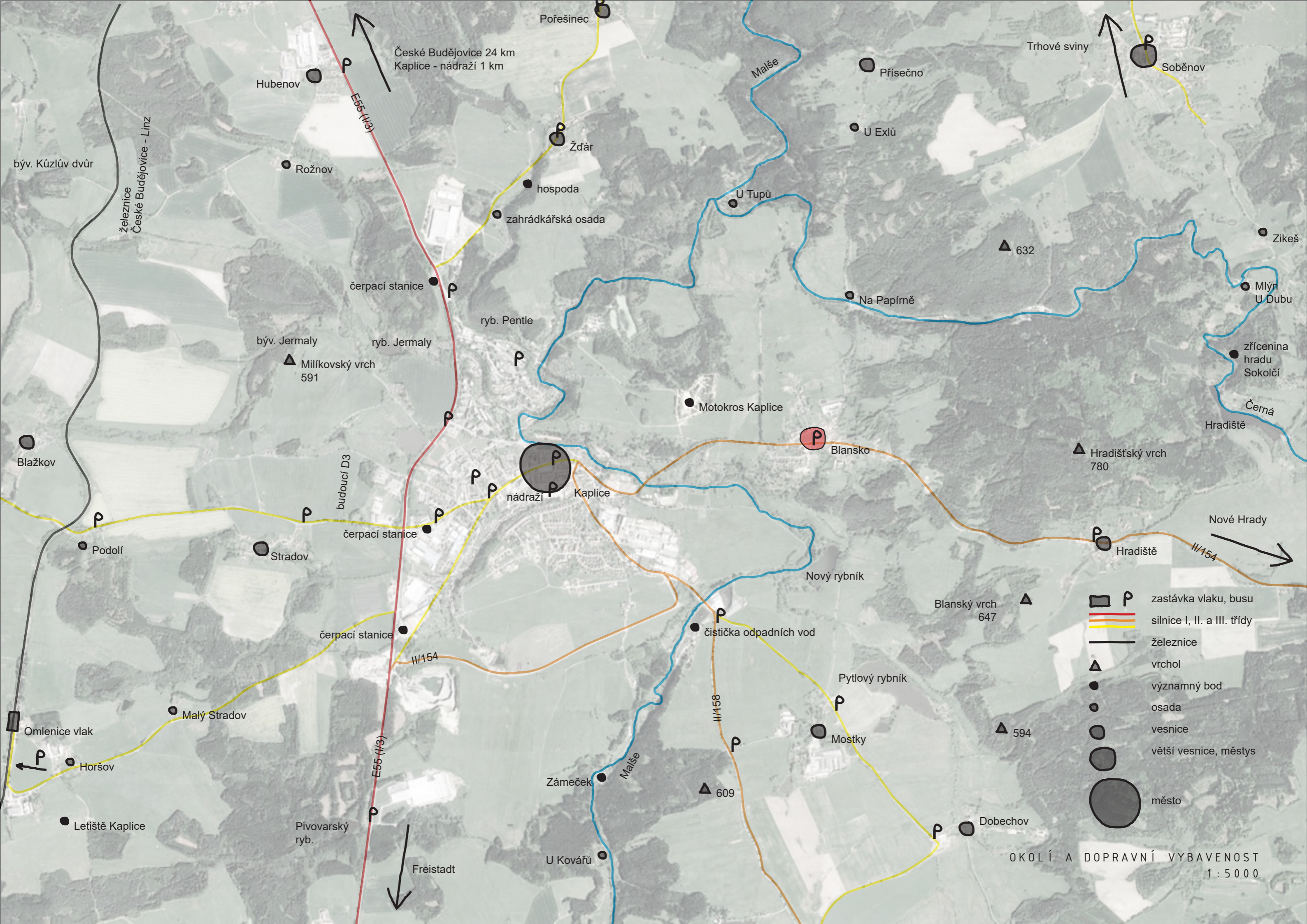

D

ANALÝZY

- dopravní vybavenost
- občanská vybavenost
- SWOT analýza
- vlastnosti, hodnoty a využití jednotlivých objektů
- celek - stavební program
- referenční stavby
- literatura
- závěr

České Budějovice 24 km
Kaplice - nádraží 1 km

železnice
České Budějovice - Linz

- zastávka vlaku, busu
- silnice I, II. a III. třídy
- železnice
- vrchol
- významný bod
- osada
- vesnice
- větší vesnice, městys
- město

OKOLÍ A DOPRAVNÍ VYBAVENOST
1 : 5 0 0 0

býv. Kůzlův dvůr

Hubenov

Rožnov

Pořešinec

Žďár

hospoda

zahrádkářská osada

Přísečno

U Exlů

U Tupů

Trhové sviny

Soběnov

čerpací stanice

ryb. Pentle

býv. Jermaly

ryb. Jermaly

Milíkovský vrch
591

Motokros Kaplice

Blažkov

Blansko

Hradištský vrch
780

budoucí D3

nádraží

Kaplice

Nové Hrady

Hradiště

čerpací stanice

Nový rybník

Blanský vrch
647

čerpací stanice

čistička odpadních vod

Pytlový rybník

Omlenice vlak

Malý Stradov

594

Horšov

Zámeček

609

Mostky

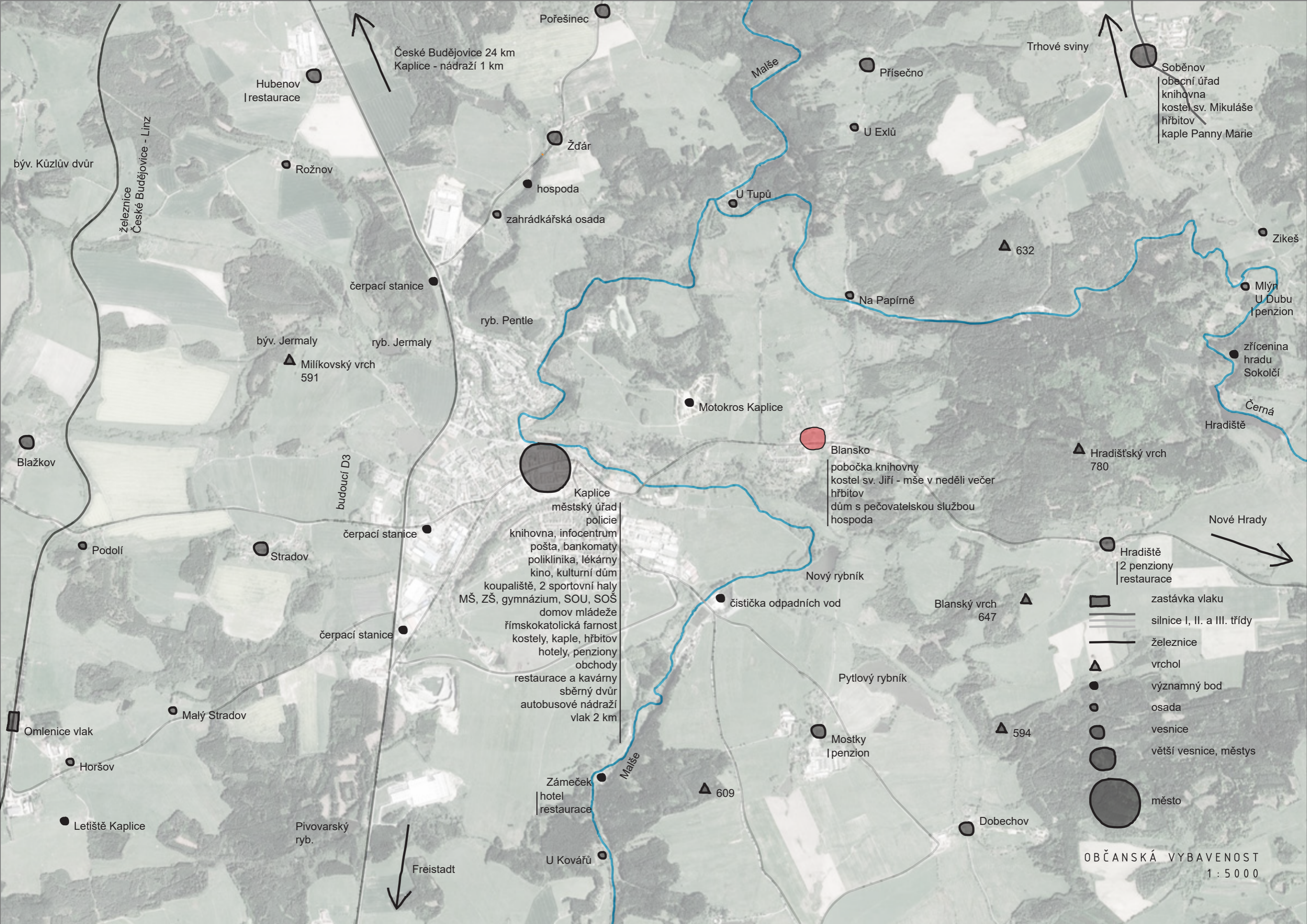
Letiště Kaplice

Pivovarský ryb.

Dobechov

Freistadt

U Kovářů

České Budějovice 24 km
Kaplice - nádraží 1 km

Hubenov
| restaurace

Rožnov

Pořešinec

Žďár

hospoda

zahrádkářská osada

Přísečno

U Exlů

Trhové sviny

Soběnov
| obecní úřad
| knihovna
| kostel sv. Mikuláše
| hřbitov
| kaple Panny Marie

Malše

U Tupů

632

Na Papírně

Zikeš

Mlýn
| U Dubu
| penzion

zřícenina
| hradu
| Sokolčín

Černá

Hradiště

Hradišťský vrch
780

Blansko
| pobočka knihovny
| kostel sv. Jiří - mše v neděli večer
| hřbitov
| dům s pečovatelskou službou
| hospoda

Motokros Kaplice

Kaplice

městský úřad
| policie
| knihovna, infocentrum
| pošta, bankomaty
| poliklinika, lékárny
| kino, kulturní dům
| koupaliště, 2 sportovní haly
| MŠ, ZŠ, gymnázium, SOU, SOŠ
| domov mládeže
| římskokatolická farnost
| kostely, kaple, hřbitov
| hotely, penziony
| obchody
| restaurace a kavárny
| sběrný dvůr
| autobusové nádraží
| vlak 2 km

Nový rybník

čistička odpadních vod

Blanský vrch
647

Hradiště
| 2 penziony
| restaurace

Nové Hrady

budoucí D3

čerpací stanice

ryb. Pentle

býv. Jermaly

ryb. Jermaly

Milíkovský vrch
591

čerpací stanice

Stradov

Podolí

Blažkov

Pytlový rybník

Mostky
| penzion

594

Dobechov

Zámeček
| hotel
| restaurace

609

U Kovářů

Pivovarský
ryb.

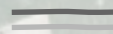

Freistadt

Omlenice vlak

Horšov

Letiště Kaplice

Malý Stradov

- zastávka vlaku
- silnice I, II. a III. třídy
- železnice
- vrchol
- významný bod
- osada
- vesnice
- větší vesnice, městys
- město

OBČANSKÁ VYBAVENOST
1 : 5000

SILNÉ STRÁNKY

- historická hodnota
- umělecká hodnota - malebnost, ucelenost, výhledy do krajiny
- variabilita - množství prostor pro různé využití
- pozemek zahrady - možná další stavba
- blížkost kostela
- zachované historické prvky a detaily
- odlehlost ve smyslu klidu
- umístění v krajině Kaplicka, turistika
- uvědomělý majitel
- relativně blízký vlak na rychlíkové trati Praha - Salzburg 7 km

SLABÉ STRÁNKY

- zanedbanost - nutné investice
- daný tvar - nemožnost stavby na zelené louce, musí se přizpůsobovat současnému tvaru
- možnost pouze adaptace, vestavby
- odlehlost od návsi
- odlehlost regionu
- nedostatečná hromadná doprava (od vlaku)
- chybí základní vybavenost sídla
- nedostatek financí
- majitel, který rád zkoumá

PŘÍLEŽITOSTI

- turistika
- přitáhnutí návštěvníků - rozvoj vsi
- možnost spojení s tradičně církevními službami - sociální, vzdělávací, rodinné využití, kde si návštěvníci rádi dojedou a kde nevádí odlehlost
- kombinace se zemědělskou funkcí objektu

HROZBY

- zánik z důvodu zanedbání
- stádium „polotovaru“, nedokončenost - nedostatkem sil a financí
- ztráta autenticity nevhodnou přestavbou
- nevhodné využití, nebude zájem o služby, které revitalizace poskytne

VLASTNOSTI, HODNOTY A VYUŽITÍ JEDNOTLIVÝCH OBJEKTŮ

OBYTNÝ DŮM

vlastnosti:

větší obytné pokoje, společný vchod ze síně v přízemí a z chodby v patře, orientace na západ do zahrady, na východ do dvora, nepřímé spojení se zahradou přes prádelnu

hodnoty:

zachovaná barokní bosáž, síň klenutá žebírkovou klenbou, částečně zachovaná historická výmalba stropů, rozlehlé podkroví s barokním krovem, malý sklípek s valenou klenbou, historické prvky a detaily; celkový středověký výraz a dojem mohutnosti

vhodné využití:

uplatnění dochovaných historických prvků a krovu; jednotlivé místnosti přístupné ze společné chodby

- bydlení
- přechodné ubytování s historickou atmosférou, se společnou kuchyní a jídelnou, s koupelnami na patře
- kanceláře
- podkroví volný prostor, konferenční místnost, klubovna
- sklípek na skladování potravin, vína - s možností posezení

HOSPODÁŘSKÉ OBJEKTY: CHLÉVY A SÝPKA

vlastnosti:

středně velké místnosti samostatně přístupné ze dvora, orientace na západ a východ, spojení se zahradou zadním vchodem, malá okna

hodnoty:

dochované klenby a stájové vybavení, rozlehlé podkroví s barokním krovem

vhodné využití:

pohledové uplatnění dochovaných kleneb a krovu, bez dalšího vnitřního dělení, kvůli malým oknům neobytné

- samostatně přístupné dílny
- malé konferenční místnosti, klubovny
- společná kuchyně, snídařna
- malá restaurace nebo jen její zázemí, kavárna
- toalety, umývárny přístupné ze dvora
- původní využití - chov zvířat

Nahoře: Severní-uliční fasáda fary s barokní bosáží (1988).
Dole: Krov s ležatou stolicí nad farou a sýpkou.

Nahoře: Chlévy v přízemí fary s pruskou plackou.
Dole: Východní-dvorní fasáda sýpky.

STODOLA

vlastnosti:

velký prostor otevřený do krovu, štěrbinová okna - osvětlení pouze dveřmi, nezateplený, průchozí spojení předního a zadního dvora, částečně dvoupatrový, vstup do podkroví nad chlévem

hodnoty:

historický krov, zajímavá světelná atmosféra, štěrbinová okna, malebná silueta ze hřbitova a ze zahrady

vhodné využití:

sezónní velký prostor pro setkávání většího množství návštěvníků, s pohledovým uplatněním krovu; pro členění možná vestavba vnitřních boxů, polopatra

- velký konferenční sál, klubovna, dílna
- koncerty, výstavy
- restaurace, dětský „koutek“

ZADNÍ STODOLA

vlastnosti:

dva větší prostory přístupné ze zadního dvora a ze zahrady, nezateplené, původně skladování sena a ustájení dobytka, mezi sebou rozdělené průsvitnou příčkou ze svislých kulatin, plochostropé s jednoduchým záklopem

hodnoty:

původní krov, dotváří ucelenost místa

vhodné využití:

sezónní prostor, působí nízce - možné otevřít do krovu, možné zrušit příčku mezi dvěma odděleními, celoroční využití pouze po stavebních úpravách

- menší konferenční sály, klubovny
- dílna
- sklad, zázemí
- původní hospodářské využití

KŮLNA

vlastnosti:

podružný objekt přistavený k ohradní zdi, okna na sever a na západ

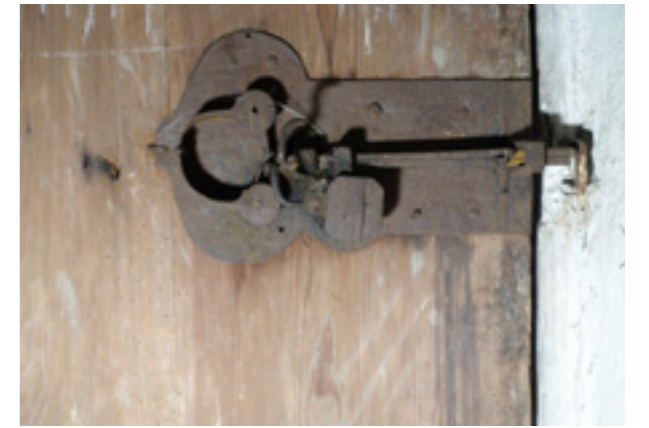
hodnoty:

malé

vhodné využití:

možné zbourat a nahradit jiným objektem

- vrátnice
- recepce
- toalety
- minimální byt správce

Nahoře: Hodnota stavebních detailů, zde renesanční zámek.
Dole: Malebná východní-hřbitovní fasáda stodoly.

Nahoře: Zadní dvorek uzavírá zadní stodola.
Dole: Kůlna na předním dvoru.

DVŮR

vlastnosti:

uzavřený prostor se vchody do jednotlivých objektů, hlavní komunikační spojení, lemován hlavními fasádami a ohradní zdi

hodnoty:

první dojem genia loci, uzavřenost, sevřenost, lemování ohradní zdi

vhodné využití:

základní orientace v areálu, prvotní shromaždiště i pro krátkodobé návštěvníky

- vhodné nechat volnou nečleněnou zatravněnou plochu („venkovský“ charakter)
- při větší zátěži možno vydláždit nepravidelnou dlažbou s odtokovými struhami („městštější charakter“)
- v případě restaurace možné minimální venkovní posezení, lavičky
- částečně zpevněný povrch v místě posezení
- možné umístění drobných herních prvků pro děti
- pohledové využití ohradní zdi kostela

ZADNÍ DVŮR

vlastnosti:

intimější prostor, orientace na jih

hodnoty:

výhled na pole a les, ticho a klid

vhodné využití:

pobytové funkce, prostor pouze pro uživatele služeb areálu (oproti přednímu dvoru, vhodné nechat zatravněnou plochu

- ohniště
- herní prvky
- malé pódium

ZAHRADA

vlastnosti:

rozsáhlý mírně svažité sad orientovaný na západ, vzrostlé stromy

hodnoty:

vzrostlé stromy, historicky stálá už 200 let, ohradní zeď

vhodné využití:

ponechat jako sad, užitek ze stromů, ovce sekačky; případně možná výstavba při zdi v severozápadní části

- sad a pastva pro ovce
- ubytování pro klienty ze sociálně-zdravotního spektra: seniory, tělesně či mentálně postižené...

Nahoře: Přední dvůr. Dole: Výhled ze zadního dvora.
Zcela dole: Zahrada - ovocný sad.

STAVEBNÍ PROGRAM

VYUŽÍVAJÍCÍ POLOHU V KRAJINĚ

- ubytování pro turisty, cyklisty, penzion
- agroturistika, statek s koňmi

TRADIČNĚ CÍRKEVNÍ SLUŽBY

S DENNÍM POBYTEM

- starobinec: senioři, hospic
- chudobinec: sociálně potřební, azylový dům, chráněná dílna
- sirotčinec: dětský domov, klokánek, SOS vesn.
- blázinec: mentálně postižení, denní stacionář
- špitál: zdravotně postiž., ozdravovna, léčebna

KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ SLUŽBY

S DOJÍŽDKOU AUTEM

- duchovní seminář, „klášter“
- konferenční a kulturní centrum
- tradiční řemesla a kultura, ukázka života na venkově

SOUKROMÉ VYUŽITÍ

- čisté bydlení
- bydlení se zemědělstvím
- bydlení s penzionem

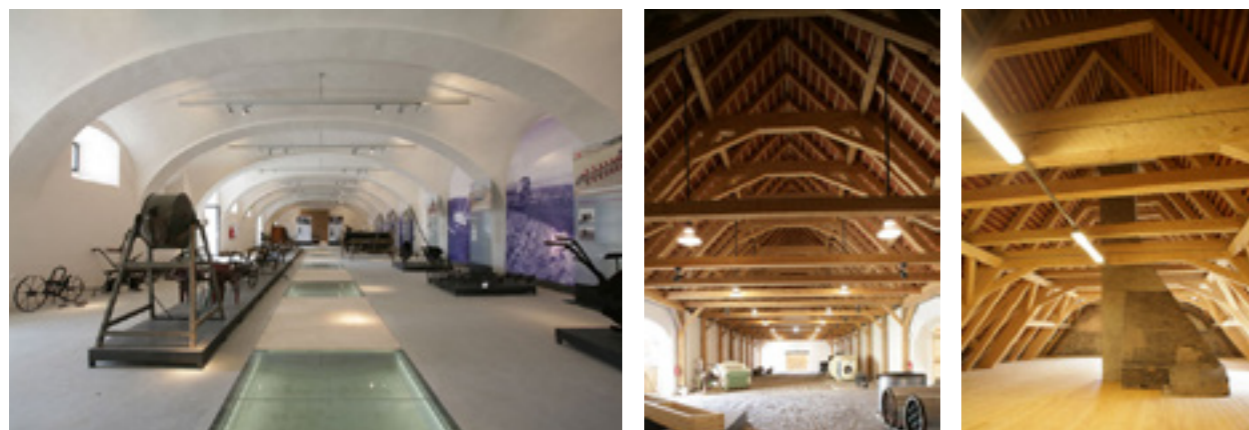
NEVHODNÉ VYUŽITÍ

- funkce „nemorální“, neslučitelné s církví
- funkce nerespektují historii místa
- průmysl a špinavé provozy
- využití za účelem rychlé generace zisku

Nahoře: Výhled na Kaplicko (40. léta 19. stol.)
Dole: Dominantní poloha fary.

REFERENČNÍ STAVBY

DOBROVICE - DOSTAVBA STATKU ZE 16. STOLETÍ
Archax - Vladimira Axmannova

REKONSTRUKCE ZÁMECKÉHO PIVOVARU V LITOMYŠLI
AP Atelier - Josef Pleskot - 2006

CREAMERY, MONTANA - 1880'S RUIN CONVERSION
JLF Architects - USA

LOOKING GLASS FARM, NEW YORK
JLF Architects - USA

E

N Á V R H

průvodní zpráva

koncept

situace širších vztahů

situace areálu

půdorysy - stará a nová část

pohledy a řezy

detail - výřez fasády

vizualizace

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

1. ZADÁNÍ NÁZEV PRÁCE:

Konverze fary č. p. v Blansku u Kaplice
(modul památkové péče)

Obec: Blansko u Kaplice
Katastrální území: Kaplice
Okres: Český Krumlov
Kraj: Jihočeský

1. ÚVOD

Fara č. p. 33 se nachází v Blansku u Kaplice, na samém jižním cípu Jižních Čech, poblíž historické „cáhlavské“ obchodní cesty z Českých Budějovic do Lince, vzdálená pouhých 10 km od hranic s Rakouskem. V hluboké historii tržní městečko je již dávno pouhou vesnicí vzdálenou 2 km od města Kaplice. Na úpatí Novohradských hor pokrývají zvlněnou krajinu pozůstatky kdysi hustého pomezí hvozdu. Novodobý vývoj po 2. světové válce způsobil násilné vylidnění kaplického příhraničí, nedosídlení, kolektivizaci, obchodní cestu přetnula železná opona. V současné době územní rozvoj vesnice naznačuje zájem o nové bydlení, absence běžné občanské vybavenosti však určuje přímou závislost vsi na blízkém městě. Odprodej zchátralé fary do soukromých rukou potvrzuje tuto tendenci.

Areál fary v těsné sousedství kostela sv. Jiří a hřbitovem připomíná svou podstatou více než co jiného středověkou selskou usedlost. Ve farním domě jen těžko nacházíme polohu kanceláře a světnice faráře, zato však jasně vymezeny jsou stáje, chlévy a stodola, z nichž budova sýpky je zřejmě nejstarší částí areálu. Objekty jsou nevyužívané a ve špatném stavebně technickém stavu. Projekt obnovy areálu je koncipován tak, aby uchránil a zhodnotil historickou, duchovní a estetickou hodnotu místa.

Diplomová práce modulu památkové péče obsahuje rešerši dostupné literatury a úvodní průzkum hmotné památky včetně stanovení a odůvodnění problémových míst pro další průzkumy. V projektu je kladen důraz na šetrný přístup a citlivé začlenění nových budov do stávajícího okrsku.

ČÁST SHP

V návaznosti na téma fary je diplomní část SHP pojata jako rešerše dostupné literatury pojednávající o vývoji vesnice Blansko u Kaplice a úvodní průzkum památky včetně vyznačení a odůvodnění problémových míst pro další průzkumy.

2. ŠIRŠÍ VZTAHY

Vesnice Blansko u Kaplice se nachází 2 km východně od města Kaplice, 10 km od hranic s Rakouskem, na křižovatce cest z Kaplice do Nových Hradů a do Trhových Svin. Podélnou čtyřúhelníkovou, dříve tržní náves lemuje zástavba domů s okapní orientací, která historicky příliš nepřesáhla obvod návsi.

Mimo historickou zástavbu se v jižní a severní části obce plošně rozvíjí nové oblasti rodinných domků. Strukturu doplňuje dům s pečovatelskou službou v blízkosti fary a areál bývalého JZD severně od návsi. Vesnice postrádá základní vybavenost a je zcela závislá na blízkosti města. Nachází se zde pouze hospoda, kostel se hřbitovem a zastávka autobusu. Dříve obchodní středisko je nyní nevyužito.

Areál fary leží mimo hlavní střed vesnice a hlavní trasy cest, jeho poloha odpovídá předlokačnímu původu kostela. Ze severu k němu z návsi vede cesta po rovině lemovaná pozdější domkářskou zástavbou z 19. století, zatímco k západu a k jihu se terén pod farou svažuje a fara se ocitá na vyvýšenině s výhledem do krajiny.

3. POPIS AREÁLU

Areál fary tvořil vždy celek s pozdně gotickým kostelem sv. Jiří, je však na něm provozně a vlastnický nezávislý a architektonický návrh jej neřeší. Okrsek tvoří stávající část, lemující přední a zadní dvůr, a část nová, nacházející se v zahradě. Do hlavního dvora se vstupuje ze severu bránou a gotickou brankou, do zahrady s penzionem se vstupuje zahradní bránou.

Stará část se skládá z budov do písmene T a vedlejší budovy kůlny, která je určena k odstranění.

Nejseverněji nejbližší vstupu se nachází samotná dvoupatrová fara. Fara se otáčí do ulice dvouosým průčelím s barokizující bosáží a vstup do dvora nabízí kromě brány i pozdně gotická branka. V přízemí provozní prostory (křížově klenutá síň, valeně klenutá kuchyň, kancelář faráře) doplňuje v patře několik parádních světnic, jedna s barokním štukovým zrcadlem.

Na faru navazuje sýpka s chlévy v přízemí, která je dle našeho průzkumu patrně nejstarší částí okrsku. Chlévy jsou sklenuty pruskou plackovou klenbou a segmentovou klenbou do traverz, sýpka má skládaný trámový strop. Podkroví fary a sýpky kryje jednotný krov pocházející z doby baroka.

Za sýpkou následuje ještě jeden mladší chlívek se

segmentovou klenbou do traverz a dále průjezdná stodola, jejíž zdvoje a je také možné datovat přinejmenším do dob baroka. Na zadním dvorku se nachází ještě mladší kolna a ze zadního dvorku je možný vstup na svažitou louku pod farou a dále do lesa.

Ze západní strany obklopuje faru svažité ovocný sad. Jeho poloha je zakreslena na stabilním katastru (1826), ohradní zeď je ale nejspíše už barokní. Zahrada je v současné době zarostlá a zpustlá, zeď pobořená a chybí původní brány.

4. NÁVRH

4.1 PŘÍSTUP K AREÁLU

Budovy okrsku budou zachovány, s výjimkou budovy kůlny při ohradní zdi na předním dvoře. Okrsek bude doplněn o novostavbu usazenou ve svažitém pozemku západní části zahrady při ohradní zdi. Do staré části areálu se bude i nadále vstupovat ze severu z ulice hlavní bránou (zejména návštěvníci v otevírací době) a gotickou brankou (obyvatelé), do zahrady a k novostavbě se bude vstupovat zahradní bránou a bude zřízen průchod mezi dvorem a zahradou.

4.2 VYUŽITÍ

Návrh vhodného využití historického areálu vyplývá z vyhodnocení stavebně-historického průzkumu a analýz. Stavebně-historický průzkum určil nejhodnotnější částí fary (sýpku, faru) a zároveň poukázal na hodnotu historické celistvosti, autentičnosti a estetické hodnoty malebnosti. Ve stávající historické části jsou proto stanoveny provozy, které co nejvíce souzní s původním využitím nebo které potřebují co nejmenší zásahy do konstrukce památky a jejichž charakter odpovídá reprezentativnosti jednotlivých částí. Zároveň jsou to taková využití, která vhodným způsobem posilují nezávislost obce a kombinují provoz denních návštěvníků s výletníky a turisty a která doplňují blízkost kostela a domova s pečovatelskou službou. Jednotlivé funkce s různým denním režimem jsou zároveň koncipovány tak, aby jejich provozy byly nezávislé.

V části nové jsou umístěny takové provozy, jejichž stavebně-technická náročnost neumožňuje, aby byly bez větších zásahů umístěny ve stávajících historických budovách.

Hlavním využitím areálu je doplnění občanské vybavenosti obce v přízemí historické části, konferenční centrum v patře a zařízení pro přechodné ubytování v novostavbě. Ve staré budově fary se nachází v přízemí trvalé bydlení správce areálu, v navazujících hospodářských prostorech je zřízena

veřejná knihovna a kavárna. Ve stodole se nachází restaurace s potřebným provozním zázemím. Sezení restaurace a kavárny je možné i v předním i zadním dvoře.

V patře fary a sýpky je zřízeno konferenční centrum s přednáškovými místnostmi a nezbytným zázemím. Za tímto účelem je přistavěna pavlač s bezbariérovým přístupem pomocí výtahu. Barokní krov fary a sýpky zůstává v původním stavu nevyužit. Starou část zakončuje zadní stodola, která bude využívána jako sezónní herna pro dětské a sportovní aktivity.

V novostavbě v dolní části zahrady podél ohradní zdi je zřízeno ubytovací zařízení.

4.3 URBANISTICKÝ KONCEPT

Okrsek je velmi jasně ohraničen svažujícím se terénem v jižní a západní části, který jej zároveň předurčuje pohledovým osám a kostel se jeví jako svislá dominanta, již fara tvoří vodorovnou podnož a vrch Hradiště zelená záda.

Ačkoliv základní půdorysná stopa je zaznamenána díky stabilnímu katastru již od roku 1826, na vývoji areálu je patrné, že se vždy rozšiřoval, boural a měnil podle toho, jaká byla aktuální potřeba. Výsledkem je rostlý kompilát jednotlivých hmot. Půdorysně se (dle naší teorie v části SHP) areál rozšířil již v baroku směrem do ulice za ohradní zeď, v 19. století potom dozadu jižně novou kolnou. Okrsek proto nemusíme nutně vnímat jako uzavřený a ukončený, naopak jako námět k dalšímu rozvoji.

Vzhledem k urbanistickým byla nová část umístěna do nižší západní části zahrady. Svou prostorovou odděleností jasně vyjadřuje nový vznik domu, naopak hmotově se hlásí k historické návaznosti. Z ulice nově vzniklé dvojité průčelí staré-nové výškou jasně nechá vyniknout starou část, zároveň z dálkových pohledů novostavba neruší výhled na kostel a doplňuje vodorovnou podnož kostelní věže. Ze zahrady je i nadále možné užívat dálkové výhledy na Kaplicko.

4.4 STAVEBNÍ PROGRAM A ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Projekt obsahuje návrh nového využití jednotlivých budov fary, návrh na úpravu plochy dvora, zadního dvora a sadu. Při tvorbě byly zohledněny výsledky stavebně-historického průzkumu, analýz a rešerší předdiplomního semináře. Hlavní důraz byl kladen na zachování historické původnosti, celistvosti a malebnosti okrsku a na stanovení citlivého využití, které bude v souladu s těmito hodnotami a v soula-

du s blízkostí kostela a hřbitova. Při řešení novostavby a při opravě těžce poškozených budov je využit soudobý, moderní, ale kontextuální přístup.

PŘEDNÍ DVŮR

Přední dvůr je přístupný severní bránou. Malá gotická branka bude využívána zejména správcovskou rodinou mimo otevírací dobu areálu. Dvůr bude vydlážděn nepravdělnou valounovou dlažbou, uprostřed kanálek odvádí vodu historickým kanálkem pod zadním chlévem do zahrady. Dvůr bude využíván také k venkovnímu sezení kavárny a restaurace, je zde možnost parkování tří aut a bude zde osazena lípa s lavičkami.

4.4.1 FARA PŘÍZEMÍ

Přízemí fary bylo provozním zázemím bydlení faráře a je ve velmi zanedbaném a vybydleném stavu, ovšem se zachovanými konstrukcemi. Nově zřízený byt správce kopíruje historické provozní schéma a doplňuje jej o nové současné vybavení. Vstupuje se původním vstupem klenutou síní. Kuchyň v místě původní klenuté černé kuchyně bude zvětšena o současnou koupelnu do dřívější velikosti. Přední část domu zaujímá nově rozpříčkový obývací pokoj (dříve síň) s velkými kamny a dále pracovna správce, část stávajících barokních příček zůstane zachována.

Ze zadní části síně jsou přístupny ložnice rodičů a dětí s těsnou návazností na koupelnu, oddělena je tak soukromá zóna. Původně se jedná o komory a prádelnu a budou nutné stavební úpravy včetně prokopnutí a zazdění dveří. Schody do patra budou uzamčeny s možností přímého vstupu správce do konferenčního centra. K bytu náleží sklep s kotelnou. Konverze bude provedena citlivě s ohledem na zachování nejvyšší míry autenticity.

4.4.2 CHLÉVY PŘÍZEMÍ

V přízemí sýpky se nacházejí chlévy, které jsou v současnosti průchozí z komorové části fary. Chlévy jsou vybydlené, konstrukce ale zachovány. Výrazný stavební zásah bude proveden v severním chlévě. Chlív bude stavebně oddělen od fary a budou zde prokopnuty nové dveře do zahrady, stávající dveře do dvora budou zvětšeny. Vznikne tak prostorné reprezentativní foyer s příležitostnou recepcí (pro konferenční centrum) a přímá komunikace mezi dvorem a zahradou.

Druhý chlív se segmentovou klenbou bude proměněn ve veřejnou knihovnu a budou zde umístěny bezbariérové záchody pro přední dvůr.

Třetí chlív se segmentovou klenbou najde nové

využití jako kavárna. Předpokládá se příležitostné sezení i venku před kavárnou.

4.4.3 FARA A SÝPKA PATRO

Prostorné reprezentativní prostory patra jsou původně zřejmě (dle SHP) parádní světnice a dvě obytné světnice faráře a dále dvě velké místnosti sýpky. Prostory jsou zanedbané, ale v dobrém stavebně technickém stavu, je zde částečně zachována i barokní štuková výzdoba. Celé patro bude nově využito jako konferenční centrum s dvěma přednáškovými místnostmi, předsálím, místností pro aktivity. Největší stavební úpravy vyžadují nově zřízené záchody.

Nově zřízená pavlač se schodištěm a venkovní zdviží zajistí samostatný bezbariérový vstup do konferenčního centra. Konstrukce pavlače je z ocelových I profilů vykonzoloovaných ze stávajícího zdiva fary, podlaha pavlače a stěny zdviže jsou z ocelového perforovaného plechu. Na konstrukci pavlače navazuje lehčí konstrukce skleněné stříčky, která kryje venkovní komunikaci od foyer kolem toalet, knihovny, kavárny až k restauraci.

Podkroví fary a sýpky zůstane v původním stavu, bude využito jako sklad nábytku pro konferenční centrum a restauraci.

4.4.4 STODOLA

Průjezdná barokní stodola (dle SHP) je v relativně dobrém stavu. Podlahu tvoří svažující se dusaná hlína a také krov se mírně svažuje a kopíruje terén. Stodola bude nově místem pro restauraci, jejíž zázemí s kuchyním bude vhodně zaujímat východní prostorově oddělenou část se samostatným vstupu. Stodola je částečně podsklepena, ve sklepech budou nově zřízeny toalety.

Stodola bude nově opatřena prosklenými výplněmi místo stávajících vrat a dřevěných „oken“ a novou podlahou. Do podkroví nad chlévem a nad kuchyní povedou nová ocelová schodiště se schodnou konstrukcí jako pavlačové schodiště. Počítá se s možností pódia a tanečního parketu (svatby) v západní části stodoly.

4.4.5 KOLNA A ZADNÍ DVŮR

Zadní kolna bude vyčištěna od nevhodných příček a nekvalitního stropu a bude otevřena do krovu jakožto nová sezónní herna pro děti a sportoviště. Vhodné je zde například umístění houpaček, pinkponkového stolu.

Zadní dvůr získá z poloviny mlatovou úpravu a z poloviny trávník, na kterém bude vysazena lípa.

Obnovená brána umožňuje přímou komunikaci s loukou, předpokládá se však spíše její uzavření.

4.4.6 NOVOSTAVBA A ZAHRADA

Novostavba v západní části zahrady kopíruje svým zadním průčelím ohradní zeď. Cílem bylo vytvořit stavbu, která by z ulice vhodně doplňovala faru na dvouštitové průčelí, avšak jasně dávala najevo, která stavba je dominantní. Vzhledem k usazení terénu byla zvolena stupňovitá hmota s příznaným štítem, podobně jako budovy fary ustupují po terénu a jsou členěny štíty. Jednoduchá šikmá střecha s tradičním sklonem navazuje na historickou podstatu venkovské zástavby, okna chodby využívají motivu šterbinových oken stodoly a vstup je řešen z prostředku podélné části jako u tradičních venkovských chalup. Avšak detailní řešení objektu, prosklení haly, členění oken, materiál oplechování jasně ukazuje, že se jedná o stavbu soudobou.

Do penzionu se vstupuje prosklenou halou, která zároveň určuje předěl mezi dvěma hmotami a umožňuje vyniknout holému štítu vyšší hmoty. Na halu navazuje schodišťová chodba. Z haly a schodišťové chodby vycházejí téměř identické chodby se šterbinovými okny umožňující výhled do zahrady a na faru. Z chodby jsou přístupné jednotlivé dvoulůžkové pokoje, ve štítech se nacházejí vždy větší svatební/rodinné apartmá s možností bezbariérového ubytování v přízemí. V nižších patrech se kromě ubytovacích kapacit nacházejí také provozní prostory.

Zahrada by se dala rozdělit do dvou částí. Mlatová část v horní téměř nesvažité části slouží jako neznáčená parkovací plocha, uprostřed bude vysazena lípa. Tuto část uzavírá cesta z foyer do hlavního vstupu penzionu zdůrazněná dlážděným povrchem. Dále se v zahradě střídá trávník s mlatovými cestami kopírujícími vrstevnice. Budou vysazeny nové stropy, část z nich tvořící nový ovocný sad. V nejspodnějším cípu zahrady se nacházejí záhony a kompost.

V novostavbě se podařilo vhodně skloubit odkaz na předcházející etapy vývoje fary se soudobým přístupem. Dvě hmoty měřítkově zmenšily jinak poměrně velký stavební program, stupňovitá horizontála doplnila horizontální hmotu fary a doplnila podnoží kostela sv. Jiří.

4. KAPACITY A PROVOZY

Byt správce	219 m ²
byt	31 m ²
sklep	
Foyer	68 m ²
Knihovna	85 m ²
Kavárna	37 m ²
	16 míst
Restaurace	
přízemí	186 m ²
salonky	130 m ²
zázemí	83 m ²
kapacita	92 míst
Letní klubovna	126 m ²
Přednáškové centrum	372 m ²
	60 míst
Penzion	1003 m ²
provozní zázemí	215 m ²
	23 pokojů
	52 lůžek

Výpočet parkovacích stání:

Bydlení	2
Služby a drobné provozovny	9
Krátkodobé ubytování	10
Kongres	7
Knihovna	1
Celkem	29
Na pozemku – dvůr	3
Na pozemku – zahrada	10
Před branou	3
V vesnici	13

5. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

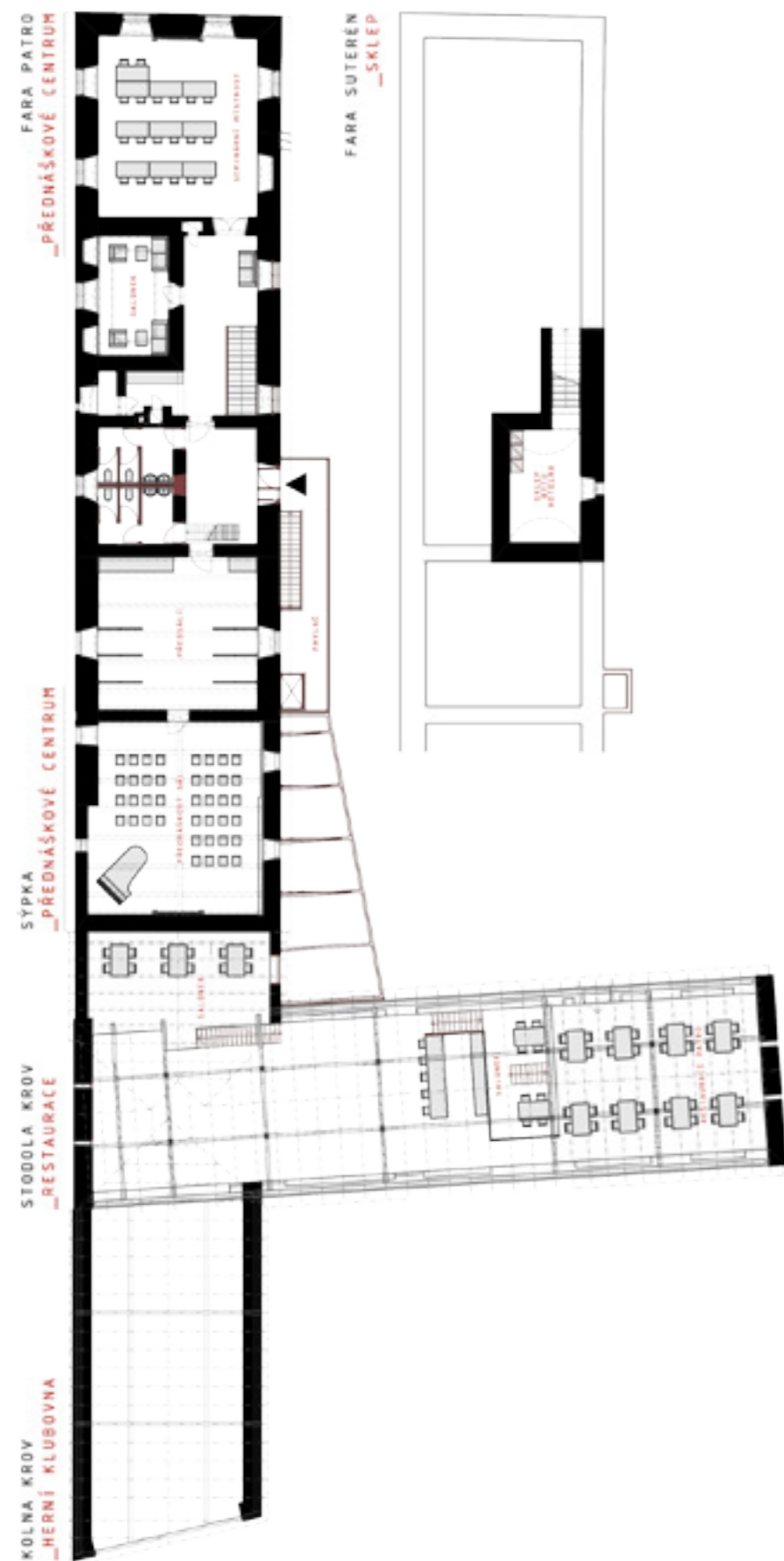
Voda bude přiváděna z veřejného vodovodu. Vytápění bude řešeno centrálně plynem po jednotlivých objektech:

1. Fara se sýpkou
2. Kotelna ve sklepech bytu správce.
3. Restaurace.
4. Kotelna v zázemí restaurace.
5. Penzion.
6. Kotelna v suterénu penzionu.

PŮDORYSY OSTATNÍCH PATER - FARA

PŮDORYSY OSTATNÍCH PATER - PENZION

POHLEDY A ŘEZY

JIŽNÍ Z LOUKY

SEVERNÍ Z ULICE

VÝCHODNÍ ZE DVORA, ŘEZ STODOLOU

ZÁPADNÍ ZE SADU

PENZION - ŘEZY

PENZION ZÁPADNÍ, JIŽNÍ, VÝCHODNÍ, SEVERNÍ

VÝŘEZ VÝCHODNÍ FASÁDY
PERSPEKTIVNÍ DETAIL 1:25

POHLED Z PTAČÍ PERSPEKTIVY,
VLEVO NOVOSTAVBA PENZIONU, VPRAVO FARA

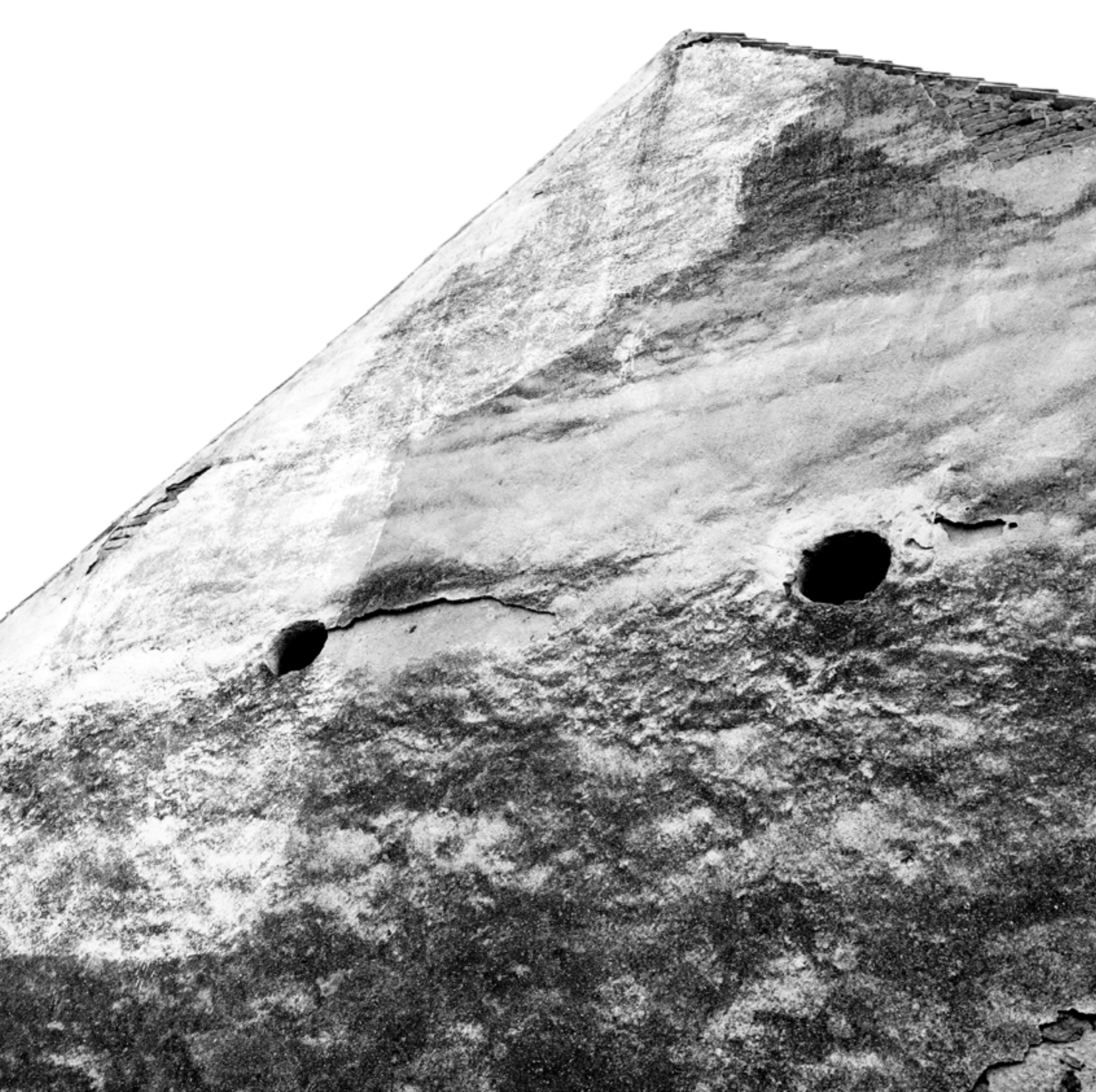

LITERATURA A PRAMENY

- DOSKOČIL, Karel, ed. Berní rula. 2, Popis Čech r. 1654: souhrnný index obcí, osad a samot k berní rule. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1953-1954. 2 sv. 872 s.
- Tereziánský katastr český. Sv. 1, Rustikál (kraje A-CH). 1. vyd. Praha: Archivní správa ministerstva vnitra ČR, 1964. 323 s. Edice berních katastrů českých, moravských, slezských; Sv. 2. Str. 141.
- 1., 2. a 3. vojenské mapování [online]. [Cit. 2017-09-03] Dostupné na www.mapire.eu.
- CECHNER, Antonín. Soupis památek historických a uměleckých v království Českém. XLII, Politický okres Kaplický. Praha: Česká Akademie, 1921. XI, 457 s. S. 1-9.
- EVIDENČNÍ list nemovité kulturní památky č. 1212 – Kostel sv. Jiří se hřbitovem a farou. NPÚ, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích, 1988.
- HAJER Václav. Kaplice. Kaplice: Město Kaplice, 2008. 100s.
- HRNČIAROVÁ, Tatiana, ed. et al. Atlas krajiny České republiky = Landscape atlas of the Czech Republic [PDF]. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2009. ISBN 978-80-85116-73-1. Ke stažení on-line na https://www.mzp.cz/cz/atlas_krajiny_cr. Kapitoly Historická krajina a Přírodní krajina.
- KUČA, Karel. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. 1. vyd. Praha: Libri, 1996. 1. díl. S. 131-132.
- LAVIČKA, Roman. Pozdně gotické kostely na rožmberském panství. České Budějovice: NPÚ, 2013. 387 s. S. 116-119.
- MAPY.CZ: Mapy.cz [online]. [Cit. 2017-09-03]. Dostupné na <http://www.mapy.cz>.
- PEŠTA, Jan. Encyklopedie českých vesnic: vesnické památkové rezervace, zóny a ostatní památkově hodnotná vesnická sídla v Čechách. Díl II., Jižní Čechy. Vyd. 1. Praha: Libri, 2004. 591 s. ISBN 80-7277-147-7. S. 33-34, 543-591.
- POCHE, Emanuel a kol. Umělecké památky Čech. Vyd. 1. Praha: Academia, 1977-1982. 4 sv. 1. díl: A – J. S. 82-83.
- PROFOUS, Antonín, ŠMILAUER, Vladimír a SVOBODA, Jan. Místní jména v Čechách: jejich vznik, pův. význam a změny. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1947-1960. 5 sv.
- SEDLÁČEK, August. Místopisný slovník historický království Českého. vyd. 2. Praha: Argo, 1998, pův. vyd. 1909. 1043 s.
- STABILNÍ KATASTR – CÍSAŘSKÉ OTISKY. Národní archiv České republiky. Archivní mapy ÚAZK [online]. [Cit. 2017-09-03]. Dostupné na <http://archivnimapy.cz/ckz>.
- ŠIMÁK, Josef Vítězslav. Pronikání Němců do Čech kolonisační ve 13. a 14. století. Praha: Jan Laichter, 1938. 7, 810 s. Laichterův výbor nejlepších spisů poučných; Kn. 64.
- ŠKABRADA, Jiří. Konstrukce historických staveb. Vyd. 1. Praha: Argo, 2003. 395 s.
- ŠKABRADA, Jiří. Lidové stavby: architektura českého venkova. Praha: Argo, 1999. 246 s. ISBN 80-7203-082-5. Kapitoly Urbanismus a sociální skladba zástavby 55-76 a Jižní Čechy 159-164.
- VODĚRA, Svatopluk a ŠKABRADA, Jiří. Jihočeská lidová architektura. 1. vyd. Čes. Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1986. 235 s.
- WIKIPEDIA [online]. [Cit. 2017-09-03]. Dostupné na <https://cs.wikipedia.org>.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji všem, kteří se podíleli na tom, abych diplomovou práci včas a zdárně odevzdala.

Děkuji

Heleně Cuřinové
Anně Piskáčkové
Michalu Ryklovi
Václavu Girsovi

a také

mým rodičům Jarmile a Josefovi,
mým sestrám Andree, Blance a Katce,

a především, že mi byli oporou a že to se mnou
vydrželi:

muži Martinovi
synu Lukášovi
a dceře Martině.

Děkuji!

